

LUDMILA SOMRAK

Dejiny a tradície slovenskej menšiny

dvojjazyčný pracovný zošit pre žiakov 6. a 7. ročníka

Istoria și tradițiile minorității slovace

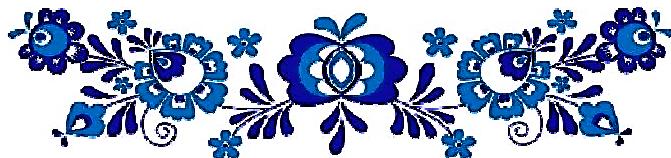
auxiliar bilingv pentru clasele a VI-a – a VII-a

LUDMILA SOMRAK

DEJINY A TRADÍCIE SLOVENSKEJ MENŠINY

dvojjazyčný pracovný zošit pre žiakov 6. a 7. ročníka

ISTORIA ȘI TRADIȚIILE MINORITĂȚII SLOVACE

auxiliar bilingv pentru clasele a VI-a – a VII-a

Prezentul auxiliar didactic a fost avizat de Ministerul Educației prin Ordinul nr. din
și se regăsește la poziția nr. din anexa Ordinului.

Lucrarea este realizată în conformitate cu *Programa școlară pentru disciplina Istoria și tradițiile minorității slovace, clasele a VI-a – a VII-a*, aprobată prin OMEN nr. 3393/28.02.2017

OBSAH

Všeobecné a špecifické kompetencie.....	7
Úvodné slovo	8
Učebná jednotka: <i>Slovania, prekovia Slovákov.....</i>	10
Pôvod Slovanov.....	10
Západní Slovania.....	14
Spôsob života Slovanov.....	18
Náboženstvo Slovanov	24
Samova ríša	26
Veľká Morava (833-907).....	30
Svätoplukove prúty.....	34
Hodnotiaci list	36
Učebná jednotka: <i>Slováci v stredoveku</i>	44
Reformácia	44
Tajnička	48
Protireformácia.....	50
Sociálny boj, zbojník Juro Jánošík	54
Hodnotiaci list	58
Učebná jednotka: <i>Slováci a ich migrácie za Habsburgovcov.....</i>	62
Migrácia Slovákov	62
Hospodársky a sociálny rozvoj Slovákov na Dolnej zemi	66
Slovenská dedina na Dolnej zemi v 18. storočí	72
Slovenská dedina v župách Bihor a Sălaj v 18. storočí.....	76
Moja rodina	80
Nadlacký slovenský mužský kroj.....	84
Nadlacký slovenský ženský a detský kroj	88
Kroj Slovákov zo žúp Bihor a Sălaj	92
Kroj mojich predkov.....	96
Kalendárne zvyky – jar	98
Kalendárne zvyky – leto a jeseň.....	102
Kalendárne zvyky – zima	106
Hodnotiaci list	110
Záverečný hodnotiaci list na konci 6. ročníka.....	116
Učebná jednotka: <i>Slováci v storočí národnosti</i>	122
Slovenská revolúcia z roku 1848	122
Politické organizovanie Slovákov v Rakúsko-Uhorsku	126
Slováci v druhej polovici 19. Storočia.....	132
Osobnosti našich dejín I.....	136
Osobnosti našich dejín II.	142
Hodnotiaci list	146
Učebná jednotka: <i>Slováci a dve svetové vojny.....</i>	152
Slováci počas prvej svetovej vojny	152
Slováci počas Rumunského kráľovstva	158
Slováci počas druhej svetovej vojny	162

Hodnotiaci list	166
Učebná jednotka: Slováci z Rumunska v druhej polovici 20. storočia	172
Slováci z Rumunska za komunizmu.....	172
Slováci v Rumunsku podesťembrových udalostiach.....	176
Školstvo v slovenskom jazyku na území Rumunska.....	182
Slovenskí spisovatelia v Rumunsku I.....	188
Slovenskí spisovatelia v Rumunsku II.....	192
Hodnotiaci list	196
Učebná jednotka: Kultúrna činnosť Slovákov z Rumunska	202
Slovenské kultúrne spolky v Rumunsku.....	202
Slovenská tlač v Rumunsku	208
Hodnotiaci list	214
Učebná jednotka: Umelecká činnosť Slovákov z Rumunska	220
Slovenské folklórne súbory v Rumunsku	220
Záverečný hodnotiaci list na konci 7. ročníka.....	226

CUPRINS

Competențe generale și specifice	7
Cuvânt înainte.....	9
Unitatea de învățare: <i>Slavii, strămoșii slovacilor</i>.....	12
Originea slavilor.....	12
Slavii vestici.....	16
Modul de viață al slavilor	21
Religia slavilor	25
Statul medieval timpuriu al lui Samo	28
Moravia Mare (833-907)	32
Nuielele lui Svätopluk	35
Fișă de evaluare.....	40
Unitatea de învățare: <i>Slovacii în Evul Mediu</i>	46
Reforma religioasă luterană	46
Reforma religioasă luterană – integrată	49
Contrareforma	52
Lupta socială, haiducia lui Juro Jánošík	56
Fișă de evaluare.....	60
Unitatea de învățare: <i>Slovacii și migrațiile lor în timpul Habsburgilor</i>	64
Migrațiile slovacilor	64
Dezvoltarea economică și socială a slovacilor din Ținuturile de Jos	69
Satul slovac în Ținuturile de Jos în secolul al XVIII-lea.....	74
Satul slovac în județele Bihor și Sălaj în secolul al XVIII-lea.....	78
Familia mea.....	82
Portul popular slovac bărbătesc din Nădlac.....	86
Portul popular slovac femeiesc și de copii din Nădlac.....	90
Portul popular al slovacilor din Bihor și Sălaj	94
Portul strămoșilor mei	97
Obiceiuri calendaristice – primăvara	100
Obiceiuri calendaristice – vara și toamna	104
Obiceiuri calendaristice – iarna.....	108
Fișă de evaluare.....	113
Fișă de evaluare la finalul clasei a VI-a.....	119
Unitatea de învățare: <i>Slovacii în secolul națiunilor</i>.....	124
Revoluția slovacă de la 1848	124
Organizarea politică a slovacilor din Austro-Ungaria.....	129
Slovacii în a doua jumătate a secolului al XIX-lea	134
Personalități ale istoriei noastre I.	139
Personalități ale istoriei noastre II.	144
Fișă de evaluare.....	149
Unitatea de învățare: <i>Slovacii și cele două Războiuri Mondiale</i>.....	155
Slovacii în timpul Primului Război Mondial	155
Slovacii în timpul Regatului României	160
Slovacii în timpul celui de-al Doilea Război Mondial	164
Fișă de evaluare.....	169

Unitatea de învățare: <i>Slovacii din România în a doua jumătate a secolului XX</i>	174
Slovacii din România în timpul comunismului.....	174
Slovacii postdecembriști din România	179
Învățământul în limba slovacă pe teritoriul României	185
Scriitori de expresie slovacă din România I.	190
Scriitori de expresie slovacă din România II.	194
Fișă de evaluare.....	199
Unitatea de învățare: <i>Activitatea culturală a slovacilor din România</i>	205
Asociațiile culturale slovace din România.....	205
Presa slovacă din România	211
Fișă de evaluare.....	217
Unitatea de învățare: <i>Activitatea culturală a slovacilor din România</i>	223
Ansamblurile folclorice slovace din România	223
Fișă de evaluare la finalul clasei a VII-a	229

Všeobecné a špecifické kompetencie

6. ROČNÍK

- 1. Vhodné používanie historického jazyka v nových komunikačných situáciach**
 - 1.1. Identifikácia historických pojmov v rôznych historických zdrojoch
 - 1.2. Vypracovanie jednoduchých narratívnych textov vychádzajúc z informácií obsiahnutých v historických prameňoch
 - 1.3. Vypracovanie kognitívnych organizátorov – časových osí, schém, diagramov, ktoré zobrazujú vzťahy medzi získanými poznatkami
- 2. Skúmanie rôznych historických prameňov na vysvetlenie faktov a udalostí súvisiacich s históriaou menšiny**
 - 2.1. Analýza geografických a historických máp, aby identifikovali miesta s historickým významom pre komunitu
 - 2.2. Identifikácia zdrojov, ktoré predstavujú spoľahlivé dôkazy pri rekonštrukcii jedného z obdobia minulosti
- 3. Zhodnocovanie identity účasťou na aktivitách, ktoré podporujú medzikultúrny dialóg**
 - 3.1. Rozpoznávanie kultúrnych osobitostí komunity, v ktorej žijú
 - 3.2. Prejavovanie otvoreného postoja v situáciach, ktoré vyžadujú interakciu s ľudmi patriacimi k inej kultúre
 - 3.3. Účasť na aktivitách, ktoré zhodnocujú minulosť komunity

7. ROČNÍK

- 1. Vhodné používanie historického jazyka v nových komunikačných situáciach**
 - 1.1. Tvorenie jednoduchých vysvetľujúcich textov s použitím vhodných špecifických pojmov
 - 1.2. Utvorenie názoru po prečítaní zdrojov, ktoré prezentujú rôzne uhly pohľadu
 - 1.3. Písanie rôznych textov pomocou digitálnych aplikácií
- 2. Skúmanie rôznych historických prameňov na vysvetlenie faktov a udalostí súvisiacich s históriaou menšiny**
 - 2.1. Utvorenie názoru po prečítaní zdrojov, ktoré prezentujú rôzne uhly pohľadu na tie isté historicke činy/procesy
 - 2.2. Objavovanie zložiek kolektívnej pamäte, ktoré prispievajú k identite komunity v rôznych zdrojoch
 - 2.3. Kritické a estetické ocenenie umeleckých diel, predstavení, tradičných predmetov slovenskej menšiny
- 3. Oceňovanie kultúrnej identity účasťou na živote komunity a na medzikultúrnom dialógu**
 - 3.1. Propagácia definujúcich prvkov miestneho kultúrneho kontextu, ktoré prispievajú k národnému dedičstvu
 - 3.2. Zhodnocovanie etnokultúrnej, jazykovej, náboženskej rôznorodosťi, úcty k druhým, pocitu tolerancie
 - 3.3. Využitie digitálnych/ multimediálnych zdrojov na vypracovanie a realizáciu projektov o minulosti a súčasnosti komunity

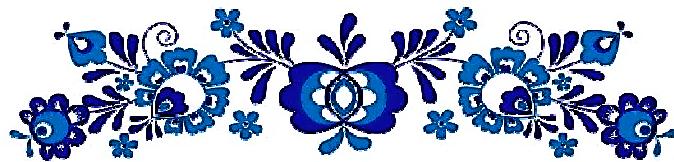
Competențe generale și specifice

CLASA A VI-a

- 1. Utilizarea adecvată a limbajului istoric în situații noi de comunicare**
 - 1.1. Identificarea unor termeni istorici în diverse surse istorice
 - 1.2. Elaborarea unor texte narrative simple pornind de la informațiile conținute de surse istorice
 - 1.3. Elaborarea unor organizatori cognitivi - axe cronologice, scheme, diagrame, care înfățișează relațiile dintre cunoștințele dobândite
- 2. Explorarea unei varietăți de surse istorice pentru a explica fapte și evenimente relevante pentru istoria minorității**
 - 2.1. Analiza hărților geografice și istorice pentru a identifica locuri cu semnificație istorică pentru comunitate
 - 2.2. Identificarea surselor care constituie dovezi de încredere în reconstituirea unei perioade din trecut
- 3. Valorizarea identității prin participarea la activități care promovează dialogul intercultural**
 - 3.1. Recunoașterea particularităților culturale ale comunității în care trăiesc
 - 3.2. Manifestarea unei atitudini deschise în situații care presupun interacțiunea cu persoane care aparțin altei culturi
 - 3.3. Participarea la activități care valorizează trecutul comunității

CLASA A VII-a

- 1. Utilizarea adecvată a limbajului istoric, în situații noi de comunicare**
 - 1.1. Formularea unor texte explicative simple utilizând adecvat termeni specifići
 - 1.2. Formularea unui punct de vedere în urma lecturării unor surse care prezintă puncte de vedere diferite
 - 1.3. Redactarea de texte diverse folosind aplicații digitale
- 2. Explorarea unei varietăți de surse istorice pentru a explica fapte și evenimente relevante pentru istoria minorității**
 - 2.1. Formularea de opinii pornind de la analiza unor surse care prezintă puncte de vedere diferite despre aceleasi fapte/procese istorice
 - 2.2. Descoperirea în diverse surse a componentelor memoriei collective care contribuie la identitatea unei comunități
 - 2.3. Aprecierea critică și estetică a operelor de artă, a spectacolelor, a obiectelor tradiționale ale minorității ucrainene
- 3. Valorizarea identității culturale prin participarea la viața comunității și la dialogul intercultural**
 - 3.1. Promovarea unor elemente definitorii ale contextului cultural local care contribuie la patrimoniul național
 - 3.2. Valorizarea diversității etno-cultural, lingvistice, religioase, a respectului pentru alții, a sentimentului de toleranță
 - 3.3. Utilizarea resurselor digitale/multimedia pentru elaborarea și desfășurarea unor proiecte despre trecutul și prezentul comunității

Milí žiaci,

Vitajte v úžasnom svete histórie, tradícií a zvykov vašich predkov. Sme si istí, že máte veľký záujem o minulosť vašich predkov, o ich spôsob života, tradície a zvyky. Žiaci škôl s vyučovacím jazykom slovenským majú možnosť študovať v 6. a 7. ročníku predmet *Dejiny a tradície Slovákov v Rumunsku*.

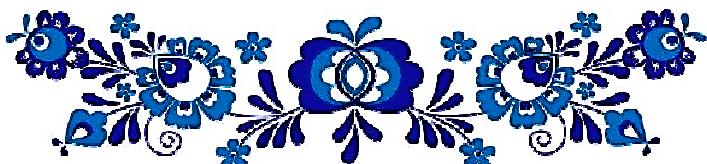
Pracovný zošit, ktorý držíte v rukách, je určený pre žiakov študujúcich *Dejiny a tradície Slovákov v Rumunsku*, pomôže im lepšie si osvojiť poznatky o minulosti Slovákov v Rumunsku, rozvíjať a zlepšovať určité kompetencie a zručnosti. Pracovný zošit je štruktúrovaný v súlade s platnými školskými osnovami pre predmet *Dejiny a tradície Slovákov v Rumunsku* (6. a 7. ročník).

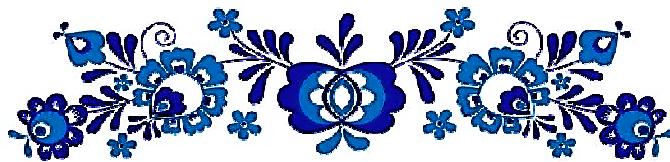
Pracovný zošit bol koncipovaný ako vzdelávacia pomôcka, ktorá vám poskytuje podporu a spätnú väzbu, bude stimulovať vašu zvedavosť a tvorivosť a vytvárať príjemnú atmosféru počas vyučovacích hodín. Pracovný zošit obsahuje pracovné listy pre každú učebnú jednotku a na konci každej učebnej jednotky sa nachádza hodnotiaci list. Pracovné a hodnotiace listy pre každý školský rok sú obohatenej aj o záverečný hodnotiaci list, ktorý vám pomôže preveriť si úroveň vedomostí nadobudnutých v danom školskom roku.

V pracovnom zošite nájdete rozmanité cvičenia a projekty s rôznymi stupňami zložitosti, ktoré dúfame, že budú pre vás zaujímavé, atraktívne a motivujúce.

Poznanie minulosti našich predkov je veľmi dôležité pre zachovanie národnej identity, pre uchovávanie, konzervovanie a odovzdávanie kultúrnych, historických a náboženských tradícií slovenskej menšiny v Rumunsku. V tomto zmysle dúfame, že predkladaný pracovný zošit vám bude nápomocný.

Želáme vám úspech v štúdiu dejín a tradícií vašich predkov!

Dragi elevi,

Bine ați venit în lumea minunată a istoriei, tradițiilor și obiceiurilor strămoșilor voștri. Suntem siguri că manifestați un interes major pentru trecutul strămoșilor voștri, modul lor de viață, tradițiile și obiceiurile lor. Elevii școlilor cu predare în limba slovacă au oportunitatea de a studia în clasele a VI-a și a VII-a disciplina Istoria și tradițiile minorității slovace.

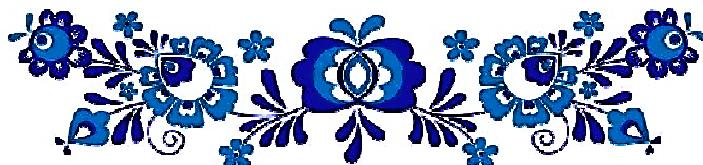
Caietul de lucru pe care îl țineți în mână vine în întâmpinarea elevilor care studiază Istoria și tradițiile minorității slovace, îi ajută să aprofundeze cunoștințele despre trecutul slovacilor din România, să-și formeze unele competențe și să-și dezvolte unele abilități. Caietul de lucru este structurat în conformitate cu programa școlară în vigoare pentru disciplina Istoria și tradițiile minorității slovace pentru clasa a VI-a și a VII-a.

Caietul de lucru a fost gândit ca o resursă educațională care vă oferă suport și feed-back, stimulează curiozitatea și creativitatea voastră și creează o atmosferă plăcută în timpul orelor de studiu. Caietul conține fișe de lucru pentru fiecare unitate de învățare, iar la finalul fiecărei unități de învățare se regăsește o fișă de evaluare. Fiecare an de studiu include și o fișă de evaluare finală care vă va ajuta să verificați gradul de însușire a cunoștințelor acumulate în respectivul an de studiu.

În caiet veți găsi diverse exerciții și proiecte cu diferite grade de dificultate, sperăm, interesante, atractive și motivante pentru voi.

Cunoașterea trecutului strămoșilor noștri este foarte importantă pentru perpetuarea identității naționale, pentru păstrarea, conservarea și transmiterea tradițiilor culturale, istorice și religioase a etniei slovace din România. În acest sens sperăm să vă fie de ajutor prezentul caiet de lucru.

Mult succes!

Učebná jednotka: *Slovenia, predkovia Slovákov*

Obsah: *Pôvod Slovanov*

Špecifické kompetencie: 1.2., 2.1., 2.2.

6. ročník

PÔVOD SLOVANOV

1. Pozorne prečítajte text a odpovedzte na nasledujúce otázky:

„Slovenia sú veľmi dôležitým euro-ázijským etnikom, ktoré vstúpilo na historickú scénu počiatkom stredoveku. O vývoji tohto etnika v praveku až na výnimky (Herodotos) nieto žiadnych správ. Podľa archeologických výskumov možno pravlast' Slovanov lokalizovať na územie dnešného Poľska, Ukrajiny a Bieloruska. Tu žili v prevažne močaristom prostredí. [...]. Spoločensky sa nachádzali na vývojovom stupni kmeňového zriadenia. V štvrtom storočí, resp. možno aj pred týmto dátumom sa začalo mohutné stiahovanie Slovanov z ich pravlasti do historických sídiel. Tento proces bol hmlisto zaznamenaný v súvekých historických prameňoch, kde vystupujú pod názvami *Sclavi*, *Veneti*. [...] Mená aspoň niektorých z kmeňov (napr. Srbi, Chorváti) poznáme vďaka tomu, že pri migrácii si povedomie konkrétneho kmeňového pôvodu ponechali, aj keď sa delili a spájali (niekedy dočasne) s časťami iných kmeňov. Názvy kmeňov, ktoré osídliili dnešné slovenské územie, však neboli v písomných prameňoch zachytené. Nevieme teda, kol'ko kmeňov (alebo ich časti) na slovenské územie preniklo a usidlilo sa.

Slovenia sa v procese stiahovania rozptýlili po veľkej časti kontinentu. Postupným vývojom sa rozdelili na tri vetvy: západnú (Česi, Lužickí Srbi, Poliaci, Slováci), južnú (Bulhari, Chorváti, Slovinci, Srbi) a východnú (Bielorusi, Rusi, Ukrajinci). ”

(<http://archeologiask.sk/slovenska-archeologia/chronologia-a-kultury/slovenia-a-velka-morava.html>)

a) Napíšte, v ktorom období vstúpili Slovenia na historickú scénu Európy.

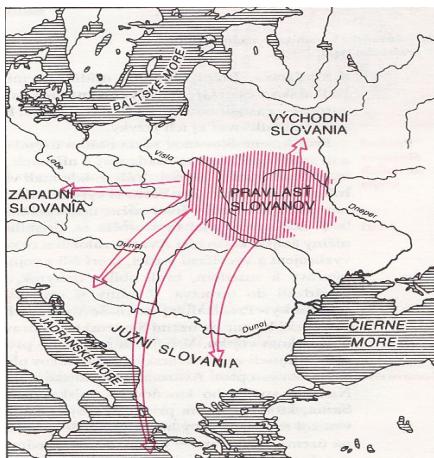
b) Uveďte, kde sa nachádzala pravlast' Slovanov.

c) Vymenujte názvy, pod ktorými vystupujú Slovenia v súvekých historických prameňoch.

d) Uveďte storočie, na ktoré sa vzťahuje daný text.

2. Pozorne si pozrite mapu.

- Vyplňte tabuľku nižšie.
- Pomocou šípok spojte slová v tabuľke s vetvami Slovanov na mape.

Por. č.	Západní Slovakia	Východní Slovakia	Južní Slovakia
1.			
2.			
3.			
4.			

Unitatea de învățare: Slavii, strămoșii slovacilor

Conținut: Originea slavilor

Competențe specifice: 1.2., 2.1., 2.2.

Clasa a VI-a

ORIGINEA SLAVILOR

1. Citiți cu atenție textul și răspundeți la întrebări:

„Slavii sunt o etnie eurasiană foarte importantă care a pătruns pe scena istorică la începutul Evului Mediu. Nu există informații despre dezvoltarea acestei etnii în preistorie cu o singură excepție (Herodot). Potrivit cercetărilor arheologice, patria de origine a slavilor poate fi localizată pe teritoriul Poloniei, Ucrainei și Belarusului de astăzi. Aici au trăit într-un mediu cu precădere mlăștinios. [...] Din punct de vedere social, ei se aflau în stadiul de dezvoltare al sistemului tribal. În secolul al IV-a, sau poate chiar înainte de această dată a început migrația masivă a slavilor din patria lor mamă către așezările istorice. Acest proces a fost consemnat foarte vag în izvoarele istorice antice, unde apar sub denumirile Sclavini, Veneți. [...] Cunoaștem numele unora dintre triburi (de exemplu: sârbi, croați) datorită faptului că în timpul migrației au păstrat conștientizarea unei anumite origini tribale, chiar dacă s-au divizat și au fuzionat (uneori temporar) cu părți ale altor triburi. Însă, denumirile triburilor care au locuit pe teritoriul slovac de astăzi nu au fost consemnate în izvoarele scrise. Deci nu știm câte triburi (sau părți ale acestora) au pătruns și s-au stabilit pe teritoriul slovac.

În procesul de migrație, slavii s-au dispersat pe o mare parte a continentului. Prin dezvoltarea treptată, ei au fost împărțiți în trei ramuri: vestică (cehi, polonezi, slovaci, sârbi lusaciensi), sudică (bulgari, croați, sloveni, sârbi) și estică (belarusi, ruși, ucraineni). ”

(<http://archeologiask.sk/slovenska-archeologia/chronologia-a-kultury/slovania-a-velka-morava.html>)

a) Scrieți în ce perioadă au pătruns slavii pe scena istorică a Europei.

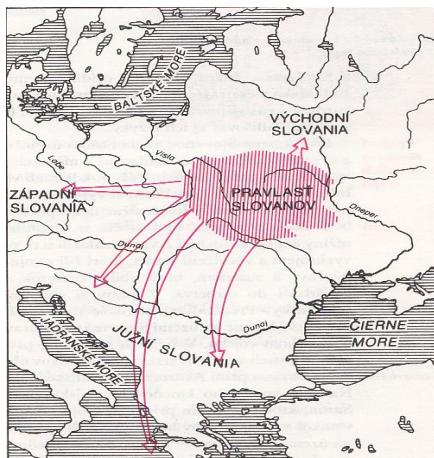
b) Menționați unde s-a aflat patria de origine a slavilor.

c) Menționați denumirile sub care apar slavii în izvoarele istorice antice.

d) Menționați secolul la care se referă sursa dată.

2. Priviți cu atenție harta.

- Completați tabelul de mai jos.
- Cu ajutorul săgețiilor uniți cuvintele din tabel cu ramurile slavilor din hartă.

Nr. crt.	Slavii vestici	Slavii estici	Slavii sudici
1.			
2.			
3.			
4.			

Učebná jednotka: *Slovenia, predkovia Slovákov*

Obsah: *Západní Slovenia*

Specifické kompetencie: *1.1., 1.3., 2.1.*

6. ročník

ZÁPADNÍ SLOVANIA

1. Kníhtlačiar poplietol riadky textu o Slovanoch. Očísľujte vety v poradí, v akom nasledujú, aby ste získali pôvodný text.

1	2	3	4	5	6

- A. Oni sa zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytka a boli dobrými včelármami.
- B. Slovenia žili vo východnej a severo-východnej Európe.
- D. Slovanov spájal podobný jazyk.
- E. Na súčasné územie vnikli karpatským priesmykom a od Dunaja.
- F. Do strednej Európy sa dostali v 5. storočí.
- G. Žili v obydliah čiastočne zakopaných v zemi - polozmeniciach.

2. Podarí sa vám utvoriť slovo z pomiešaných písmen?

V I O S A N A L

3. Utvorte vetu s historickým významom použijúc slovo nájdené v predchádzajúcom cvičení.

4. Rekonštrukcia udalosti:

1. Opíšte, čo vidíte na obrázku.
2. Skúste podľa obrázka vymysliť krátky príbeh.
3. Môžete opísť oblečenie Slovanov na obrázku?
4. Čo viete o Slovanoch a o ich spôsobe života?
5. V ktorých oblastiach Európy sa usadili Slovenia?
6. Opíšte domy Slovanov.
7. Vymenujte dve slovanské božstvá.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

5. Doplňte nasledujúce tvrdenia vhodnými slovami.

- a) Posvätným stromom Slovanov je _____. .
- b) V druhej polovici 6. storočia sa v Podunajskej nížine usadili ázijskí kočovníci _____. .
- c) O masívnom stiahovaní sa Slovanov hovorí _____ kronika z 12. storočia.

Unitatea de învățare: *Slavii, strămoșii slovacilor*

Conținut: *Slavii vestici*

Competențe specifice: 1.1., 1.3., 2.1.

Clasa a VI-a

SLAVII VESTICI

1. Tipograful a încurcat rândurile textului despre slavi. Numerotați propozițiile în ordinea în care urmează, pentru a obține textul inițial.

1	2	3	4	5	6

- A. Ei se ocupau cu agricultura, creșterea vitelor și erau buni apicultori.
- B. Slavii trăiau în Europa de est și de nord-est.
- C. Pe slavi îi unea limba asemănătoare.
- D. Pe teritoriul actual al Slovaciei au pătruns printr-o trecătoare din Carpați și dinspre Dunăre.
- E. În Europa Centrală au ajuns în secolul al V-lea.
- F. Trăiau în locuințe parțial săpate în pământ - bordeie.

2. Reușiți să formulați un cuvânt din literele amestecate?

I L A S V I

3. Formulați un enunț cu sens istoric folosind cuvântul descoperit în exercițiul anterior.

4. Reconstrucția evenimentului

1. Descrieți ce vedeți în imagine.
2. Încercați să inventați o scurtă poveste după imagine.
3. Știți să descrieți hainele slavilor din imagine?
4. Ce știți despre slavi și modul lor de viață?
5. În ce zone ale Europei s-au așezat slavii?
6. Descrieți casele slavilor.
7. Menționați numele a două zeițăi slave.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

5. Completați următoarele enunțuri cu cuvinte potrivite.

- a) Copacul sacru al slavilor este _____.
b) În a doua jumătate a secolului al VI-lea s-au așezat în Câmpia Dunării nomazii asiatici _____.
c) Despre migrația masivă vorbește Cronica lui _____ din secolul al XII-lea.

Učebná jednotka: *Slovenia, predkovia Slovákov*

Obsah: *Spôsob života Slovanov*

Specifické kompetencie: *1.1., 1.3., 2.1.*

6. ročník

SPÔSOB ŽIVOTA SLOVANOV

1. Pozorne prečítajte text uvedený nižšie:

„Pôvodné územia obývané Slovanmi – pravlast' Slovanov – sa rozprestierali na sever od Karpát medzi riekami Visla a Dneper. Tam sa nachádzali polia a kopce s pastvinami, močiare a lesy. Starí Slovania sa zaoberali poľnohospodárstvom, pestovali obilniny (pšenicu, raž, ovos), strukoviny (hrach, šošovicu, fazuľu), mak, repu, zeleniny a ovocie. Pre výrobu plátna pestovali ľan a konope. Chovali ošípané, hydinu, hovädzí dobytok a kone. Jedálniček si spestrovali rybolovom, poľovačkou a brtnictvom (zber medu divých včiel z búťlavých stromov).

Slovania obrábali pôdu dreveným hákom alebo lemešom. Novú poľnohospodársku pôdu získavalí klčovaním alebo vypaľovaním. Pretože nepoznali hnojenie pôdy, časť poľnohospodárskej pôdy zostala neobrobená a zatrávnená - volalo sa to úhor.

Obilniny sa mleli v kamenných mlynoch - mlynských kameňoch, z múky piekli chlieb, z obilnín varili kaše, z mlieka vyrábali syr a z medu varili nápoj – medovinu.

Nástroje si vyrábali z dreva a železa a poznali viaceré remeslá – spracúvanie železa, tesárstvo, tkáčstvo a hrnčiarstvo.”

<https://oskole.detiamy.sk/clanok/po-stopach-slovanskych-predkov>

Vychádzajúc z daného zdroja, odpovedzte na nasledovné požiadavky:

a) Menujte rieky, medzi ktorými sa rozprestieraťa pravlast' Slovanov.

b) Uveďte z textu, čím sa zaoberali starí Slovania.

c) Uveďte zo zdroja spôsob obrábania poľnohospodárskej pôdy.

d) Vyhladajte v zdroji informácie vzťahujúce sa na používanie obilnín v jedálničku starých Slovanov.

e) Identifikujte v zdroji remeslá, ktorými sa zaoberali Slovania.

- 2. Utvorte vety s historickým významom pomocou nasledujúcich výrazov:** *brtníctvo (zber medu divých včiel z búťlavých stromov), medovina (kvásený alkoholický nápoj z medu a vody), polozemnica, úhor.*
-
-
-
-
-

- 3. Na základe obrázkov uvedených nižšie opíšte obydlie starých Slovanov.**

- 4. Doplňte chýbajúce slová z daného zoznamu.**

Naši predkovia mali oveľa _____ stravovanie ako my. Medzi základné potraviny patrili _____, z ktorých sa pripravovali _____, _____, _____ s kapustou, makom, tvarohom alebo syrom. V ich jedálničku významnú úlohu mala _____, ktorú si každá žena pestovala doma. Najobľúbenejšie boli _____, _____, _____, z ktorých ženy pripravovali zdravé a sýte jedlá. Významnú úlohu v jedálničku našich predkov malo _____. Mäso sa konzumovalo veľmi _____. Smäd zahášali _____, _____ a _____.

Zoznam s chýbajúcimi slovami: *zdravšie, obilníny, chlieb, kaše, rezance, zelenina, kapusta, cvikla, strukoviny, ovocie, zriedkavo, vodou, mliekom a cmarom.*

5. Na základe nasledovných veršov z básne Sama Chalupku *Mor ho!* opíšte správanie Slovanov k host'om.

Ale ked' na naše dvere zaklope ruka
cudzia v úprimnej dôvere:

kto je, ten je; či je on zblízka, či zdaleka: vo
dne v noci na stole dar Boží ho čaká.

6. Vytvorte skupiny po 3-4 študentov. Predstavte si, že ste novinári v historickom časopise. Každá skupina urobí prezentáciu o každodennom živote starých Slovanov. Prezentácia bude obsahovať informácie a obrázky o spôsobe života starých Slovanov. Každá skupina si vyberie vedúceho, ktorý materiál predstaví triede.

Unitatea de învățare: Slavii, strămoșii slovacilor

Conținut: Modul de viață al slavilor

Competențe specifice: 1.1., 1.3., 2.1.

Clasa a VI-a

MODUL DE VIAȚĂ AL SLAVILOR

1. Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Teritoriile inițiale locuite de slavi – patria mamă a slavilor – se întindeau la nord de Carpați între fluviile Vistula și Nipru. Acolo erau câmpii și dealuri cu pajiști, mlaștini și păduri. Vechii slavi se îndeletniceau cu agricultura, cultivau cereale (grâu, secară, ovăz, mei), leguminoase (mazăre, linte, fasole), mac, sfeclă, legume și fructe. Pentru producția de țesături cultivau in și cânepă. Creșteau porci, păsări, vite și cai. Își diversificau meniul cu pescuitul, vânătoarea și apicultura (strângerea mierii de albine sălbatrice din scorburile copacilor).

Slavii cultivau solul cu un cârlig de lemn sau cu o lamă. Obțineau terenuri agricole noi prin defrișare și ardere. Deoarece nu cunoșteau fertilizarea solului, o parte din terenul agricol o lăsau necultivată și acoperită cu iarba - se numea pârloagă.

Cerealele au fost măcinate în mori de piatră – pietre de moară, din făină au copt pâine, au fierit terciuri de cereale, din lapte făceau cașcaval și din miere băutură – mied.

Uneltele și le confecționau din lemn și fier și cunoșteau mai multe meșteșuguri – prelucrarea fierului, tâmplăria, țesutul și olăritul.”

<https://oskole.detiamy.sk/clanok/po-stopach-slovanskych-predkov>

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

a) Numiți fluviile între care se întindea patria slavilor.

b) Precizați din text cu ce se îndeletniceau vechii slavi.

c) Menționați din sursă modalitatea de cultivare a terenurilor agricole.

d) Găsiți în sursă informații referitoare la folosirea cerealelor în meniul vechilor slavi.

e) Identificați în sursă meșteșugurile cu care se îndeletniceau slavii.

2. Formulați enunțuri cu sens istoric în care să folosiți următorii termeni: *brtnictvo (strângerea mierii de albine sălbatică din scorburile copacilor), mied (băutură alcoolică fermentată din miere și apă), polozemnica (bordei), úhor (párloagă).*

3. În baza imaginilor de mai jos descrieți locuința vechilor slavi.

4. Completați cuvintele lipsă din lista dată.

Strămoșii noștri aveau o alimentație mult mai _____ decât noi. Printre alimentele de bază se regăseau _____ din care se pregăteau _____, _____, _____ cu varză, mac, brânză dulce sau cașcaval. În meniul lor un rol important îl aveau _____ pe care fiecare femeie și le cultiva acasă. Cele mai îndrăgite erau _____, _____, _____ din care femeile pregăteau mâncăruri sățioase și sănătoase. Un rol important în meniul strămoșilor noștri îl aveau _____. Carnea se consuma foarte _____. Setea se stingea cu _____, _____ și _____.

Lista de cuvinte: sănătoasă, cerealele, pâinea, terciurile, tăieșei, legumele, varza, sfecla, leguminoasele, fructele, rar, apă, lapte și zer.

5. În baza următoarelor versuri din poezia lui Samo Chalupka „*Mor ho!*” descrieți comportamentul slavilor față de oaspeți.

Dar când la usa noastră

o mâna străină bate cu încredere:

fie el de-aproape sau de departe:

Ziua, noaptea pe masă darul lui Dumnezeu îl așteaptă.

- 6. Formați grupe de câte 3-4 elevi. Imagineați-vă că sunteți jurnaliști într-o revistă istorică. Fiecare grupă va realiza o prezentare despre viața de zi cu zi a vechilor slavi. Prezentarea va conține informații și imagini despre modul de viață al vechilor slavi. Fiecare grupă își va alege un lider care va prezenta materialul în fața clasei.**

Učebná jednotka: *Slovenia, predkovia Slovákov*

Obsah: *Náboženstvo Slovanov*

Specifické kompetencie: *1.1., 2.1., 3.3.*

6. ročník

NÁBOŽENSTVO SLOVANOV

1. Spojte výrazy v ľavom stĺpci so zodpovedajúcimi definíciami v pravom stĺpci:

a) Perún	1) bohyňa zimy a smrti
b) Svarog	2) boh noci, tmy a zla
c) Belboh	3) bohyňa lásky, jari, manželstva, sejby a orby
d) Černoboh	4) boh dňa a svetla
e) Lada	5) boh bleskov, ohňa a počasia
f) Morena	6) boh Slnka a ohňa

2. Písomne vysvetlite do zošita význam každého z nižšie uvedených výrazov. Potom s každým z nich zostavte vetu s historickým obsahom.

- a) mytológia, b) polyteizmus, c) svätyňa.
-
-
-
-

3. Označte nasledovné tvrdenia s P (pravdivé) a N (nepravdivé):

Por. č.	TVRDENIA	Pravdivé	Nepravdivé
1.	Perún bol bohom Slnka a ohňa.		
2.	Starí Slovania boli polyteisti.		
3.	Pred pokrešťančením Slovania spaľovali mŕtvych.		
4.	Polyteizmus je viera v jedného boha.		
5.	Najvyšším bohom Slovanov bol Zalmoxis.		

4. Vytvorte plagát na propagáciu výstavy BOŽSTVÁ SLOVANOV, ktorú organizuje Slovenské národné múzeum.

5. Vytvorte skupiny po 2 žiakov. Predstavte si, že ste autormi slovníka o slovanských božstvách. Vyhladajte na internete informácie o najznámejších slovanských bozech a vytvorte slovníkové heslá pre každé božstvo na samostatnom hárku. Predstavte výsledok svojej práce triede a potom usporiadajte hárky v abecednom poradí v portfóliu.

Unitatea de învățare: Slavii, strămoșii slovacilor

Conținut: Religia slavilor

Competențe specifice: 1.1., 2.1., 3.3.

Clasa a VI-a

RELIGIA SLAVILOR

1. Asociați termenii din coloana stângă cu definițiile corespunzătoare din coloana dreaptă:

a) Perún	1) zeița iernii și a morții
b) Svarog	2) zeul noptii, întunericului și al răului
c) Belboh	3) zeița iubirii, primăverii, a căsătoriei, semănatului și aratului
d) Černoboh	4) zeul zilei și al luminii
e) Lada	5) zeul fulgerelor, focului și vremii
f) Morena	6) zeul soarelui și focului

2. Explicați în scris pe caiet înțelesul fiecărui dintre termenii de mai jos. Compuneți apoi cu fiecare dintre acești termeni un enunț cu conținut istoric.

- a) mitologie; b) politeism; c) sanctuar.
-
-
-
-

3. Apreciați cu A (adevărat) sau F (fals) următoarele enunțuri:

Nr. crt.	ENUNȚURI	Adevărat	Fals
1.	Perún a fost zeul soarelui și focului.		
2.	Vechii slavi au fost politeiști.		
3.	Înainte de creștinare slavii incinerau morții.		
4.	Politeismul este credința într-un singur zeu.		
5.	Zeul suprem al slavilor a fost Zalmoxis.		

4. Creați un poster pentru propagarea expoziției ZEITĂȚILE SLAVILOR, organizată de Muzeul Național Slovac.

5. Formați grupe a câte 2 elevi. Imaginați-vă că sunteți autorii unui dicționar despre zeitățile slave. Căutați pe internet informații despre cei mai cunoscuți zei slavi și construiți definiții de dicționar despre fiecare zeitate pe o foaie independentă. Prezentați în fața clasei rezultatul muncii voastre și apoi aranjați foile în ordine alfabetică în portofoliu.

Učebná jednotka: *Slovenia, predkovia Slovákov*

Obsah: *Samova ríša*

Špecifické kompetencie: *1.1., 2.1., 2.2.*

6. ročník

SAMOVA RÍŠA

1. Doplňte chýbajúce slová v texte nižšie.

V druhej polovici 6. storočia v oblasti stredného Dunaja sa usadili kočovné kmene _____ . Oni neviedli usadlý spôsob života, naopak, žili z _____ , napádali susedné krajiny a brali si všetko, čo potrebovali. Slovenia a Avari žili jedni _____ druhých. V roku 623 na čelo Slovanov sa postavil franský _____ menom _____ , on pomohol Slovanom zvíťazíť a stal sa ich _____. Panoval _____ rokov. Bojoval proti _____ a _____ , nikdy neboli _____. Po jeho smrti ríša sa _____ .

Zoznam chýbajúcich slov: *kupec, Avarov, koristi, Samo, tridsaťpäť, porazený, rozpadla, vedľa, kráľom, Avarom a Frankom.*

2. Vysvetlite význam slovných spojení. Utvorte vety s historickým významom použijúc tieto slovné spojenia.

a) usadlý spôsob života

b) žiť z koristi

3. Označte s P (pravdivé) a N (nepravdivé) nasledovné tvrdenia:

Por. č.	TVRDENIA	Pravdivé	Nepravdivé
1.	V 6. storočí Slovania boli ohrozovaní Turkami		
2.	Proti Avarom sa vzbúrili Slovania pod vedením franského kupca Sama.		
3.	Bola založená Samova ríša.		
4.	Frankovia bojovali proti Slovanom pod vedením Ľudovíta Nemca.		
5.	Po Samovej smrti ríša prekvitala.		

4. Zakrúžkujte správne odpovede.

I. Obávaným susedom Samovej ríše bola:

- a) Rímska ríša; b) Perzská ríša; c) Východofranská ríša.

II. Samo bol pôvodu:

- a) slovanského; b) germánskeho; c) franského.

III. Bitka z roku 631/632 medzi slovanskými kmeňmi z územia Samovej ríše a vojskom

Východofranskej ríša sa konala pri:

- a) Trenčíne; b) Vogatisburgu; c) Lechfelde.

Unitatea de învățare: *Slavii, strămoșii slovacilor*

Conținut: *Statul medieval timpuriu al lui Samo*

Competențe specifice: 1.1., 2.1., 2.2.

Clasa a VI-a

STATUL MEDIEVAL TEMPURIU AL LUI SAMO

1. Completați cuvintele lipsă în textul de mai jos.

În a doua jumătate a secolului al VI-lea în regiunea Dunării Mijlocii s-au așezat triburi migratoare de _____. Ei nu au dus un mod de viață sedentar, din contra, trăiau din _____, atacau țările vecine și luau tot ce le trebuia. Slavii și avarii trăiau unii _____ de alții. În anul 623 de partea slavilor s-a postat un _____ franc cu numele de _____, el i-a ajutat pe slavi să îngingă și a devenit _____ lor. A domnit _____ de ani. A luptat împotriva _____ și _____, niciodată nu a fost _____. După moartea lui imperiul s-a _____.

Lista de cuvinte: negustor, avari, pradă, Samo, treizeci și cinci, învins, destrămat, alături, regele, avarilor, francilor.

2. Explicați sensul expresiilor. Formulați enunțuri cu sens istoric folosind aceste expresii.

a) mod de viață sedentar.

b) a trăi din pradă

3. Apreciați cu A (adevărat) sau F (fals) următoarele enunțuri.

Nr. crt.	ENUNȚURI	Adevărat	Fals
1.	În secolul al VI - lea slavii au fost amenințați de turci.		
2.	Împotriva avarilor s-au ridicat slavii conduși de negustorul franc Samo.		
3.	A fost înființat Imperiul lui Samo.		
4.	Francii conduși de Ludovic Germanul au luptat împotriva slavilor.		
5.	După moartea lui Samo imperiul a înflorit.		

4. Încercuiți răspunsurile corecte.

I. Un vecin de temut al Imperiului lui Samo a fost:

- a) Imperiul Roman; b) Imperiul Persan; c) Regatul Francilor Răsăriteni.

II. Samo a fost de origine:

- a) slavă; b) germanică; c) francă.

III. Bătălia din anul 631/632 între triburile slave de pe teritoriul Imperiului lui Samo și armata Regatului Francilor de Răsărit s-a dat la:

- a) Trenčín; b) Vogatisburg; c) Lechfeld.

Učebná jednotka: *Slovenia, predkovia Slovákov*

Obsah: *Veľká Morava*

Specifické kompetencie: 1.1., 2.2., 3.2.

6. ročník

VEĽKÁ MORAVA (833-907)

1. Pozorne prečítajte text:

Slovenia museli čeliť nájazdom nepriateľských kmeňov.
Aby sa ľahšie obránili, zjednotili sa a za náčelníka si zvolili
franského kupca **Sama**. Vznikla tak **Samova ríša**.

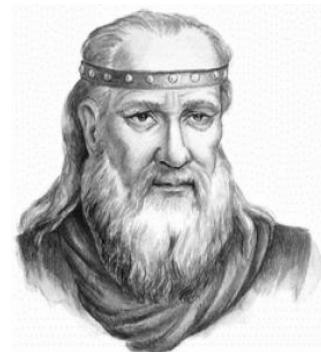
Trvala len po dobu Samovho života, po jeho smrti sa rozpadla.

Vznikli dve kniežatstvá – **Moravské a Nitrianske**. V Moravskom vládol Mojmír I. v Nitrianskom
vládol knieža Pribina. Mojmír so svojím vojskom Pribinu z Nitry
vyhnal a Nitrianske kniežatstvo pripojil k Moravskému, takto vznikla **Veľká Morava**.

Ked' na Veľkej Morave vládol knieža Rastislav, prišli na jeho pozvanie
bratia zo Solúna Konštantín a Metod (863).

Konštantín neskôr vstúpil do kláštora a prijal meno Cyril.

Títo bratia šírili medzi Slovanmi **kresťanstvo**, Bibliu aj texty bohoslužieb
preložili do staroslovinčiny, jazyka Slovanov a vytvorili prvé písmo
hlaholiku.

†	‡	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ
a	b	v	g	d	z	ž	dz
Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ
z	i	i	g	k	l	m	n
Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ
o	p	r	s	t	u	f	x (kh)
Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ
o	ts	č	š	št	w/a	i	y
Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ
æ/e	yu	z	yž	ȝ	y᷑	f	i/v

Hlaholika

Odpovedajte nasledovné otázky:

- a) Napíšte názov prvého slovanského kráľovstva uvedený v texte.

b) Uveďte pomenovanie dvoch kniežatstiev, ktoré vznikli po rozpade prvého kráľovstva.

c) Spresnite storočie, v ktorom Konštantín a Metod zavítali na Veľkú Moravu.

d) Napíšte názov prvej slovanskej abecedy.

2. Pokúste sa napísat' svoje meno hlaholikou: _____

3. Pozorne prečítajte text. Vyhľadajte na internete legendu Svätoplukove prúty a prečítajte ju v triede.

Najvýznamnejším panovníkom Veľkej Moravy bol **Svätopluk**. Jeho sídlom bola Nitra. K Veľkej Morave pripojil ďalšie územia a vytvoril tak Veľkomoravskú ríšu. Po jeho smrti sa ríša rozpadla. Známa je povest', v ktorej Svätopluk dal svojim trom synom prúty, aby ich zlomili.

4. Známe vám je ponaučenie, ktoré vyplýva z legendy Svätoplukove prúty?

Unitatea de învățare: Slavii, strămoșii slovacilor

Conținut: Moravia Mare

Competențe specifice: 1.1., 2.2., 3.2.

Clasa a VI-a

MORAVIA MARE (833-907)

1. Citiți cu atenție textul.

În secolul al VII-lea slavii au fost obligați să reziste la atacurile popoarelor migratoare. Pentru a se apăra mai bine, s-au unit și și-au ales o

Acum regat a dăinuit în timpul vieții lui Samo, după moartea lui s-a

destrămat (658).căpelenie. Pe negustorul franc **Samo**. Astfel a luat ființă

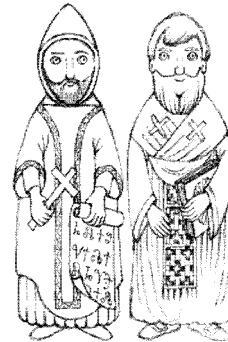
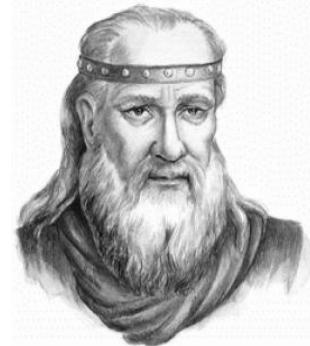
Regatul lui Samo.

S-au constituit două principate – cel al **Moraviei** și cel al **Nitrei**. În principatul Moraviei a domnit Mojmir I., în cel al Nitrei a domnit cneazul Pribina. Mojmir cu ajutorul armatei sale l-a alungat pe Pribina, a unit principatul Nitrei cu cel al Moraviei și astfel s-a constituit **Moravia Mare**.

Când în Moravia Mare a domnit cneazul Rastislav, la invitația acestuia au poposit aici din Salonic doi frați Constatin și Metodie (863).

Constantin a devenit mai târziu călugăr și a primit numele de Chiril.

Acești frați au răspândit **creștinismul** printre slavi. Ei au tradus Biblia și textele liturgice în **slava veche**, limba slavilor și au creat primul alfabet, alfabetul **glagolitic**.

†	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ
a	b	v	g	d	e	z	dz
Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ
z	i	i	g	k	l	m	n
Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ
o	p	r	s	t	u	f	x (kh)
Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ
o	ts	č	š	št	w/a	i	y
Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ	Ѡ
æ/e	yu	z	yž	ž	yž	f	i/v

Alfabetul glagolitic

Răspundeți la următoarele întrebări:

- a) Scrieți denumirea primului regat al slavilor menționat în text.

b) Menționați denumirea celor două principate constituite după destrămarea primului regat.

c) Precizați secolul în care au venit Constantin și Metodie în Moravia Mare.

d) Menționați denumirea primului alfabet al slavilor.

e) Formulați enunțuri cu sens istoric utilizând cuvintele evidențiate în text.

2. Încercați să vă scrieți numele în alfabetul glagolic: _____

3. Citiți cu atenție textul. Căutați pe internet legenda Nuielele lui Svätopluk.

Cel mai important domnitor al Moraviei Mari a fost **Svätopluk**. Centrul Moraviei Mari a fost Nitra. El a unit Moravia Mare cu alte teritorii și astfel a creat Imperiul Moravia Mare. După moartea lui imperiul s-a destrămat (907).

Este cunoscută legenda în care Svätopluk le-a dat celor trei fii ai săi nuielele pentru a le rupe.

4. Cunoașteți învățătura care rezultă din această legendă?

Učebná jednotka: Slovania, predkovia Slovákov

Obsah: Svätoplukove prúty

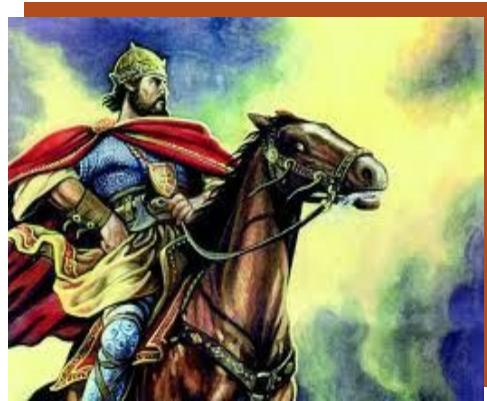
Specifické kompetencie: 1.1., 2.2.

6. ročník

Svätoplukove

Pozorne prečítajte text a doplňte chýbajúce slová.

V nádhernej dvorane [] hradu ležal na posteli staručký kráľ []. Oči mu zhasínali ako lúče slnca pred západom. Svätopluk cítil, že ho rýchlo opúšťajú []. Pozrel na svojho najvernejšieho dvorana a prikázal mu, aby priviedol k posteli jeho troch synov: [] [] a [].

[] moje, - hovoril Svätopluk slávnostným hlasom, keď si synovia stali pred ním pyšne ako tri jedle, - svieca môjho [] dohára. Zanedlho sa rozlúčim s vami. Poputujem pred trón Najvyššieho zodpovedať sa zo sv[] ozemského života. Ale prv, než by som vás opustil, čujte moje otcovské [] hie a [] si ho do sídc. Nahol sa z [] vzal do trasúcich rúk zväzok [], podal ich najprv Mojmírovi, potom Svätoplukovi a Predslavovi, aby ich na [] polámal. Ani jeden zo synov zväzok prútov polámať nevládal. Synovia pozerali na otcovopočinanie nechápavo, udivení.

- Nedivte sa, - povedal otec. [] prúty a dal každému [] jeden z nich.
- Polámte ich teraz!- Synovia bez veľkej námahy prúty []. Po otcovej tvári preleteł víťazoslávny []. Vystrel sa na posteli a povedal:
 - Učte sa na tomto príklade, [] moje. Lebo tak, ako ste nevládali polámať prúty vo [] ani vtedy, keď ste napäli všetky svoje mladé sily, nepremôže vás [] keď budete spolu [] a ako ľahko ste polámali každý prúd osobitne, tak ľahko vás premôžu vaši nepriatelia, keď sa budete medzi sebou [] a biť a keď nebudete svorne spolu bojovať. Toto vám odkazuje váš []! Budťe svorní, milujte sa vospolok a potom nebude [], ktorá by vás premohla. Týmto spôsobom kráľ svojim potomkom demonstroval potrebu svornosti, pretože len tá im mohla zaručiť neporaziteľnosť a krajine blahobyt.
- Po Svätoplukovej [] v roku 894 si jeho [] Mojmír, Svätopluk a Predslav napriek otcovmu varovaniu Veľkú Moravu rozdelili. Vojnami oslabená krajina sa v roku 906 [].

(https://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=174399)

Unitatea de învățare: Slavii, strămoșii slovacilor

Conținut: Nuielele lui Svätopluk

Competențe specifice: 1.1., 2.2., 3.2.

Clasa a VI-a

Nuielele

Citiți cu atenție textul legendei, completați cuvintele lipsă.

Într-o odaie superbă a cetății [] zacea în pat bătrânelul rege []. Ochii i se stingeau precum razele soarelui înainte de apus. Svätopluk simtea că puterile îl [] arte repede.

L-a privit pe curteanul său cel mai credincios și i-a poruncit să-i aducă la căpătâiul patului pe cei trei fii ai săi: [], [] și [].

- [] mei, - grăi Svätopluk cu o voce gravă, când își văzu fii falnici ca tri brazi,
- [] vieții mele se va stinge în curând.

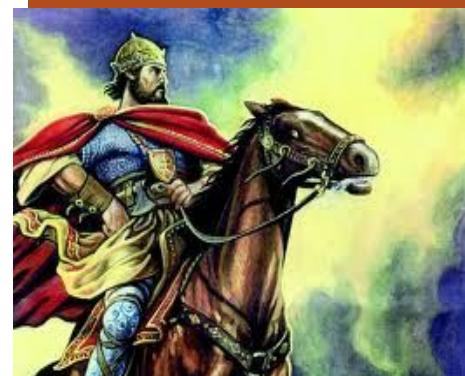
Peste puțin timp îmi voi lua la revedere de la voi. Voi ajunge în fața [], unde voi da socotă pentru [] mea pământească. Dar [] de a vă [] ascultați cuvintele mele de părinte și păstrați-le în []. S-a aplecat din [], a prins în mâinile tremurânde o legătură de nuiele, a dat-o mai întâi la Mojmír, apoi la Svätopluk și Predslav, să le rupă pe genunche.

Nici unul dintre fii nu a reușit să rupă [] de nuiele. Fii se uitau la acțiunile tatălui lor cu nedumerire și foarte uimiți.

- Nu vă mirați, - a spus tata. A [] nuielele și a [] fiecarui fiu câte o nuia.
- Rupeți-le acum!- Fii au rupt nuielele fără prea mult []. Pe fața tatălui s-a ivit un []. Se întinse în pat și spuse:

- [] povăță din acest exemplu [] r mei. Așa cum nu ați putut să rupeți [] când au fost legate împreună, chiar dacă ați folosit toată forța voastră, la fel [] nu vă va putea înfrângă, cât timp veți fi [] și cât de ușor ați rupt fiecare nuiua separat, atât de [] vor învinge dușmanii, dacă vă veți [] între voi și nu veți lupta []. Această învățătură vă este lăsată moștenire de tatăl vostru! Fiți uniți, iubiți-vă și nu va exista în lumea aceasta nicio forță care să vă învingă.

După moartea lui Svätopluk în anul 894 fii acestuia Mojmír, [] și Predslav și-au împărțit Moravia Mare. În anul 906 țara slăbită în urma războaielor s-a [].

(https://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=174399)

Učebná jednotka: *Slovania, predkovia Slovákov*

Špecifické kompetencie: 1.1., 1.3., 2.1.

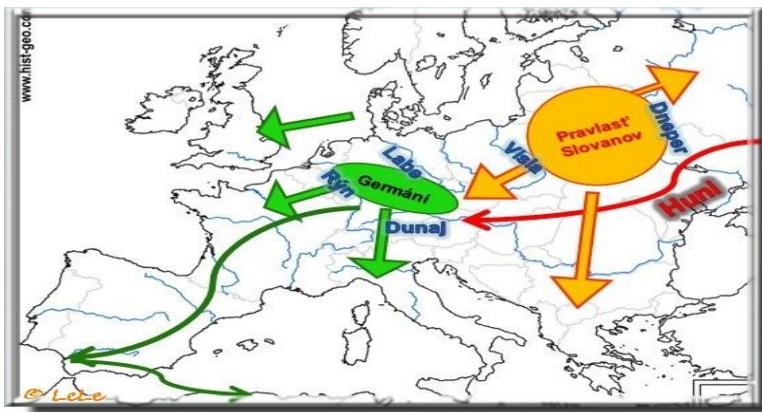
6. ročník

HODNOTIACI LIST

- Všetky zadania sú povinné.
- Čas na vypracovanie 50 minút.
- Z úradu 10 bodov.

1. Pozrite si mapu nižšie a odpovedzte na nasledujúce otázky:

5x3=15b

a) Identifikujte na mape názvy dvoch riek, medzi ktorými sa rozprestieral starobylý domov Slovanov. _____

b) Koľkými smermi prenikli Slovania do Európy?

c) Vymenujte Slovanov, ktorí patria do západnej vetvy Slovanov.

d) Uveďte storočie, v ktorom sa Slovania usadili na dnešnom území Slovenska a Moravy.

f) Uveďte meno zakladateľa prvého štátu Slovanov na dnešnom území Slovenska a Moravy.

2. Vysvetlite význam nasledovných slov. Pomocou týchto slov utvorte vety s historickým významom. **5x2=10b**

a) brtníctvo, b) polozemnica, c) vladyska, d) medovina, e) hlaholika.

3. Nasledujúce vety označte s P (pravdivé) alebo N (nepravdivé):

5x3=15b

Por. č.	VETY	Pravdivé	Nepravdivé
1)	Slovania sa usadili na dnešnom území Slovenska v 10. storočí.		
2)	Informácie o vzbure Slovanov proti Avarom sa nachádzajú vo Fredegarovej kronike.		
3)	Samo bol kupec slovanského pôvodu.		
4)	Veľká Morava vznikla spojením moravského a Nitrianskeho kniežatstva.		
5)	Morena bola bohyňou lásky, jari, manželstva, sejby a orby.		

4. Pozorne prečítajte text a odpovedzte na nasledovné otázky:

5x2=10b

"V štyridsiatot roku panovania Chlotara muž menom Samo, rodom Frank z kraja senonského, priviedol so sebou mnohých kupcov a uberal sa obchodovať k Slovanom prezývaných Vinidmi. Slovania sa už začali búriť proti Avarom nazývaných Hunmi a proti ich vládcovi kaganovi. Vinidi boli už oddávna predvojom (dvojsíkom - dvojplukom) Hunov; ked' Huni s vojskom viedli útok proti ktorémukoľvek kmeňu, vtedy Huni stavali svoje zhromaždené vojsko na obranu táborov, Vinidi však bojovali. Ak sa víťazstvo klonilo na ich stranu, Huni vtedy útočili, aby sa zmocnili koristi, ak však Vinidi boli porážaní, podporovaní pomocným vojskom Hunov znova nabrali súl." "

(Fredegarova kronika)

a) Uvedťte, kedy sa odohráva opísaná udalosť.

b) Vypíšte z textu meno vodcu Avarov.

c) Vypíšte z textu iné pomenovanie Slovanov.

d) Vyberte z textu dve informácie o Slovanoch.

e) Na základe vyššie uvedeného textu sformulujte stanovisko týkajúce sa bojového štýlu Hunov.

5. Najstarší súvislý text napísaný hlaholikou je:

5b

- a) báseň Proglas;
- b) Život Sv. Konštantína – Cyrila a Metoda;
- c) Breviár;
- d) Kyjevské listy.

6. Zoradťte chronologicky veľkomoravských panovníkov:

5b

- a) Rastislav; b) Mojmír II.; c) Mojmír I.; d) Svätopluk.

7. Prečiarknite v každom riadku slovo, ktoré do radu nepatrí:

10b

a) Slovania	b) Avari	c) Vinidi	d) Sclavini
a) Rastislav	b) Mojmír	c) Svätopluk	d) Dagobert
a) Slováci	b) Česi	c) Chorváti	d) Poliaci
a) cyrilika	b) hlaholika	c) latinská abeceda	

8. Predstavte si, že žijete v stredoveku a ste členom slovanského kmeňa. Napíšte text v rozsahu 15-20 riadkov o tom, ako by sa odvíjal deň vo vašom živote.

10b

9. Uhádnite, kto sme. Sme súčasťou panteónu slovanských bohov. Spojte nižšie obrázky s textom.

10b

A)

- 1)
 - boh Slnka a ohňa
 - jeden z najstarších slovanských bohov - jeho manželkou bola bohyňa Lada

B)

- 2)
 - bohyňa lásky, jara a manželstva,
 - kráľovná všetkých bohov, najvyššia bohyňa

C)

- 3)
 - bohyňa zimy a smrti
 - matka mnohých démonov, chorôb a nešťastí
 - v zime preberie moc nad celým svetom

D)

- 4)
 - boh ohňa a počasia
 - pán blesku a hromu, ale aj jasného neba a dažďa
 - jeho zbraňami sú sekera a kladivo

A)	B)	C)	D)

Z úradu

10b

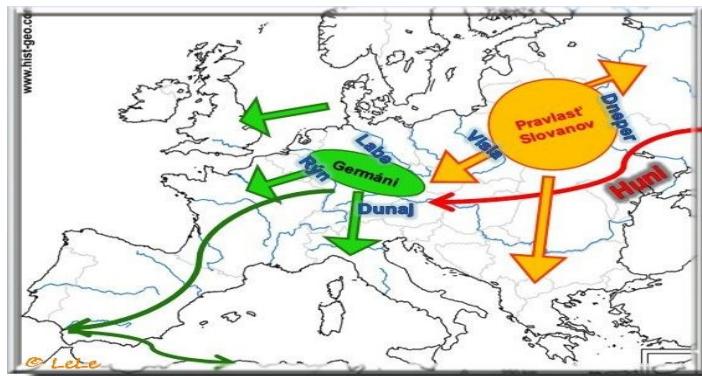
SPOLU

100b

FIŞĂ DE EVALUARE

• *Toate subiectele sunt obligatorii.* • *Timp de lucru 50 de minute.* • *10 puncte din oficiu.*

1. Priviți harta de mai jos și formulați răspunsuri la următoarele întrebări: **5x3 = 15 puncte**

a) Identificați pe hartă denumirea celor două râuri între care se întindea căminul ancestral al slavilor.

b) În câte direcții au pătruns slavii în Europa?

c) Menționați slavii care fac parte din ramura vestică a slavilor.

d) Precizați secolul în care slavii s-au așezat pe teritoriul actual al Slovaciei și Moravie.

e) Menționați numele întemeietorului primului stat al slavilor pe teritoriul actual al Slovaciei și Moravie.

2. Explicați sensul următoarelor cuvinte. Formulați enunțuri cu sens istoric folosind aceste expresii. **5x2 = 10 puncte**

a) brtnictvo (*albinărit*), b) polozemnica (*bordei*), c) vladyka (*conducător*), d) medovina (*băutură alcoolică*), e) hlaholika (*alfabetul glagolitic*)

3. Apreciați cu A (adevărat) sau cu F (fals) următoarele enunțuri:

5x3 = 15 puncte

Nr. crt.	ENUNȚURI	Adevărat	Fals
1)	Slavii s-au aşezat pe teritoriul actual al Slovaciei în secolul X.		
2)	Informații despre rebeliunea slavilor împotriva avarilor se regăsesc în Cronica lui Fredegar.		
3)	Samo era negustor de origine slavă.		
4)	Moravia Mare a luat ființă prin unirea principatelor Moravia și Nitra.		
5)	Morena a fost zeița iubirii, primăverii, a căsătoriei, semănătului și aratului.		

4. Citiți cu atenție textul și răspundeți la următoarele întrebări:

5x2=10 puncte

„În al patruzecelea an al domniei lui Chlothar bărbatul cu numele de Samo, de obârșie francă din regiunea senoniană, a adus cu el mulți negustori și se pregătea să facă comerț cu slavii numiți venezi. Slavii începuseră deja să se răzvrătească împotriva avarilor, numiți huni, și împotriva conducătorului lor kagan. Venezii au fost demult avangarda (rândul dublu - regimentul dublu) hunilor; când hunii cu armata lor au dus un atac împotriva oricărui trib, atunci hunii puneau armata sa să apere taberele, însă venezii luptau. Dacă victoria se înclina în favoarea lor, atunci hunii atacau pentru a pune mâna pe pradă, însă dacă venezii erau înfrânti, sprijiniți de armata auxiliară a hunilor, își recăpătau puterile.”

(Cronica lui Fredegar)

a) Precizați când se desfășoară evenimentul descris.

b) Scrieți din text denumirea conducătorului avarilor.

c) Menționați din text o altă denumire a slavilor.

d) Selectați din text două informații despre slavi.

e) În baza textului de mai sus formulați un punct de vedere asupra modului de luptă al hunilor.

5. Cel mai vechi text continuu scris cu alfabetul glagolicitic este: **5 puncte**

- a) poezia Proglas; b) Viața Sfintilor Constantin - Chiril și Metodie;
c) Breviarul; d) Înscrisurile de la Kiev.

6. Ordonați cronologic domnitorii Moraviei Mari: **5 puncte**

- a) Rastislav; b) Mojmír II.; c) Mojmír I.; d) Svätopluk.

7. Tăiați în fiecare rând cuvântul care nu se potrivește: **10 puncte**

- a) slavi; b) avari; c) venezi; d) sclavini.
a) Rastislav; b) Mojmir; c) Svätopluk; d) Dagobert.
a) slovaci; b) cehi; c) croati; d) polonezi.
a) alfabet chirilic; b) alfabet glagolitic; c) alfabet latin; d) azbuka.

8. Imaginați-vă că trăiți în Evul Mediu și faceți parte dintr-un trib slav. Realizați un text în 15-20 rânduri despre cum s-ar desfășura o zi din viața voastră. **10 puncte**

9. Ghiciți cine suntem. Facem parte din panteonul zeilor slavi. Asociați imaginile de mai jos cu textul.

10 puncte

A)

1) Svarog

- zeul soarelui și al focului
- unul dintre cei mai vechi zei slavi
- soția lui a fost zeița Lada

B)

2) Lada

- zeița iubirii, primăverii și a căsătoriei,
- regina tuturor zeilor, cea mai mare zeiță

C)

3) Morena

- zeița iernii și a morții
- mama multor demoni, boli și nenorociri
- în perioada iernii preia puterea asupra lumii

D)

4) Perún

- zeul focului și al vremii
- stăpânul fulgerelor, dar și al cerului senin și al ploii
- armele lui sunt toporul și ciocanul

A)	B)	C)	D)

Din oficiu

10p

TOTAL

100p

Učebná jednotka: Slováci v stredoveku

Obsah: Reformácia

Specifické kompetencie: 1.1, 1.2, 2.1.

6. ročník

REFORMÁCIA

- 1. Utvorte vety s historickým významom, v ktorých použijete nasledovné pojmy: odpustky, artikulárny kostol, celibat, exkomunikácia, reformácia.**

- 2. Vyhladajte slová s poprehadzovanými písmenami.**

E R F M O Á C R I A _____

K D O U Y S P T _____

M T I R A N R L T H U E _____

G A U S U R G B _____

- 3. Pozorne si prečítajte text a opravte chyby. Do textu sa dostalo 10 chýb.**

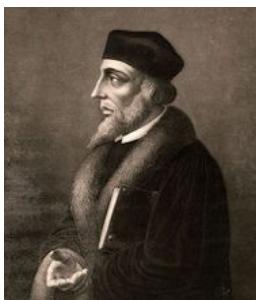
„Začiatok reformácie je spojený s františkánskym mníchom a doktorom teológie Martinom Gutherom a jeho 98. tézami, ktoré pribil 31. októbra 1317 na dvere chrámu v jednom americkom meste. Tézy obsahovali: zavedenie odpustkov; návrat cirkvi k pôvodnej čistote a jednoduchosti; prísľub majetkov pre cirkevných hodnostárov; povolenie sobášov u kňazov; používanie čínskeho jazyka ako bohoslužobného jazyka; neuznávanie pápeža ako krku Katolíckej cirkvi.“

(https://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=251123)

- 4. Prečiarknite slová, ktoré nepatria do radu:**

- a) odpustky, cirkev, celibát, dom
- b) Martin Luther, Ján Kalvín, Krištof Kolumbus, Henrich VIII.
- c) protestanti, evanjelici, luteráni, katolíci

5. Kto som? Spojte fotografiu so správnym textom.

*Som Martin Luther,
iniciátor reformácie.
Som oproti
predávaniu
odpustkov.*

*Som Ján Kalvíň,
francúzsky
reformátor,
zakladateľ
kalvinizmu.*

*Som Henrich VIII.
Tudor,
jediný a najvyšší
vodca anglikánskej
cirkvi.*

*Som Ján Hus.
Upálili ma na
hranici za moje
protipápežské
názory.*

Unitatea de învățare: Slovacia în Evul Mediu

Conținut: Reforma religioasă luterană

Competențe specifice: 1.1., 1.2., 2.1.

Clasa a VI-a

REFORMA RELIGIOASĂ LUTERANĂ

- 1. Formulați enunțuri cu sens istoric în care să folosiți următorii termeni:** indulgențe, biserică articulată, celibat, excomunicare, reformă religioasă.

- 2. Descifrați cuvintele cu litere amestecate.**

A R F O M E R _____
N U L E T E I D G N _____
M T I R A N L T H U E R _____
G A U S U R G B _____

- 3. Citiți cu atenție textul și corectați greșelile. În text s-au strecurat 10 greșeli.**

„Începutul reformei este legat de călugărul franciscan și doctor în teologie Martin Luther și cele 98 de Teze ale sale, pe care le-a afișat la data de 31 octombrie 1517 pe ușa bisericii într-un oraș american. Tezele au conținut: introducerea vânzării indulgențelor; întoarcerea bisericii la puritatea și simplitatea ei originală; promiterea averilor pentru demnitarii bisericești; permiterea căsătoriilor la preoți; utilizarea limbii chineze ca și limbă liturgică; nerecunoașterea papei ca și picior al Bisericii Catolice.”

(https://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=251123)

- 4. Tăiați cuvintele care nu fac parte din rând:**

- a) indulgențe; biserică; celibat; casă.
c) Martin Luther; Jean Calvin; Cristofor Columb; Henric al VIII-lea.
d) protestanți; evanghelici; luterani; catolici

5. Cine sunt? Uniți fotografia cu textul corect.

*Sunt Martin Luther,
inițiatorul reformei
religioase. Sunt
împotriva vânzării
indulgențelor*

*Sunt Jean Calvin,
un reformator
religios francez,
fondatorul
calvinismului.*

*Sunt Henric al
VIII-lea al Angliei,
unicul și supremul
șef al bisericii
Angliei*

*Sunt Ján Hus.
Am fost ars pe rug
pentru ideile mele
anti-papale*

Učebná jednotka: Slováci v stredoveku

Obsah: Reformácia - tajnička

Specifické kompetencie: 1.1, 1.3.

6. ročník

TAJNIČKA

Vyriešte tajničku nižšie. So slovom z tajničky utvorte vetu s historickým obsahom.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.

1. Mohomedán.
 2. Vierovyznanie založené Henrichom VIII. v Anglicku.
 3. Duchovné hnutie zo 16. storočia, ktoré sa snažilo o obnovu katolíckej cirkvi.
 4. Veriaci, ktorý verí v Ježiša Krista.
 5. Stredoveký cirkevný súd.
 6. Zoznam nepovolených kníh pre katolíckych veriacich.
 7. Francúzsky reformátor.
 8. Členovia mníšskeho rádu, ktorí zohrali významnú úlohu počas protireformácie.
 9. 95 vyhlášok zverejnených na bráne Wittenbergského chrámu.
 10. Francúzski protestanti.
 11. Povinný slobodný stav rímsko-katolíckych kňazov.
 12. Hnutie proti reformácii.
-
-

Unitatea de învățare: Slovacia în Evul Mediu

Conținut: Reforma religioasă luterană - integrată

Competențe specifice: 1.1., 1.3.

Clasa a VI-a

REFORMA RELIGIOASĂ LUTERANĂ – INTEGRAMĂ

Rezolvați integrama de mai jos. Cu numele descoperit formulați un enunț cu conținut istoric.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.

1. Mahomedan
 2. Religie întemeiată de Henric al VIII-lea în Anglia.
 3. Mișcare spirituală din secolul al XVI-lea prin care se urmărea înnoirea Bisericii catolice.
 4. Credincios care crede în Isus Hristos.
 5. Iertare totală sau parțială a păcatelor pe care Biserica catolică o acorda credincioșilor ei în schimbul unei sume de bani.
 6. Lista cu cărți interzise pentru credincioși.
 7. Reformator religios francez.
 8. Membri ai unui ordin de călugări catolici cu rol important în Contrareformă.
 9. Cele 95 de afirmații afișate pe poarta Bisericii din Wittenberg.
 10. Protestanți francezi.
 11. Interdicția preoților romano-catolici de a se căsători.
 12. Mișcare împotriva Reformei.
-
-

Učebná jednotka: Slováci v stredoveku

Obsah: Protireformácia

Specifické kompetencie: 1.1, 1.2, 2.2.

6. ročník

PROTİREFORMÁCIA

- 1. Vysvetlite význam nasledovných slov:** protireformácia, jezuiti, index, rekatolizácia, Tolerančný patent, Inkvizícia.

- 2. Doplňte prázdne miesta v nasledujúcom texte:**

„V roku _____ došlo v meste Augsburg k dohode medzi _____ a katolíckymi kniežatami o tom, že o vierovyznaní sa môžu slobodne rozhodnúť. Pre poddaných však platilo pravidlo, že koho _____ toho _____. Táto dohoda dostala pomenovanie _____ mier.“

(https://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=126814)

Chýbajúce slová: náboženstvo, Augsburgský, protestantmi, kráľovstvo, 1555.

- 3. Správne odpovede označte s X.**

- a) Konflikty medzi katolíkmi a protestantmi viedli k vypuknutiu početných vojen v Amerike.
- b) Výsledkom Trentského koncilu bolo ustanovenie, podľa ktorého vzdelávanie kňazov nie je potrebné.
- c) Pre protestantov najvyššou autoritou bol pápež a nie Sväté písmo.
- d) Hlavou anglikánskej cirkvi bol a je panovník Anglicka.
- e) Martin Luther tvrdil, že odpustenie hriechov môžeme získať len prostredníctvom viery.

- 4. Zakrúžkujte správnu odpoved:**

Zakladateľom Jezuitského rádu bol: a) Martin Luther; b) Ulrich Zwingli; c) Ignác z Loyoly.

- 5. Čo viete o Jezuitskom ráde? Napište aspoň dve informácie o tomto ráde.**

6. Spojte fotografiu so správnym názvom artikulárneho kostola.

Artikulárny kostol

Sväty kríž

Artikulárny kostol

Istebné

Artikulárny kostol

Kežmarok

Artikulárny kostol

Leštiny

7. Napíšte, čo sa nesmelo používať pri výstavbe artikulárnych kostolov.

8. Uvedťte mesto na Slovensku, ktoré sa stalo centrom protireformácie.

Unitatea de învățare: Slovacia în Evul Mediu

Conținut: Contrareforma

Competențe specifice: 1.1., 1.2., 2.2.

Clasa a VI-a

CONTRAREFORMA

- 1. Explicați sensul următoarelor cuvinte:** contrareformă, iezuiți, index, recatolicizare, Patentul de toleranță, Inchiziție.

- 2. Completați spațiile goale din următorul text:**

„În anul _____ în orașul Augsburg s-a ajuns la un acord între principii _____ și catolici în sensul că aceștia pot decide liber asupra religiei lor. Pentru țărani dependenți era valabilă regula a cui este _____ a să este _____. Acest acord a primit denumirea: Pacea Religioasă de la _____.”

(https://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=126814)

Cuvinte lipsă: religia, Augsburg, protestanți, țara, 1555.

- 3. Marcați cu „X” răspunsurile corecte.**

- a) Conflictele dintre catolici și protestanți au dus la izbucnirea a numeroase războaie în America.
- b) Rezultatul Conciliului de la Trento a fost prevederea, conform căreia educația preoților nu este necesară.
- c) Pentru protestanți cea mai înaltă autoritate a fost papa nu Sfânta Scriptură.
- d) Capul Bisericii anglicane a fost și este domnitorul Angliei.
- e) Martin Luther a susținut că iertarea păcatelor o putem obține doar prin credință.

- 4. Încercuiți răspunsul corect:**

Fondatorul ordinului iezuiților a fost: a) Martin Luther; b) Ulrich Zwingli; c) Ignatius of Loyola.

- 5. Ce știți despre Ordinul iezuiților? Scrieți cel puțin două informații referitoare la acest ordin.**

6. Uniți fotografia cu denumirea corectă a bisericii articulare.

Biserica articulară

Svätý kríž

Biserica articulară

Istebné

Biserica articulară

Kežmarok

Biserica articulară

Leštiny

7. Menționați ce articole nu se puteau folosi la construcția bisericilor articulare.

8. Numiți un oraș din Slovacia care a devenit centru al contrareformei.

Učebná jednotka: Slováci v stredoveku

Obsah: Sociálny boj, Juro Jánošík

Specifické kompetencie: 1.1, 1.2, 2.1.

6. ročník

SOCIÁLNY BOJ, ZBOJNÍK JURO JÁNOŠÍK

1. Označte s pravdivé (P) alebo nepravdivé (N) nasledovné vety:

Por. č.	VETY	Pravdivé	Nepravdivé
1.	Jánošík pochádzal z bohatého prostredia.		
2.	Jánošík bol malý a slabý muž.		
3.	Jánošík nikdy nikoho nezabil.		
4.	Jánošík bral od bohatých a dával chudobným.		
5.	Zavesenie na hák bolo bežným trestom pre zbojníkov z Liptova.		
6.	Jánošík bol lapený, lebo mu presekli opasok, v ktorom mal skrytú silu.		

2. Priradťte slová zo stĺpca A ku slovám zo stĺpca B.

a) Jánošík	1) legenda
b) Terchová	2) 1688
c) rok smrti Jánošíka	3) Juro
d) Uhorčík	4) 1713
e) Jánošíkova púšť	5) miesto narodenia Jánošíka
f) rok narodenia Jánošík	6) zbojník z Jánošíkovej družiny

3. Z poprehadzovaných písmen utvorte vhodné slová a doplňte ich do textu.

Jánošík bol ONBJÍKZ _____. Žil v ONSEMSTMOÁ _____.
 storočí Jeho rodičia boli DOPDAÍN _____ sedliaci. Naučil sa čítať a písat' od
 AAFÁRR _____. V roku 1711 sa pridal k ČOURÍKOVEJH _____.
 družine a za krátky čas sa stal jej MAPITÁOKN _____. Bol oblúbený medzi
 svojimi vrstovníkmi, lebo bral od HBHTOÝCA _____ a rozdával BDCHUONÝM
 _____. Po smrti sa stal DLEENÁNYMGR _____ hrdinom
 slovenskej ľudovej slovesnosti.

4. Vyberte správnu odpověď.

V ktorom meste bol popravený Juro Jánošík?

- a) Liptovský Sv. Mikuláš; b) Terchová; c) Martin; d) Bratislava.

5. Napíšte slohovú prácu v rozsahu 20-25 riadkov o stretnutí slovenského zbojníka Jura Jánošíka s Robinom Hoodom.

Unitatea de învățare: *Slovacii în Evul Mediu*
Conținut: *Lupta socială, haiducia lui Juro Jánošík*
Competențe specifice: 1.1., 1.2., 2.1.

Clasa a VI-a

LUPTA SOCIALĂ, HAIDUCIA LUI JURO JÁNOŠÍK

1. Scrieți adevărat (A) sau fals (F) pentru următoarele enunțuri:

Nr. crt.	ENUNȚURI	Adevărat	Fals
1.	Jánošík provenea dintr-un mediu bogat.		
2.	Jánošík a fost un bărbat mic și slab.		
3.	Jánošík nu a omorât niciodată pe nimeni.		
4.	Jánošík a luat de la bogați și a dat săracilor.		
5.	Agățatul pe cărlig era o pedeapsă frecventă pentru haiducii din Liptov.		
6.	Jánošík a fost prins, pentru că i-a fost tăiat chimirul în care era ascunsă puterea lui.		

2. Asociați cuvintele din coloana A cu cele din coloana B.

Coloana A	Coloana B
a) Jánošík	1) legendă
b) Terchová	2) 1688
c) anul morții lui Jánošík	3) Juro
d) Uhorčík	4) 1713
e) Pumnul lui Jánošík	5) locul nașterii lui Jánošík
f) anul nașterii lui Jánošík	6) haiduc din ceata lui Jánošík

3. Creați cuvinte adecvate din literele amestecate și completați-le în text.

Jánošík a fost AHICDU . A trăit în secolul PTSREOCEPZE .

Părinții săi a fost țărani ENȚIPNDETDE . A învățat să scrie și să citească de la OPETR . În anul 1711 s-a alăturat cetei lui ČHOUÍKR . și în curând a devenit NCOUCĂDORLTU acesteia. Era îndrăgit de contemporanii săi deoarece lua de la cei IGBAOȚ și împărtea la cei RASCIĀ . După moarte a devenit un erou DLEGNARE al folclorului slovac.

4. Alegeți răspunsul corect.

În ce oraș a fost executat Juro Jánošík?

- a) Liptovský Sv. Mikuláš; b) Terchová; c) Martin; d) Bratislava.

5. Redactați o compunere de 20-25 de rânduri despre întâlnirea haiducului slovac Juro Jánošík cu Robin Hood.

HODNOTIACI LIST

• Všetky zadania sú povinné. • Čas na vypracovanie 20 minút. • Z úradu 10 bodov.

I. Zakrúžkujte správne odpovede: **4x5b = 20b**

1. Náboženská reforma začala v roku:
a) 1517; b) 1519; c) 1492; d) 1555.
2. Zakladateľom Rádu jezuitov bol:
a) Henrich VIII.; b) Ignác z Loyoly; c) Martin Luther; d) Ján Kalvín.
3. Náboženský mier bol uzavretý v vo:
a) Wittenbergu; b) Wartburgu; c) Augsburgu; d) Frankfurte.
4. Slováci, ktorí sa stňahovali na Dolnú zem boli prevažne:
a) evanjelici; b) hugenoti; c) anglikáni; d) rímsko-katolíci.

II. Priradťte slová zo stĺpca A ku slovám zo stĺpca B. **5x2b = 10b**

a) Martin Luther	1) hugenoti
b) Ján Kalvín	2) cirkevný súd
c) Jezuiti	3) Wittenberg
d) Artikulárny kostol	4) škola
e) Inkvizícia	5) Kežmarok

III. Označte s X správne odpovede. **5x2b = 10b**

- a) Konflikty medzi katolíkmi a protestantmi viedli k vypuknutiu početných náboženských vojen.
- b) Významnú úlohu v boji proti reformácii mal Rád johanitov.
- c) Martin Luther preložil Bibliu do nemčiny.
- d) M. Luther tvrdil, že odpustenie hriechov môžeme dosiahnuť iba vierou.
- e) Augsburský mier bol uzavretý v Aachene.

IV. Utvorte vety (súvetia) s nasledujúcimi historickými pojмami v historickom kontexte:
odpustky, index, protireformácia, hugenoti. **4x5b = 20b**

V. Uvedťte udalosť, ktorá sa vzťahuje na rok 1555.

10b

VI. Opíšte v minimálne 10 riadkoch priebeh reformácie.

20b

Z úradu 10b

SPOLU 100b

Unitatea de învățare: *Slovacii în Evul Mediu*

Competențe specifice: 1.1., 1.2., 2.1.

Clasa a VI-a

FIŞA DE EVALUARE

- *Toate subiectele sunt obligatorii.*
- *Timp de lucru 50 de minute.*
- *10 puncte din oficiu.*

I. Încercuiți răspunsurile corecte: **4x5p = 20 puncte**

1. Reforma religioasă a început în anul:
 a) 1517; b) 1519; c) 1492; d) 1555.
2. Fondatorul Ordinului iezuiților:
 a) Henric al VIII-lea; b) Ignățiu de Loyola; c) Martin Luther; d) Jean Calvin.
3. Pacea religioasă a fost încheiată la:
 a) Wittenberg; b) Wartburg; c) Augsburg; d) Frankfurt.
4. Slovacii care au migrat în Ținuturile de Jos au fost cu precădere:
 a) evanghelici; b) hugenoți; c) anglicani; d) romano-catolici.

II. Asociați cuvintele din coloana A cu cele din coloana B. **5x2p = 10 puncte**

Coloana A	Coloana B
-----------	-----------

a) Martin Luther	1) hugenoți
b) Jean Calvin	2) tribunal eclesiastic
c) Iezuiții	3) Wittenberg
d) Biserică articulară	4) școală
e) Inchiziție	5) Kežmarok

III. Marcați cu „X” răspunsurile corecte. **5x2p = 10 puncte**

- a) Conflictele dintre catolici și protestanți au dus la izbucnirea a numeroase războaie religioase.
- b) Un rol important în combaterea reformei l-a avut Ordinul Cavalerilor Ioaniții.
- c) Martin Luther a tradus Biblia în limba germană.
- d) Martin Luther a susținut că iertarea păcatelor o putem obține doar prin credință.
- e) Pacea de la Augsburg a fost încheiată la Aachen.

IV. Alcătuți enunțuri (propoziții, fraze) cu context istoric folosind următorii termeni istorici:

indulgențe, index, contrareformă, hugenoți.

4x5p = 20 puncte

V. Menționați evenimentul care se leagă de anul 1555.

10 puncte

VI. Descrieți în minim 10 rânduri desfășurarea reformei religioase.

20 puncte

Din oficiu 10 puncte

TOTAL 100 puncte

Učebná jednotka: Slováci a ich migrácie za Habsburgovcov

Obsah: Migrácia Slovákov

Specifické kompetencie: 1.1., 1.2., 2.2.

6. ročník

MIGRÁCIA SLOVÁKOV

1. Pozorne si prečítajte nasledovný text a odpovedzte na otázky:

„Podľa svedectva súdobých prameňov malé a neúrodné polia slovenských dedín na hornatom území neboli schopné uživiť rozrastajúce sa obyvateľstvo ani vyrúbaním lesov nemohli zväčšiť rozlohu úrodnej pôdy. Ich biedu stupňovali v tom období aj prírodné katastrofy a pustošivé epidemické choroby, ako napríklad mor koncom 17. storočia. Okrem toho je potrebné spomenúť aj iné faktory, ktoré značnou mierou ovplyvnili migráciu Slovákov na južnejšie územia. Prvým a hľadom najdôležitejším bol náboženský útlak. Prakticky celá oblasť Uhorska, teda aj severná časť, bola pod vplyvom učenia Martina Luthera, Jána Kalvína a ďalších predstaviteľov reformácie. Pod ich vplyvom značná časť obyvateľstva zmenila svoju náboženskú orientáciu a pripojila sa k evanjelickej, reformovanej alebo inej protestantskej cirkvi. [...] preferovaným náboženským smerom však bol aj po reformácii rímsky katolicizmus a panovník sa všemožne snažil o utláčanie nových náboženských smerov.“

(<https://www.czsk.net/svet/clanky/svet/stahovanie.html>)

a) Identifikujte v texte tri dôvody stáhovania sa Slovákov.

b) Uveďte oblasť, do ktorej sa stáhovali Slováci.

c) Uveďte mená dvoch reformátorov, zakladateľov protestantských cirkví.

d) Identifikujte v texte storočie, v ktorom bolo Slovensko pustošené morom.

e) Uveďte lokalitu v župe Arad, ktorá bola ako prvá osídlená Slovákmi?

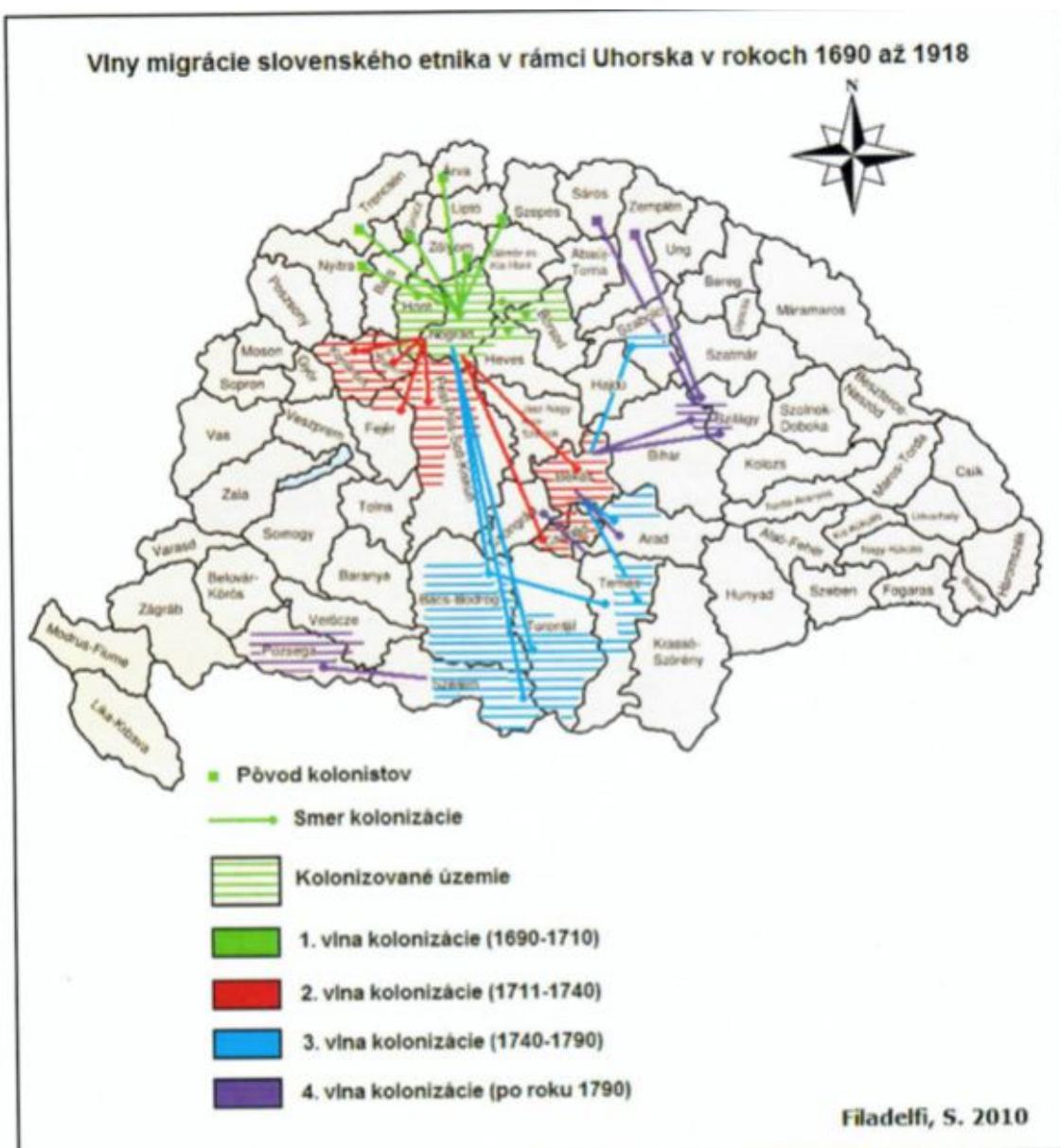
2. Doplňte do textu chýbajúce slová.

Slováci prichádzali na Dolnú _____ najprv kvôli _____ prácam alebo stavbám a v _____ sa vracali na Slovensko. Ale spoznali Dolnú zem a jej _____ a začali sa tu usádzať, bežiac od _____, surového využívania, vojen a _____ prenasledovania. Odborníci tvrdia, že nie všetkým sa podarilo prispôsobiť sa tvrdým podmienkam z _____, pustých oblastí, do ktorých sa dostali. Obyčajne len jedna tretina z nich zostali tam, zatiaľ čo dve tretiny sa _____ späť.

Chýbajúce slová: zem, sezónnym, zime, úrodnosť, hladu, náboženského, močaristých, vracali.

3. Na mape nižšie identifikujte:

- a) V koľkých vlnách sa uskutočnila kolonizácia Dolnej zeme?
-
- b) Identifikujte obdobie sťahovania sa Slovákov na Dolnú zem.
-
- c) V ktorej vlnе prebiehala kolonizácia Slovákov na aktuálnom území Rumunska?
-
- d) Ktoré bolo hlavné zamestnanie Slovákov, ktorí sa usadili v župách Arad, Bihor a Sălaj?
-
- e) Vysvetlite, čo znamená sekundárna a tertiárna kolonizácia.
-

Unitatea de învățare: Slovaci și migrațiile lor în timpul Habsburgilor

Conținut: Migrațiile slovacilor

Competențe specifice: 1.1., 1.2., 2.2.

Clasa a VI-a

MIGRAȚIILE SLOVACILOR

1. Citiți cu atenție următorul text și răspundeți la întrebări:

„Potrivit mărturiei izvoarelor istorice ale vremii câmpurile mici și sterpe ale satelor slovace din zona minioasă nu au fost capabile să hrânească populația în creștere și suprafața de pământ fertil nu a putut fi mărită nici prin defrișarea pădurilor. Condițiile Mizere din acea perioadă au fost agravate și de catastrofele naturale și bolile epidemice precum ciuma de la sfârșitul secolului al XVII-lea. În plus trebuie amintiți și alți factor care au influențat semnificativ migrația slovacilor spre teritoriile aflate mai la sud. Primul și poate cel mai important a fost opresiunea religioasă. Practic, întreaga zonă a Ungariei, inclusiv partea de nord, a fost sub influența învățăturilor lui Martin Luther, Jean Calvin și a altor reprezentanți ai reformei. Sub influența lor, o parte semnificativă a populației și-a schimbat orientarea religioasă și s-a alăturat bisericilor evanghelice, reformate sau altor biserici protestante. Cu toate acestea, chiar și după Reformă, catolicismul a rămas direcția religioasă preferată [...], iar domnitorul a încercat în toate modurile posibile să suprime noile curente religioase.

(<https://www.czsk.net/svet/clanky/svet/stahovanie.html>)

a) Identificați în text trei motive ale migrației slovacilor.

b) Menționați zona în care au migrat slovacii.

c) Menționați din text numele a doi reformatori, fondatori ai bisericilor protestante.

d) Identificați în text secolul în care Slovacia a fost bântuită de ciumă.

e) Care a fost prima localitate populată de slovaci în județul Arad.

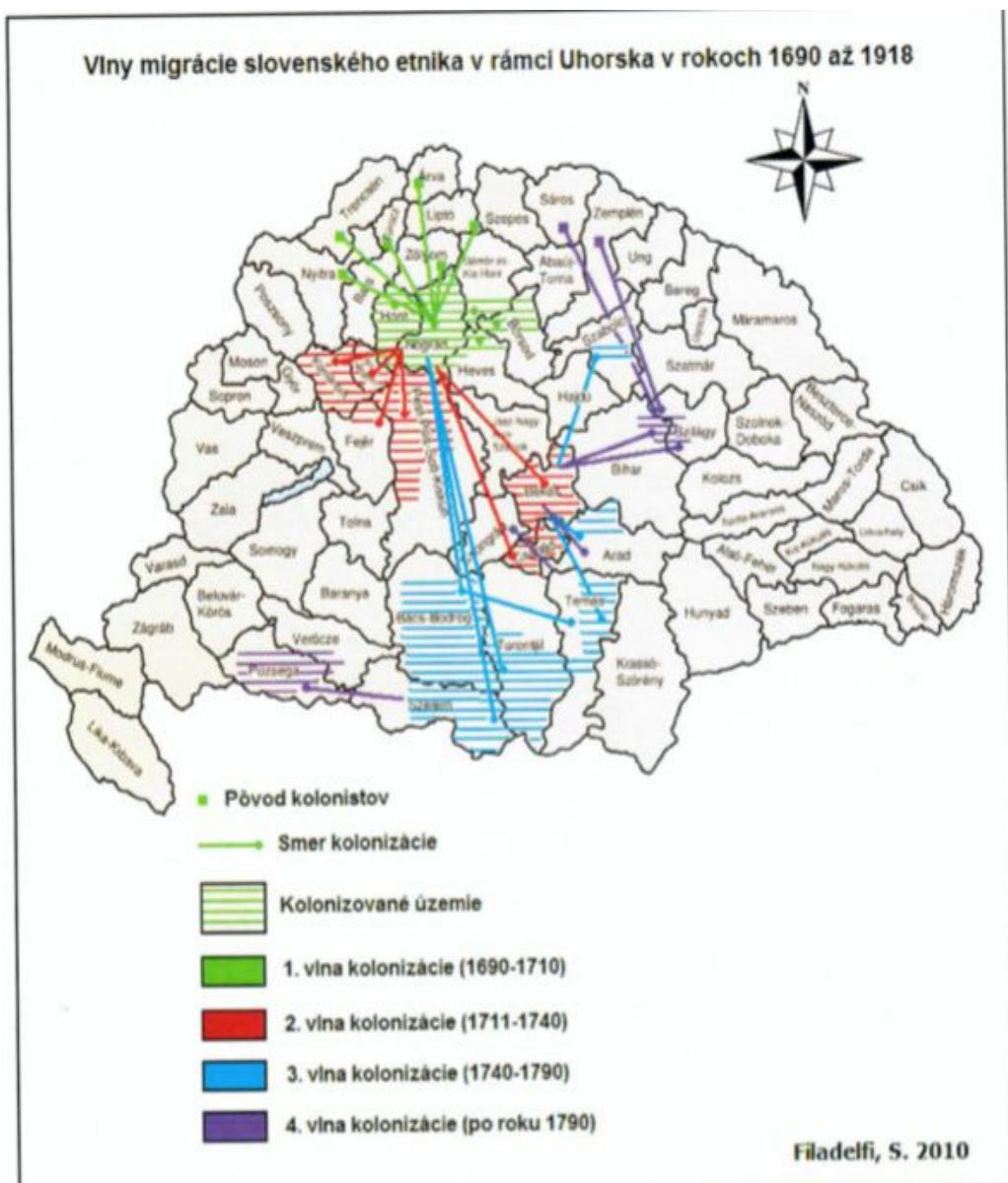
2. Completați textul cu cuvintele lipsă.

Slovaci au venit în Ținuturile _____ mai întâi pentru muncă _____ sau pentru construcții, și _____ în Slovacia. Însă au cunoscut Ținuturile de Jos și _____ acestora și au început să se așeze aici, fugind de _____, exploatare crudă, război și persecuții _____. Experții spun că nu toți au reușit să se adapteze la condițiile dure din regiunile _____ pustii în care au ajuns. De obicei, doar o treime dintre ei rămâneau acolo, în timp ce două treimi se _____ înapoi.

Cuvintele lipsă: de Jos, sezoniere de vară, se întorceau, fertilitatea, foame, religioase, mlăștinoase, întorceau.

3. Pe harta de mai jos identificați:

- a) În câte valuri s-a desfășurat colonizarea Ținuturilor de Jos?
-
- b) Identificați perioada migrațiilor slovacilor în Ținuturile de Jos.
-
- c) În ce val a avut loc colonizarea slovacilor pe teritoriul actual al României?
-
- d) Care a fost principala ocupație a slovacilor așezați în județele Arad, Bihor și Sălaj?
-
- e) Explicați ce înseamnă colonizarea secundară și terțiară.
-

Učebná jednotka: Slováci a ich migrácie za Habsburgovcov

Obsah: Hospodársky a sociálny rozvoj Slovákov na Dolnej zemi

Specifické kompetencie: 1.1., 1.2., 2.1.

6. ročník

HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY ROZVOJ SLOVÁKOV NA DOLNEJ ZEMI

1. Pozorne si prečítajte text a odpovedzte na nasledujúce otázky:

„Niektorí sa domnievajú, že Nadlak je pôvodu latinského, hovoria, že po tom, keď svetovládni Rimania i Dáciu podmanili, toto okolie, keďže vodou zaliate bolo, magnus lacus – alebo velikým jazerom – nazvali. Ale predsa viero hodnejšie je, že meno Nadlak zo žiadnej cudzej reči spotvorené nie je, ale že je to čisto maďarské meno, čo potvrdzuje i to, že všetky miesta vôkol Nadlaku ležiace tiež maďarské mená majú, ku príkladu Töviskes, Béka, Fecskés, Mezőhegyes, Szemlak atď. Takže meno Nadlak pochádza alebo od trstiny – nád – v tunajších močiaroch hodne sa rodiacej alebo odtiaľ, že za starodávna veľkým mestom bolo.“

(L. Haan, D. Zajac – Dejepis starého i nového Nadlaku)

a) Vyhľadajte v texte informáciu, ktorá tvrdí, že pomenovanie Nadlak je latinského pôvodu.

b) Vyhľadajte v texte informáciu, ktorá tvrdí, že pomenovanie Nadlak je maďarského pôvodu.

c) Prepíšte z textu vysvetlenie etymológie (pôvodu) pomenovania lokality Nadlak.

d) Identifikujte mená autorov monografie Dejepis starého i nového Nadlaku.

e) Vyhľadajte informácie spojené s napísaním monografie.

2. Priradťte pojmy zo stĺpca A k pojmom zo stĺpca B.

Stĺpec A

- a) Bodonoš
- b) Gemelčička
- c) Mokrá
- d) Nadlak
- e) Nová Huta
- f) Čerpotok

Stĺpec B

- 1) 1747
- 2) zač. 18. stor.
- 3) 1898
- 4) 1811
- 5) 1803
- 6) 1790

3. Na základe asociácií získaných v predchádzajúcim cvičení uvedťte prvú slovenskú lokalitu v oblasti

Bihoru.

4. Uveďte dve lokality zo župy Timiš, v ktorých sa Slováci usadili v 19. storočí.

5. Pozrite si obraz nižšie, vyhľadajte v rôznych zdrojoch (starí rodičia, rodičia, knižnica, internet) informácie o tomto obraze a odpovedzte na nasledujúce otázky:

a) Čo predstavuje obraz?

b) Aké pomenovanie má obraz?

c) Kto je autorom obrazu?

d) Z aké príležitosti bol obraz namaľovaný?

e) Kde je v súčasnosti obraz zachovávaný?

- 6. Na základe obrazu uvedeného vyšie napíšte príbeh viacdejnej rodiny, ktorá opustila svoj domov a usadila sa v lokalite na Dolnej zemi. Zaradťte sa do rozsahu 15-20 riadkov.**

Unitatea de învățare: *Slovaci și migrațiile lor în timpul Habsburgilor*
Conținut: *Dezvoltarea economică și socială a slovacilor din Ținuturile*
Competențe specifice: 1.1., 1.2., 2.1.

Clasa a VI-a

DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ A SLOVACILOR DIN ȚINUTURILE DE JOS

1. Citiți cu atenție textul și răspundeți la următoarele întrebări:

„Unii sunt de părere că denumirea Nădlac este de origine latină, spunând că în acele vremuri când românii care dominau lumea au cucerit și Dacia, această zonă, fiind inundată de apă, magnus lacus, - sau lac mare - a fost denumită. Însă totuși mai verosimil este că denumirea de Nădlac nu este denaturată din nicio limbă străină, ci este o denumire pur maghiară, fapt confirmat și de realitatea că toate teritoriile ce se întind în jurul Nădlacului au de asemenea denumiri maghiare, de ex. Töviskes, Béka, Fecskés, Mezőhegyes, Szemlak etc. Această denumire Nădlac provine fie de la trestie – nád – care crește din abundență în mlaștinile locale, fie de la faptul că deja în antichitate era un loc mare.”

(L. Haan, D. Zajac - Istoria Nădlacului vechi și nou)

a) Găsiți în text informația care susține că denumirea Nădlac este de origine latină.

b) Găsiți în text informația care susține că denumirea Nădlac este de origine maghiară.

c) Transcrieți din text explicația etimologiei (originii) denumirii localității Nădlac.

d) Identificați numele autorilor monografiei Istoria Nădlacului vechi și nou.

e) Căutați informații legate de apariția monografiei.

2. Asociați termenii din coloana A cu cei din coloana B

Coloana A	Coloana B
a) Budoi (Bodonoš)	1) 1747
b) Făgetu (Gemelčička)	2) începutul sec. al XVIII-lea
c) Mocrea (Mokrá)	3) 1898
d) Nădlac (Nadlak)	4) 1811
e) Șinteu (Nová Huta)	5) 1803
f) Valea Cerului (Čerpotok)	6) 1790

3. În baza asocierilor obținute în exercițiul anterior menționați care a fost prima localitate slovacă din zona Bihorului.

4. Menționați două localități din județul Timiș în care s-au așezat slovacii în secolul al XIX-lea.

5. Priviți tabloul de mai jos, căutați în diferite surse (bunici, părinți, bibliotecă, internet) informații referitoare la acest tablou și răspundeți la următoarele întrebări:

a) Ce reprezintă tabloul?

b) Care este denumirea tabloului?

c) Cine este autorul tabloului?

d) Cu ce ocazie a fost pictat tabloul?

e) Unde se păstrează tabloul în prezent?

6. În baza tabloului de mai sus redactați povestea unei familii cu mai mulți copii care și-a părăsit casa și s-a așezat într-o localitate din Ținuturile de Jos. Încadrați-vă în 15-20 de rânduri.

Učebná jednotka: Slováci a ich migrácie za Habsburgovcov

Obsah: Slovenská dedina na Dolnej zemi v 18. storočí

Specifické kompetencie: 1.1., 1.2., 2.2.

6. ročník

SLOVENSKÁ DEDINA NA DOLNEJ ZEMI V 18. STOROČÍ

1. Do nasledujúcich viet doplňte správne slová:

- a) Domy nadlackých Slovákov boli postavené z _____ a pokryté _____.
- b) Slovenský sedliacky dom v Nadlaku mal _____ miestnosti, a to _____, _____ a _____.
- c) V dome bývalo niekoľko _____.
- d) Rodinný život prebiehal v _____ chyži (izbe).
- e) Domy postavené v blízkosti poľnohospodárskych pozemkov sa nazývali _____.

2. Prečítajte si uvedený zdroj a opíšte v piatich riadkoch spolunažívanie Slovákov a Rumunov v Nadlaku.

„Čo sa mravov týchto dvoch národov týka, vôbec možno povedať, že tak Slováci, ako i Rumuni tunajší patria do triedy vzdelanejších a pokojnejších pospolitých ľudí, preto aj hriech krádeže a iného zločinstva zriedkakedy medzi nimi spozorovať možno. Ku pochvale potom všetkým týmto tak rozličnej národnosti a náboženstva obyvateľom slúži zvlášť to, že v mieri a pokoji spolu prebývajú, v čom im ich duchovní pekný príklad dávajú, v láske a priateľstve pospolu žijú. Ako Slováci, tak i Rumuni, jedni druhých susedmi - vecine - alebo bratmi - frate - nazývajú. [...] a keďže na sálašoch v susedstve Rumunov bývajú, mnohí z nich i jazyk rumunský si natol'ko privlastnili, že sotva je ich možno rozoznať od rodených Rumunov. Ale i medzi Rumunmi sa nachádzajú takí, ktorí tak slovensky, ako i maďarsky dosť dobre rozprávajú.“

(Haan, L., Zajac D. - Dejepis starého a nového Nadlaku)

3. Pozorne si pozrite nasledujúci obrázok.

Identifikujte tri predmety, ktoré sú vám známe a opíšte ich používanie v minulosti.

Unitatea de învățare: Slovacii și migrațiile lor în timpul Habsburgilor

Conținut: Satul slovac în Tinuturile de Jos în secolul al XVIII-a

Competențe specifice: 1.1., 1.2., 2.2.

Clasa a VI-a

SATUL SLOVAC ÎN TINUTURILE DE JOS ÎN SECOLUL AL XVIII-LEA

1. Completați următoarele enunțuri cu cuvinte potrivite:

- Casele slovacilor din Nădlac au fost construite din _____ și acoperite cu _____.
- Casa slovacă țărănească din Nădlac avea _____ încăperi, _____, _____ și _____.
- În casă locuiau mai multe _____.
- Viața de familie se desfășura în camera din _____.
- Locuințele construite în apropierea terenurilor agricole se numeau _____.

2. Citiți sursa dată și descrieți în cinci rânduri conviețuirea slovacilor și a românilor în Nădlac.

„În ceea ce privește moravurile acestor două națiuni, se poate spune că atât slovacii, cât și românii de aici aparțin clasei oamenilor de rând mai educați și pașnici, de aceea păcatul furtului și alte delicte pot fi rar văzute în rândurile lor. – Spre lauda tuturor acestor locuitori de naționalitate și religii atât de diferite, este mai ales faptul că trăiesc împreună în pace și liniște, iar părinții lor spirituali dau un bun exemplu, trăind împreună în dragoste și prietenie. Atât slovacii, cât și românii unii pe alții vecini sau frați se cheamă. [...] și deoarece la sălașe în vecinătatea românilor trăiesc, mulți dintre ei au deprins atât de bine limba română, încă cu greutate îi poți deosebi de românii nativi. Dar sunt și români care vorbesc destul de bine atât limba slovacă, cât și cea maghiară.”

(Zajac D., Haan L. - Istoria Nădlacului vechi și nou)

3. Priviți cu atenție următoarea poză.

Identificați trei obiecte care vă sunt cunoscute și descrieți utilizarea acestora în trecut.

Učebná jednotka: Slováci a ich migrácie za Habsburgovcov

Obsah: Slovenská dedina v župách Bihor a Sălaj v 18. storočí

Specifické kompetencie: 1.1., 1.2., 2.2.

6. ročník

SLOVENSKÁ DEDINA V ŽUPÁCH BIHOR A SĂLAJ V 18. STOROČÍ

1. Pozorne prečítajte text a odpovedzte na nasledujúce otázky :

„Lokalita Nová Huta je súčasťou obce s tým istým pomenovaním v župe Bihor a je jednou z lokalít s výlučne slovenským obyvateľstvom na severozápade Rumunska.“

Prví Slováci sa pristáhovali do tejto oblasti začiatkom 18. storočia, prišli z východného Slovenska, z regiónov Šariš, Orava, Zemplín, Kysuce a Gemer.

Prví kolonisti sa usadili v oblasti Pohoria Šes, na majetkoch grófa Baranyiho, majiteľa lesov. Pracovali ako drevorubači, ako uhliari a neskôr ako sklári. V rokoch 1730-1736 začala fungovať skláreň na Starej Hute, prvá na aktuálnom území Rumunska, majiteľom bol gróf Baranyi. V roku 1790 bola táto skláreň zatvorená a otvorila sa iná na Novej Hute.“

(Brožúra DZSČR)

a) Uveďte slovenskú lokalitu, na ktorú sa vzťahuje daný text.

b) Spresnite storočie, na ktoré sa vzťahuje daný text.

c) Vyhlľadajte v danom texte oblasti, z ktorých sa pristáhovali prví Slováci do tejto zóny.

d) Uveďte z daného textu zamestnania prvých Slovákov.

e) Identifikujte v teste dve informácie o sklárni zo Starej Hute.

2. Z poprehadzovaných písmen utvorte slovo, ktoré pomenúva pôvodné zamestnanie Slovákov v župách Bihor a Sălaj?

Č D E V R U B A R O

3. Utvorte venu s historickým významom pomocou slova objaveného v predchádzajúcom cvičení.

4. Preškrtnite nesprávne slovo v každom rade a určte župu, z ktorej pochádzajú lokality uvedené v každom rade.

- a) Bodonoš, Nadlak, Nová Huta, Stará Huta.
- b) Butín, Vuková, Nadlak, Brestovec.
- c) Mokrá, Nadlak, Cipár, Bodonoš.

5. Nájdite päť chýb, ktoré sa omylom dostali do nasledovných viet a opravte ich.

- a) Slováci z Bihoru a Sălaju sa usadili na území dnešného Rumunska v 15. storočí.
- b) Hlavným zamestnaním bihorských Slovákov bolo poľnohospodárstvo.
- c) Slováci žijúci v župách Bihor a Sălaj sú evanjelického vierovyznania.
- d) Socha Svätého srdca podobná soche z Rio de Janeiro bola postavená na Bodonoši.
- e) Teoretické lýceum Jozefa Kozáčka s vyučovaním v slovenskom jazyku sa nachádza v lokalite Alešd'.

Unitatea de învățare: Slovaci și migrațiile lor în timpul Habsburgilor
Conținut: Satul slovac în județele Bihor și Sălaj în secolul al XVIII-a
Competențe specifice: 1.1., 1.2., 2.2.

Clasa a VI-a

SATUL SLOVAC ÎN JUDEȚELE BIHOR ȘI SĂLAJ ÎN SECOLUL AL XVIII-LEA

1. Citiți cu atenție textul și răspundeți la următoarele întrebări:

„Localitatea Șinteu aparține de comuna cu același nume din județul Bihor și este una dintre localitățile cu populație exclusiv slovacă din nord-vestul României.

Primii slovaci au venit în această zonă la începutul secolului al XVIII-lea, aceștia au venit din estul Slovaciei, din regiunile Šariš, Orava, Zemplín, Kysuce și Gemer. Primii coloniști s-au stabilit în zona Munților Șes, pe domeniile contelui Baranyi, proprietarul pădurilor. Au lucrat ca și tăietori de lemn, cărbunari și mai târziu, sticlaři. În anii 1730-1736 începe să funcționeze fabrica de sticlă în Huta Voivozi, prima din actualul teritoriu al României, proprietar fiind groful Baranyi. În 1790 această fabrică se închide și se deschide alta la Șinteu.”

(Broșură U.D.S.C.R.)

a) Numiți localitatea slovacă la care se referă sursa dată.

b) Precizați secolul la care se referă sursa dată.

c) Menționați din sursa dată regiunile din care au venit primii slovaci în această zonă.

d) Menționați din sursa dată îndeletnicirile primilor slovaci.

e) Identificați în sursa dată două informații despre fabrica de sticlă din Huta Voivozi.

2. Formulați din literele amestecate o expresie care denumește ocupația inițială a slovacilor din județele Bihor și Sălaj.

T I Ă T E R O E D L M E E N

3. Formulați un enunț cu sens istoric folosind expresia descoperită în exercițiul anterior.

4. Tăiați cuvântul nepotrivit în fiecare sir și stabiliți județul din care sunt localitățile din sir.

- a) Budoi, Nădlac, Șinteu, Huta Voivozi.
- b) Butin, Vucova, Nădlac, Brestovăț.
- c) Mocrea, Nădlac, Țipari, Budoi

5. Găsiți cele cinci greșeli care s-au strecut în următoarele enunțuri și corectați-le.

- a) Slovacii din Bihor și Sălaj s-au așezat pe teritoriul actual al României în secolul al XV-lea.
- b) Principala ocupație a slovacilor bihoreni a fost agricultura.
- c) Slovacii din județele Bihor și Sălaj sunt de religie evanghelică.
- d) Statuia Sfintei Inimi asemănătoare cu cea din Rio de Janeiro a fost construită la Budoi.
- e) Liceul Teoretic „Jozef Kozáček“ cu predare în limba slovacă funcționează în localitatea Aleșd.

Učebná jednotka: Slováci a ich migrácie za Habsburgovcov

Obsah: Moja rodina

Specifické kompetencie: 1.1., 1.3., 2.2.

6. ročník

MOJA RODINA

1. Doplňte rodinné vzťahy.

- a) Ja som dieťa mojich _____. b) Otec môjho otca je _____ mojej mamy.
c) Syn môjho otca je môj _____. d) Moja mama pre otca môjho otca je _____.
e) Syn môjho starého otca je môj _____. f) Sestra mojej mamy je moja _____.
g) Mama mojej mamy je moja _____. h) Deti sestry mojej mamy sú moji _____.
i) Otec môjho otca je môj _____. j) Dcéra mojej mamy je moja _____.
k) Mama mamy môjho brata je moja _____. l) Manžel sestry môjho otca je jeho _____.
m) Brat mojej mamy je môj _____. n) Dcéra sestry mojej mamy je moja _____.
o) Mama mojej starej mamy je moja _____. p) Syn brata môjho otca je môj _____.

(https://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=249662)

2. Určite vás zaujíma, kto sú vaši predkovia, kto boli vaši starí a prastarí rodičia, čím sa zaoberali, čo radi robievali. Zostavte rodokmeň vašej rodiny. Ako sa zostaví rodokmeň?

- a) Na samostatný list sa pokúste zapísat' všetkých príbuzných vašich rodičov.
b) Utvorte dva stĺpce: mama a otec, ktoré napíšete niekde do stredu.
c) V dolnej časti strany, pod mamou zapíšte všetkých súrodencov, ktorých máte, bratrancev, sesternice, synovcov, netere a ich rodiny, tak ako ich poznáte. Pre každú osobu uvedenú v rodokmeni napíšte priezvisko, meno, dátum narodenia, dátum úmrtia (podľa situácie), dátum uzavretia manželstva, lokalitu, z ktorej pochádza, užien aj rodné priezvisko.
d) Tú istú vec ako pri kroku 3 zopakujte aj pre otcových príbuzných.
e) Nad slovom mama/otec zapíšte do každého stĺpca starých rodičov, rodinu starých rodičov, prastarých rodičov a praprastarých rodičov, na ktorých si spomíname a o ktorých viete určiť informácie.
f) Nezabudnite si vždy zapísat' celé meno každého člena rodiny. Tiež sa vám bude ľahšie sledovať vývoj mien vo vašej rodine.
g) Ak nepoznáte osoby po otcovej línii spred dvoch generácií, hľadajte informácie u príbuzných. Je možné, že niekto z nich si na niečo spomenie.

- h) Po zapísaní všetkých mien a vzťahov medzi rodičmi – súrodencami - starými rodičmi – bratracami môžete sa posunúť ďalej.
- i) Položte list kartónového papiera vodorovne.
- j) Prepíšte ceruzkou všetky informácie z hárka.
- k) Môžete použiť červenú ceruzku, aby ste zvýraznili pokrvné vzťahy medzi príbuznými prvého stupňa.
- l) Ceruzky inej farby môžu byť použité, aby sa označili ostatné rodinné vzťahy.

(după <https://centrudegenealogie.wordpress.com/2013/12/06/instructiuni-cum-sa-realizezi-un-arbore-genealogic/>)

3. Porozprávajte svojim spolužiakom čím starší príbeh o jednom z vašich predkov.

Unitatea de învățare: Slovaci și migrațiile lor în timpul Habsburgilor

Conținut: Familia mea

Competențe specifice: 1.1., 1.3., 2.2.

Clasa a VI-a

FAMILIA MEA

1. Completați gradele de rudenie.

- a) Eu sunt copilul _____ mei. b) Tatăl tatălui meu îi este mamei mele _____.
- c) Fiul tatălui meu îmi este _____. d) Mama mea pentru tatăl tatălui meu este _____.
- e) Fiul bunicului meu îmi este _____. f) Sora mamei mele este _____ mea.
- g) Mama mamei mele îmi este _____. h) Copiii surorii mamei mele îmi sunt _____.
- i) Tatăl tatălui meu îmi este _____. j) Fiica mamei mele îmi este _____.
- k) Mama mamei fratelui meu îmi este _____. l) Soțul surorii tatălui meu îi este _____.
- m) Fratele mamei mele îmi este _____. n) Fiica surorii mamei mele îmi este _____.
- o) Mama bunicii mele îmi este _____. p) Băiatul fratelui tatălui meu îmi este _____.

(https://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=249662)

2. Cu siguranță vă interesează ai cui urmași sunteți, cine au fost bunicii și străbunicii voștri, ce ocupații au avut, ce le-a plăcut să facă. Realizați un arbore genealogic al familiei voastre.

Cum se realizează un arbore genealogic?

- a) Pe o foaie separată încercați să notați toate rudele părinților.
- b) Realizați două coloane: mama și tata pe care să îi scrieți undeva la mijloc.
- c) În partea de jos a foii, în dreptul mamei notați toți frații/surorile pe care le aveți, verișorii, nepoții și familiile acestora aşa cum le știi. La fiecare persoană înscrisă în arborele genealogic menționați numele și prenumele, data nașterii, data decesului (dacă este cazul), data căsătoriei, localitatea de proveniență, la femei și numele anterior.
- d) Faceți același lucru ca și la pasul 3, însă cu rudele tatălui.
- e) Deasupra cuvântului „mama/tata”, notați în fiecare coloană bunicii, familia bunicilor, străbunicii și stră-stră-strămoșii de care vă aduceți aminte și despre care mai știi câteva lucruri.
- f) Aveți grijă să notați întotdeauna numele complet al fiecărui membru din familie. Vă va fi mai ușor să observați și evoluția numelor în familia voastră.

- g) Daca nu stii care sunt persoanele de pe linia tatălui, de acum doua generații, caută informații de la rude. Este foarte posibil ca unii dintre ei să-și amintească.
 - h) După întocmirea foii de hârtie cu toate numele și relațiile dintre părinți-frați-bunici-verișori puteți trece mai departe.
 - i) Așezați pe orizontală o foaie de hârtie cartonată.
 - j) Transcrieți cu creionul toate datele de pe foaie.
 - k) Puteți folosi un creion roșu pentru a evidenția legăturile de sânge dintre rudele de gradul 1.
 - l) Alte culori de creion pot fi folosite pentru a indica celealte legături de familie.

(după <https://centrudegenealogie.wordpress.com/2013/12/06/instructiuni-cum-sa-realizezi-un-arbore-genealogic/>)

3. Povestiti colegilor o intamplare cat mai veche despre unul din stramossii vostrui.

Učebná jednotka: Slováci a ich migrácie za Habsburgovcov

Obsah: Nadlacký slovenský mužský kroj

Specifické kompetencie: 1.1., 1.2., 1.3.

6. ročník

NADLACKÝ SLOVENSKÝ MUŽSKÝ KROJ

1. Doplňte nasledujúce vety vhodnými slovami:

- a) Mužský kroj vyniká _____, eleganciou, kontrastom medzi _____
a _____.
- b) Pracovná _____ sa šila sa z domáceho plátна a mala základný strih
urobený z jedného kusa plátna.
- c) Súkenné nohavice mali _____ strany: jedna strana bola _____
a tá druhá _____.
- d) _____ sa šila z tej istej látky ako nohavice, nemala rukávy.
- e) V zime muži nosili na hlave čiapky z _____ kože, menované _____.

Chýbajúce slová: vážnosťou, košeľa, biela, dve, čiernej, bielou, baranej, vesta, baranica, čierna.

2. Prečítajte si daný zdroj a odpovedajte na otázky.

„Čo sa týka odevu poznamenať sa sluší, že nadlackí Slováci, ako väčšinou sedliaci, poriadne sa odievajú, muži mladí i starí v lete najviac maďarské kabáty, nohavice a náprsníky z čierneho súkna, - na kabátoch vo dva rady čierne rohové gombíky, - na hlave v lete nízke klobúky s nie veľkou párticou, v zime čierne čiapky , a na krku čierny hodvábny šál nosievajú; čižmy majú i opasok – Ubsax - a nie tak veľké ako iní dolnozemskí Slováci. V zime obyčajne odievajú sa kožuchom krátkym, mladí niekedy na čierne zafarbeným, starí bielym bez prámov; od určitého času začínajú nosiť i dlhší kožuch bekeš nazvaný, ktorý má attilový kroj, ktorý i viacej teploty dáva telu ako krátky kožuch a pekne zaodieva mužov. Ich obyčajným rúchom je i bunda široká a dlhá - u zámožnejších častokrát vpred a po stranách hodvábom vyšívanými kvietkami okrášlená;- sluhovia nosia temer po kolená dlhé kabanice, čo pre služobníkov je veľmi vhodným odevom.“

(Haan, Zajac – Dejepis starého i nového Nadlaku)

- a) Identifikujte v texte druhy kabátov, ktoré nosili nadlackí muži slovenskej národnosti.

- b) Vyhľadajte v texte súčasti odevu, ktoré nosili slovenskí muži na hlave. Prepíšte do pracovného listu.

- c) Prepíšte z textu dve informácie o kožuchoch.

d) Spresnite príčinu nahradenia krátkych kožuchov kožuchmi.

e) Vymenujte súčasti slovenského mužského kroja.

3. Vytvorte Vennov diagram, v ktorom porovnáte súčiastku nadlackého slovenského mužského kraja s podobnou súčiastkou súčasného mužského odevu.

4. Opíšte obuv, ktorú nosili naši predkovia v Nadlaku.

5. Na obraze nižšie identifikujte tri súčiastky nadlackého slovenského mužského kraja.

Unitatea de învățare: Slovaci și migrațiile lor în timpul Habsburgilor

Conținut: Portul popular slovac bărbătesc din Nădlac

Competențe specifice: 1.1., 1.2., 1.3.

Clasa a VI-a

PORȚUL POPULAR SLOVAC BĂRBĂTESC DIN NĂDLAC

1. Completați următoarele enunțuri cu cuvinte potrivite:

- a) Portul popular bărbătesc se remarcă prin _____, eleganță, contrast
între _____ și _____.
- b) _____ a fost cusută din pânză de casă are croiul de bază făcut dintr-o bucată de pânză.
- c) Pantalonii din postav aveau _____ fețe: o față a fost _____ și cealaltă _____.
- d) _____ a fost cusută din același material ca și pantalonii, nu a avut mâneci.
- e) Iarna bărbații purtau în cap căciuli din piele de _____. numite _____.

Cuvinte lipsă: seriozitate, cămașa, alb, două, albă, neagră, piele de oaie, vesta, „baranica”, negru.

2. Citiți sursa dată și răspundeți la întrebări.

„În ceea ce privește îmbrăcămintea, este de remarcat faptul că slovaci din Nădlac, în cea mai mare parte țărani, se îmbracă bine, bărbații, tineri și bătrâni, vara, cel mai des poartă paltoane ungurești, pantaloni și pieptare din pânză neagră, - pe paltoane au două rânduri de nasturi de corn negrii - vara poartă pe cap pălării joase care au boruri nu prea mari, iarna șepci negre și o eșarfă de mătase neagră la gât; au cizme cu toc - Ubsax - și nu atât de mari ca alți slovaci din Tinuturile de Jos. Iarna poartă de obicei o haină de blană scurtă, la cei tineri vopsită în negru, iar la cei bătrâni în alb fără tiv de ceva vreme au început să poarte și haine de blană mai lungi cu croiul bekeș attila, care oferă corpului o căldură mai mare decât hainele de blană scurte și îi îmbracă frumos pe bărbați. Îmbrăcămintea lor este de obicei o blană mare și lungă - la cei bogați deseori decorată în față și lateral cu flori de mătase. Pe timp de vară, mai ales cel ploios poartă sumane albe - tinerii de asemenea brodate cu flori: - servitorii poartă paltoane lungi aproape până la genunchi, ceea ce este o haină foarte potrivită pentru servitori.”

(Haan, Zayac - Istoria Nădlacului vechi și nou)

- a) Identificați în text tipurile de paltoane purtate de bărbații de etnie slovacă din Nădlac.

-
- b) Găsiți în text piesele purtate de bărbații slovaci pe cap. Transcrieți pe foaia de lucru.

-
- c) Transcrieți din text două informații referitoare la haina de blană.
-

d) Precizați cauza înlocuirii hainelor de blană scurte cu cele lungi.

e) Enumerați piesele portului slovac bărbătesc.

3. Creați diagrama Venn pentru a compara o piesă vestimentară din portul popular slovac bărbătesc din Nădlac cu o piesă vestimentară similară din prezent.

4. Descrieți încălțămintea purtată de strămoșii noștri din Nădlac.

5. În tabloul de mai jos identificați trei componente ale portului popular bărbătesc slovac din Nădlac.

Učebná jednotka: Slováci a ich migrácie za Habsburgovcov

Obsah: Nadlacký slovenský ženský a detský kroj

Specifické kompetencie: 1.1., 1.2., 1.3.

6. ročník

NADLACKÝ SLOVENSKÝ ŽENSKÝ A DETSKÝ KROJ

1. Prečítajte daný zdroj a odpovedajte na otázky.

„Ženské slovenské osoby odievajú sa tmavo-modrým rúchom, sukňu i zásteru nosia dlhé, mladé nevesty a panny stužkami rozličnej farby pri spodku a vokol obšitú, ktorú si opásajú až do pol chrbta, ba takmer pod prsia, preto ich drieck nadmer krátke a nepeknú je. V zime odievajú sa bielym, mnohými kvietkami vyšívaným kožuchom, poniže driecku a poriadne na tele ležiacom; v lete nosievajú kabáty z čierneho súkna a vo dva rady cínovými a staršie čiernymi rohovými alebo sklenenými gombíkmi ozdobené. Niektoré, zvlášť mladé nevesty a panny, v lete nosievajú na ramenách visiace malé kožuchy bez rukávov, ktoré aj ked' dosť vyšívané a vyšnurované sú, predsa špatne stoja, lebo osoba, ktorá na pleciach má zahodený taký malý kožuštek, vypadá ako by s odľatými rukami bola; Slováčky naše čepce nosievajú biele, niekedy z drahých čipiek urobené, ale s kytkou vlasov dole, takmer na krku nepekné ležiacou; panny nosia vlasy dolu spustené a v jeden vrkoč upletené a pri hlave iba stužkou pripevnené.“

(Haan, Zajac – Dejepis starého i nového Nadlaku)

a) Identifikujte v danom zdroji farby šiat, ktoré nosili slovenské ženy v Nadlaku v minulosti.

b) Vyhladajte v danom zdroji dve informácie o zimných šatách.

c) Na základe daného zdroja identifikujte materiály, z ktorých boli zhotovené gombíky v minulosti.

d) Opíste spôsob nosenia vlasov u mladých dievčat.

e) Vysvetlite, čo je čepiec, kto nosil túto súčasť kroja.

2. Spojte obrázky zo zodpovedajúcimi pomenovaniami.

1.

2.

3.

4.

a) oplecko

b) prusliak

c) strapcavý ručník

d) biela bunda

3. Vyškrtnite v riadku významovo sa nehodiace slovo.

a) spodnička, šatka, oplecko, gaty;

c) kožuch, oplecko, bunda, kabát;

b) čepiec, papuče, čižmy, bačkory;

d) šatka, spodnička, geceľa, oplecko.

4. Opíste odev a obuv ženy na obrázku.

5. Vyfarbrite model, ktorý sa vyšíval na slovenských opleckách v Nadlaku.

(Štefanková, M., Anoca D. – Obrázky a básničky pre šikovné detičky)

Unitatea de învățare: Slovaci și migrațiile lor în timpul Habsburgilor
Conținut: Portul popular slovac femeiesc și de copii din Nădlac
Competențe specifice: 1.1., 1.2., 1.3.

Clasa a VI-a

PORȚUL POPULAR SLOVAC FEMEIESC ȘI DE COPII DIN NĂDLAC

1. Citiți sursa dată și răspundeți la întrebări.

„Persoanele feminine slovace se îmbracă în străie de culoare albastru închis, poalele și șorțul le poartă lungi, la femei tinere și fecioare cusute de jur împrejur în partea de jos cu panglici multicolore, pe acestea și le trag până la jumătatea spatelui, ba până la săni, talia lor fiind foarte scurtă și urâtă. Iarna se îmbracă în haine albe de blană brodate cu o multitudine de floricele care li se aşeză bine pe talie; vara poartă paltoane din material negru și cu două rânduri de nasturi din aluminiu, iar persoanele mai în vîrstă cu nasturi negrii din corn sau împodobiți cu sticlă. – Unele femei, mai ales cele tinere și fecioarele, poartă vara atârnate pe spate niște cojocete mici din blană fără mânci care cu toate că sunt bogat brodate și împodobite cu șnur, totuși nu le vin bine, deoarece persoana care are un astfel de cojocel micuț atârnat pe spate, arată parcă ar fi cu mâinile tăiate. Slovacele noastre poartă bonete (čepiec) albe uneori cusute din dantelă scumpe, dar cu un smoc de păr urât așezat la baza gâtului. – Fetele tinere poartă părul lăsat în jos, împletit în coadă și prins sus în cap cu o panglică.”

(Haan, Zayac - Istoria Nădlacului vechi și nou)

a) Identificați în sursa dată culorile hainelor purtate de femeile slovace din Nădlac în trecut.

b) Găsiți în sursa dată două informații referitoare la hainele de iarnă.

c) În baza sursei date identificați materialele din care au fost confectionați nasturii folosiți în trecut.

d) Descrieți modalitatea de prindere a părului la fetele tinere.

e) Explicați ce este boneta (čepiec), cine a purtat această piesă vestimentară.

2. Uniți imaginile cu denumirile corespunzătoare.

1.

2.

3.

4.

a) ie

b) vestă

c) batic cu franjuri

d) haină albă de blană

3. Tăiați ce nu se potrivește pe fiecare rând.

- a) poale, șorț, ie, gaci;
b) bonetă, păpuci, cizme, opinci;

- c) cojoc, ie, haină de piele, blană;
d) șorț, poale, fustă, ie.

4. Descrieți îmbrăcămîntea și încălțămîntea femeii din imagine.

5. Colorați modelul brodat pe iele slovace din Nădlac.

(Štefanková, M., Anoca D. – Obrázky a básničky pre šikovné detičky)

Učebná jednotka: Slováci a ich migrácie za Habsburgovcov

Obsah: Kroj Slovákov zo žúp Bihor a Sălaj

Specifické kompetencie: 1.1., 1.3., 2.2.

6. ročník

KROJ SLOVÁKOV ZO ŽÚP BIHOR A SĂLAJ

1. Prečítajte daný zdroj a odpovedajte na otázky:

„Obuv žien bola veľmi skromná kvôli chudobe kraja, preto napríklad kožené topánky si mnohé z nich nedovolili nikdy kúpiť. [...] V teplé, letné, jarné, alebo aj jesenné dni chodili bosé, v pracovné dni, ale niekedy aj v sviatočné dni. Podobne ako muži, nosili v zime kožené krpce spolu s vlnenými, štrikovanými ponožkami, ktoré boli dlhé približne 5-10 cm nad členkami. Takéto ponožky nosili niekedy iba samé, alebo obúvali ich aj spolu s „papučami“, ktoré boli hekľované, nie štrikované; boli veľmi nízke, nezakryli ani členky (mali tvar podobný polotopánkom) a podrážky im robili zo starých (znosených) klobúkov. Napríklad v lete nosili papuče aj bez ponožiek, lebo boli vzdušnejšie kvôli ich tvaru. Tak papuče, ako aj ponožky nekupovali, ale vyrábali z vlny. Používali aj farebnú vlnu a ladili ich k zvyšku odevu. Spomínane krpce, ale aj kožené topánky kupovali z jarmoku alebo od obuvníkov. Topánky však boli dost' drahé, preto napríklad jedna stará pani spomínila, že prvé topánky obula v deň vlastnej svadby. Najčastejšie takéto topánky boli čiernej farby, ale tvar nemôžeme povedať, že bol identický ani v rámci tej istej dediny, lebo každá, ktorá si dovolila kúpiť topánky, kúpila to, čo našla a čo si dovolila, preto bývali aj topánky (zakrývali členky), ale aj polotopánky (nezakrývali členky).”

(Čajan, Atestačná práca: Odev, svedectvo o národnej príslušnosti bihorských Slovákov)

a) V danom teste identifikujte obuv, ktorú nosili bihorské Slovensky v minulosti.

b) Vyhl'adajte v danom teste dve informácie o papučiach, ktoré nosili ženy.

c) Na základe daného textu spresnite, z akej látky boli vyrobené papuče a ponožky.

d) Vyhl'adajte v danom teste dôvod skromnosti v oblasti obuvi.

e) Uveďte oblasti Slovenska, z ktorých pochádzajú Slováci, ktorí sa usadili v župách Bihor a Sălaj.

2. Priradťte výrazy zo stĺpca A k vysvetleniam zo stĺpca B.

Stĺpec A	Stĺpec B
a. <i>kroj</i>	1. spoločné pradenie počas zimných večerov spojené so zábavou
b. <i>priadky</i>	2. blúzka špecifická pre kroj
c. <i>krpce</i>	3. pravouhlé plátno, ktoré sa nosí cez gecelú
d. <i>fertucha</i>	4. tradičné šaty
e. <i>oplecko</i>	5. sedliacka obuv

3. Vytvorte Vennov diagram, v ktorom porovnáte súčiastku z nadlackého slovenského ženského kraja s podobnou súčiastkou zo slovenského ženského kroja zo župy Bihor alebo Sălaj.

4. Identifikujte súčiastky kroja, ktorý má oblečené dievča na fotografii. Pomenujte ich.

5. Podľa informácií získaných od vašich starých/prastarých rodičov nakreslite na papier súčiastku kroja, ktorú oni nosili v mladosti.

Unitatea de învățare: Slovaci și migrațiile lor în timpul Habsburgilor
Conținut: Portul popular slovac din județele Bihor și Sălaj
Competențe specifice: 1.1., 1.3., 2.2.

Clasa a VI-a

PURTAREA TRADITIONALĂ A SLOVACILOR DIN BIHOR ȘI SĂLAJ

1. Citiți sursa dată și răspundeți la întrebări.

„Încălțăminta pentru femei era foarte modestă din cauza sărăciei regiunii, motiv pentru care multe dintre femei nu și-au putut permite niciodată să-și cumpere pantofi din piele. [...]. În zilele călduroase de vară, primăvara, dar și toamna umbrai desculțe, în zilele de lucru, dar câteodată și în zilele de sărbătoare. La fel ca și bărbații, iarna purtau opinci de piele împreună cu niște șosete tricotate de lână, care aveau lungimea de 5-10 cm deasupra gleznelor. Astfel de șosete se purtau uneori singure sau erau încălțate împreună cu păpucii, care erau croșetați nu tricotăți, au fost foarte joși, nu acopereau nici gleznele (aveau forma de botine) și talpa se făcea din pălării vechi (uzate). De exemplu vara purtau păpucii și fără șosete, pentru că erau mai aerisite datorită formei lor. Atât păpucii, cât și șosetele nu se cumpărau, ci se făceau din lână. Utilizau și lâna colorată pe care o asortau cu restul hainelor. Opincile menționate, dar și pantofii de piele se cumpărau la iarmaroc sau de la pantofari. Pantofii au fost destul de scumpi, de aceea o femeie mai în vîrstă a spus că prima pereche de pantofi a încălțat-o în ziua nunții sale. Cel mai des astfel de pantofi au fost de culoare neagră, însă forma nu a fost identică nici în cadrul aceluiași sat, pentru că fiecare femeie care își permitea să-și cumpere pantofi, a cumpărat ceea ce a găsit și ce își putea permite, de aceea aveau și pantofi (acopereau gleznele) dar și botine (nu acopereau gleznele).”

(Csaian, Îmbrăcăminta, mărturia privind apartenența etnică a slovacilor din Bihor)

a) Identificați în text încălțăminta purtată de femeile slovace în trecut.

b) Găsiți în text două informații referitoare la păpucii purtați de femei.

c) Precizați în baza textului din ce material erau confecționați păpucii și șosetele.

d) Găsiți în text motivul modestiei în domeniul încălțămintelor.

e) Menționați zonele Slovaciei din care provin slovacii așezați în județele Bihor și Sălaj.

2. Asociați termenii din coloana A cu explicațiile din coloana B.

Coloana A

- a) port popular (*kroj*)
- b) șezătoare (*priadky*)
- c) opinci (*krpce*)
- d) șorț (*fertucha*)
- e) ie (*oplecko*)

Coloana B

- 1. adunare la sate în serile de iarnă
- 2. bluză specifică portului popular
- 3. țesătură dreptunghiulară care se poartă peste fustă.
- 4. haine tradiționale
- 5. încăltăminte țărănească

3. Creați diagrama Venn prin care să comparați o piesă vestimentară din portul popular slovac femeiesc din Nădlac cu o piesă vestimentară similară din Bihor sau Sălaj.

4. Identificați piesele vestimentare ale portul popular al fetei din fotografie. Denumiți-le.

5. Desenați pe hârtie potrivit informațiilor obținute de la bunicii/străbunicii voștri o piesă vestimentară din portul popular purtat de ei în tinerețe.

Učebná jednotka: Slováci a ich migrácie za Habsburgovcov

Obsah: Kroj mojich predkov

Specifické kompetencie: 1.1., 1.2., 2.2.

6. ročník

KROJ MOJICH PREDKOV

Oblečenie starých rodičov vždy fascinovalo vnúčatá. Už ste niekedy prezerali staré šaty vašich starých rodičov? Našli ste oblečenie, ktoré by vás osloivilo? Vyskúšali ste si ho? Dnešný projekt má veľmi zaujímavý cieľ, a to poznanie kroja, ktorý nosili vaši starí, respektívne prastarí rodičia. Ako budete postupovať?

Utvorte skupiny po 3-4 žiakov. Predstavte si, že ste etnografi a robíte etnografický terénny výskum zameraný na kroj Slovákov v Rumunsku. Hlavným cieľom projektu je zozbierať informácie a fotografický materiál súvisiaci s touto téhou, pripraviť prezentáciu a začleniť ju do portfólia triedy.

Postup:

1. Príprava aktivity:

- vypracujte plán s potrebnými materiálnymi prostriedkami (diktafon, záznamník, perá, fotoaparát alebo smartfón), potrebný čas;
- zostavte dotazník vhodný na získanie informácií;
- určte a rozdeľte úlohy v rámci tímu.

2. Plnenie úloh:

- preverte správnosť získaných informácií;
- vypracujte prezentáciu, pozor na pravopis a interpunkciu, logické usporiadanie informácií.

3. Ukončenie etnografického terénneho výskumu:

- po skupinách prezentačne svojim spolužiakom výsledok výskumu;
- zostavte portfólio triedy, ktoré bude obsahovať všetky vypracované prezentácie;
- ak máte dostatočné množstvo fotografického materiálu, môžete zrealizovať malú výstavu fotografií, prípadne kresieb s odevnými súčiastkami patriacimi vašim starým rodičom.

Unitatea de învățare: *Slovacii și migrațiile lor în timpul Habsburgilor*

Conținut: *Portul strămoșilor mei*

Competențe specifice: 1.1., 1.2., 2.2.

Clasa a VI-a

PORTUL STRĂMOȘILOR MEI

Hainele bunicilor au fascinat nepoții dintotdeauna. Ați făcut vreodată un inventar al hainelor vechi ale bunicilor? Ați găsit piese vestimentare care să vă atragă? Le-ați încercat? Proiectul de astăzi are un obiectiv foarte interesant, cunoașterea portului popular purtat de bunicii, respectiv străbunicilor voștri. Cum veți proceda?

Formați grupe de câte 3-4 elevi. Imagineați-vă că sunteți etnografi și faceți o cercetare etnografică de teren care vizează portul popular al slovacilor din România. Obiectivul principal al proiectului este colectarea informațiilor și al materialului fotografic legat de această temă, întocmirea prezentării și includerea acesteia în portofoliul clasei.

Etape de urmat:

1. Pregătirea activității:

- alcătuți un plan cu resurse materiale necesare (dictafon, notes, pixuri, aparat de fotografiat sau smartphone), timpul necesar;
- concepeți un chestionar oportun pentru obținerea informațiilor;
- stabiliți și distribuiți sarcinile în cadrul echipei;

2. Îndeplinirea sarcinilor:

- verificați corectitudinea informațiilor obținute;
- redactați prezentarea, atenție la ortografie și punctuație, aranjarea logică a informațiilor;

3. Finalizarea cercetării etnografice de teren:

- prezentați pe grupe rezultatul cercetării în clasă în fața colegilor;
- realizați portofoliul clasei care va conține toate prezentările realizate;
- dacă aveți suficient material fotografic, puteți realiza și o mică expoziție a fotografiilor, eventual desenelor cu piesele vestimentare aparținând bunicilor voștri.

Učebná jednotka: Slováci a ich migrácie za Habsburgovcov

Obsah: Kalendárne zvyky - jar

Specifické kompetencie: 1.1., 1.2., 2.2.

6. ročník

KALENDÁRNE ZVYKY – JAR

1. Vysvetlite význam slov: porekadlá, príslovia, pranostiky a použite ich vo vetach s historickým významom.

2. Priradťte mená zo stĺpca A k dátumom zo stĺpca B.

Stĺpec A	Stĺpec B
Pavel	02.02.
Matej	24.04.
Juraj	24.02.
Gregor	25.01.
Mária	12.03.

3. Pozorne si prečítajte zdroj, potom odpovedzte na dané požiadavky.

„Tento sviatok [Fašiangy] predstavuje uzlový bod tých zvykov, ktoré predstavujú ukončenie zimy a predzvest' jari. Trvanie je určené približne rovnako: „od Troch kráľov do Škaredej stredy“, čiže od 6. januára do prvého dňa veľkého pôstu.

Fašiangové tanecné zábavy začínali, alebo sa končili obchôdzkou maškár. Ktorý mládenec dostal ručníček, mohol ísť pre dievča na trojdňovú tancovačku. Chlapci bez frajerky nemali pierko za klobúkom a čakali, aby im niektorá ponúkla ručníček. Ukončenie fašiangovej zábavy ohlasoval zvon, ale na Bihore prichádzal aj sám richtár osobne, oznámiť koniec zábavy. Tu bolo zaužívané aj „skákanie na pekné konope“: ženy namocili za hrst' slamy do vody a prskali ľou na pravo a na ľavo po mužoch, opakujúc nasledovné slová: „Sejeme konopice nak narastú jak jedlice. Muži pri tom museli vyskakovať čím vyššie, aby aj konope narastli vysoké.“

(Kukučka J. – Dejiny a tradície Slovákov v Rumunsku)

a) Uveďte sviatok, o ktorom sa píše v danom zdroji.

b) Identifikujte na základe textu trvanie sviatku.

c) Kedy sa konala obchôdzka maškár.

d) Ako sa oznamovalo ukončenie fašiangovej zábavy?

e) Na základe textu opíšte obyčaj spojený s pestovaním konopí.

4. Do prázdnych políčok doplňte správnu odpověď.

- a) Pomenovanie _____ sa vdŕačí zvyku páliť v kostole vetvy vŕby (palmy, olivovníka alebo iných stromov) posvätené minulý rok na Kvetnú nedeľu, vetvy, ktoré zdobili ikony a sošky v domoch katolíckych veriacich počas celého predchádzajúceho roka.
- b) _____ je pohyblivý kresťanský sviatok, svätí sa vždy v poslednú nedeľu pred Veľkou nocou.
- c) _____ je posledný piatok pred Veľkou nocou, a teda posledný piatok Veľkého pôstu.

Zásoba slov: Kvetná nedeľa, Popolcová streda, Veľký piatok.

5. Pomenujte zvyky znázornené na obrázkoch a napište, čo viete o týchto zvykoch.

Unitatea de învățare: Slovaci și migrațiile lor în timpul Habsburgilor

Conținut: Obiceiuri calendaristice - primăvara

Competențe specifice: 1.1., 1.2., 2.2.

Clasa a VI-a

OBICEIURI CALENDARISTICE – PRIMĂVARA

- 1. Explicați sensul cuvintelor *proverbe, zicători, prognoze (pronostice)* și folosiți-le în enunțuri cu înțeles istoric.**
-
-
-

- 2. Asociați numele din coloana A cu data din coloana B.**

Coloana A	Coloana B
Pavel	02.02.
Matei	24.04.
Gheorghe	24.02.
Gregor	25.01.
Maria	12.03.

- 3. Citiți cu atenție sursa, apoi răspundeți cerințelor date.**

„Această sărbătoare [Farșangul] reprezintă punctul culminant al acelor obiceiuri, care înseamnă sfârșitul iernii și prevestirea primăverii. Durata este determinată aproximativ la fel: „De la Bobotează până la Miercurea urâtă (Miercurea Cenușii)”, adică din 6 ianuarie până în prima zi a Postului Mare. Petrecerile de farșang începeau sau se terminau cu parada măștilor. Tânărul care primea batista, putea să meargă cu fata la petrecerea de trei zile. Băieții fără iubită nu aveau pană la pălărie și așteptau să le ofere fetele batista. Terminarea petrecerii de Farșang era anunțată de clopot, dar la Bihor venea și primarul în persoană să anunțe sfârșitul petrecerii. Aici a existat și obiceiul „săritura pentru cânepă frumoasă”: femeile umezeau un pumn de paie și stropeau cu apa bărbații în dreapta și în stânga repetând următoarele cuvinte: „Semănăm cânepa să crească cât bradul. Bărbații trebuiau să sară cât mai sus, să crească cânepa cât mai înaltă.”

(Kukucska I. – Istoria și tradițiile minorității slovace)

- a) Menționați sărbătoarea despre care este vorba în sursa dată.
-

- b) Identificați în text durata sărbătorii.
-

c) Când avea loc parada măștilor.

d) Cum era anunțată terminarea petrecerii?

e) În baza textului descrieți obiceiul legat de cultivarea cânepii.

4. Completați spațiile libere cu răspunsul corect.

- a) Denumirea _____ se datorează obiceiului ca ramurile de salcie (palmier, măslin sau de alt arbore) să fie aduse la biserică spre a fi arse.
- b) _____ este o sărbătoare creștină fără o dată exactă, comemorată întotdeauna în ultima duminică dinaintea Paștelui.
- c) _____ este ultima zi de vineri înaintea Paștelui, și astfel ultima vineri din Postul Mare.

Rezerva de cuvinte: Duminica Floriilor, Miercurea Cenușii, Vinerea Mare.

5. Denumiți obiceiurile reprezentate în imagini și scrieți ce știți despre acestea.

Učebná jednotka: Slováci a ich migrácie za Habsburgovcov

Obsah: Kalendárne zvyky - leto a jesen'

Specifické kompetencie: 1.1., 1.2., 2.1., 3.1.

6. ročník

KALENDÁRNE ZVYKY – LETO A JESEŇ

1. Vyhladajte v kalendári, kedy oslavujú svoje meniny: Medard, Ján Krstiteľ, Peter a Pavol, Anna.

2. Doplňte nasledujúce vety vhodnými pojмami:

- a) Medardova kvapka _____ dní kvapká.
- b) Meniny Jána Krstiteľa sú spojené s _____ slnovratom.
- c) Začiatok jesene je spojený s menom _____.
- d) _____ príde na bielom koni.

Pojmy: letným, štyridsať, Martin, Michal.

3. Pozorne si prečítajte text, potom označte tvrdenia v tabuľke s P (pravdivý) alebo N (nepravdivý).

Turíce sa oslavujú 50 dní po Veľkej noci a pre všetkých Slovákov predstavujú tretí najvýznamnejší sviatok po Vianociach a Veľkej noci. V dedinách s katolíckym obyvateľstvom sa domy zdobili zelenými ratolestami, organizovali sa procesie a jarmoky. O desať dní neskôr sa slávilo Božie telo (Corpus Domini). V dedinách zo župy Bihor bola táto slávlosť známa ako kosteliki alebo oltariki. Kvety a vence zo symbolických oltárov sa používali na rituály súvisiace s poverami („nech nás Perún nezabije“), proti bleskom (Perún bol u starých Slovanov bohom bleskov). Teraz sa zapalovali aj sviece posvätené 2. februára a spaľovali sa kvety na symbolických oltároch. 15. augusta sa slávilo Nanebovzatie Panny Márie; začali procesie do kláštorov, ale aj jarmoky. Ženy odkladali vajcia, ktoré boli celé mesiac čerstvé. Narodenie Panny Márie 8. septembra je dňom, kedy sa končí obdobie jarmokov a odkladania vajec. Cyklus kalendárnych zvykov sa obnoví s príchodom jesene, počnúc svätým Michalom.

(Jakab, Lehel – Slováci v Rumunsku)

Por. č.	TVRDENIE	Pravdivé	Ne-pravdivé
1.	Turíce sa oslavujú 10 dní po Veľkej noci a pre všetkých Slovákov predstavujú tretí najvýznamnejší sviatok po Vianociach a Veľkej noci.		
2.	15. augusta sa slávilo Nanebovzatie Panny Márie.		
3.	Narodenie Panny Márie 8. septembra je dňom, kedy sa začína obdobie jarmokov.		
4.	Cyklus kalendárnych zvykov sa obnoví s príchodom jesene, počnúc svätým Michalom.		

4. Napíšte tri príslovia alebo porekadlá s menami *Katka, Katarína, Janko*.

5. Na liste z kalendára nižšie identifikujte čo najviac dievčenských a chlapčenských mien, ktoré naši predkovia často používali.

NOVEMBER

Listopad
(česky)
Studenij
(chorvátsky)
Listopad
(ukrajinský)

Deň	Kalendár			Slnko	Mesiaca
	katolicky	evanjelický	grécko-katolicky		
1 P	Všetich svätí.	Všech svátí.	19 Žoela	6 ⁴⁸ 16 ²⁹ ☽	10 ¹⁵ 19 ¹⁶
2 U	Vš. ver. duš.	Vekoslava	20 Artema	6 ⁵⁰ 16 ²⁷ ☽	11 ¹⁸ 20 ⁰⁶
3 S	Huberta	Idy	21 Hilaria	6 ⁵² 16 ²⁵ ☽	12 ¹⁵ 21 ⁰⁸
4 S	Karola B.	Hostimila	22 Averkia	6 ⁵³ 16 ²⁴ ☽	13 ⁰⁸ 22 ¹⁸
5 P	Imricha ♀	Imricha	23 Jakuba ap.	6 ⁵⁵ 16 ²² ☽	13 ⁰⁴ 23 ²²
6 S	Leonarda	Renáty	24 Areiasa	6 ⁵⁷ 16 ²⁰ ☽	14 ²⁴ —
45. Ev. O kladení účtov. Mat. 18, 23 – 35.					
7 N	C 21. n.p.sv.D.	C 20. n. po sv. Tr.	25 D 21. n.p.sv.D. M.	6 ⁵⁸ 16 ²⁹ ☽	14 ⁵⁰ 0 ⁴⁸
8 P	Bohumíra	Bohumíra	26 Demetria	7 ⁰⁰ 16 ²⁷ ☽	15 ¹⁴ 9 ⁰⁶
9 U	Teodora	Fedora	27 Nestora	7 ⁰² 16 ²⁵ ☽	15 ⁴³ 3 ²¹
10 S	Ondrej	Mariána	28 Paraskeva	7 ⁰³ 16 ²⁴ ☽	16 ⁰⁰ 4 ⁴⁷
11 S	Martina	Martína	29 Anasázie	7 ⁰⁵ 16 ²² ☽	16 ³⁷ 5 ⁰³
12 P	Jonáš ♀	Svätopluka	30 Zenobius	7 ⁰⁶ 16 ²¹ ☽	17 ⁰⁸ 7 ⁰⁴
13 S	Stanislava K.	Lutobora	31 Slachys	7 ⁰⁸ 16 ²⁰ ☽	17 ²⁴ 8 ¹⁴
46. Ev. O dani cisárovi. Mat. 22, 15 – 21.					
14 N	C 22. n.p.sv.D.	C 21. n. po sv. Tr.	1 Nov. D 22.n.p.sv.D.	7 ¹⁰ 16 ¹⁹ ☽	18 ²¹ 9 ¹⁸
15 P	Leopolda	Irmy	2 Acindina	7 ¹¹ 16 ¹⁷ ☽	19 ⁰⁷ 10 ¹⁸
16 U	Edmunda	Agnesy (=An.)	3 Acepśima	7 ¹² 16 ¹⁶ ☽	19 ⁵⁹ 11 ¹⁰
17 S	Gregora	Dionyza	4 Ivanicia	7 ¹³ 16 ¹⁵ ☽	20 ³⁵ 11 ⁵⁴
18 S	Eugena	Ota	5 Galaktia	7 ¹⁴ 16 ¹⁴ ☽	21 ²⁴ 12 ³¹
19 P	Alžíbety ♀	Alžíbety	6 Pavla	7 ¹⁵ 16 ¹² ☽	22 ⁵⁸ 13 ⁰⁸
20 S	[Fejixa z V.]	Bohumíra	7 33 muč.	7 ¹⁶ 16 ¹¹ ☽	23 ⁰⁷ 13 ²⁰
47. Ev. Ohavnosť spúštania. Mat. 24, 15 – 35.					
21 N	C 23. n.s.v.p.D.	C 22. n. po sv. Tr.	8 D 23. n.p.sv.D. M.	7 ¹⁷ 16 ¹⁰ ☽	— 13 ⁵³
22 P	Cecilia	Ernesta	9 Onisifora	7 ¹⁸ 16 ⁰⁹ ☽	1 ⁰² 14 ¹⁶
23 U	Klimenta	Dagmar	10 Erasta	7 ¹⁹ 16 ⁰⁸ ☽	2 ⁰⁷ 14 ³⁸
24 S	Jána z K.	Emilie	11 Viktória	7 ²⁰ 16 ⁰⁷ ☽	3 ¹⁴ 15 ⁰¹
25 S	Kataríny	Kataríny	12 Jozafata	7 ²¹ 16 ⁰⁶ ☽	4 ²² 15 ²⁵
26 P	Konráda ♀	Kornela	13 Jána Zlat.	7 ²² 16 ⁰⁵ ☽	5 ³⁸ 15 ⁵⁴
27 S	Virgilia	Nestora	14 Filipa ap.	7 ²³ 16 ⁰⁴ ☽	6 ⁴⁷ 16 ²⁷
48. Ev. Budú znamenia na nebi. Luk. 21, 25 – 33.					
28 N	C 1. n. advent.	C 1. n. advent.	15 D 24.n.p.sv.D.Gur.	7 ²⁴ 16 ⁰⁴ ☽	8 ⁰⁰ 17 ⁰⁸
29 P	Saturnina	Vratka	16 Matúša	7 ²⁵ 16 ⁰³ ☽	9 ⁰⁹ 17 ⁵⁹
30 U	Ondreja	Ondreja	17 Gregora	7 ²⁶ 16 ⁰² ☽	10 ¹² 18 ⁵⁸

* Zač. počtu „Filipovka“

6. Opíste zvyky súvisiace s Narodením Panny Márie na slovenských katolíckych dedinách v Rumunsku.

Unitatea de învățare: Slovaci și migrațiile lor în timpul Habsburgilor

Conținut: Obiceiuri calendaristice - vara și toamna

Competențe specifice: 1.1., 1.2., 2.1. 3.1.

Clasa a VI-a

OBICEIURI CALENDARISTICE – VARA ȘI TOAMNA

1. Căutați în calendar când își sărbătoresc numele: Medard, Ioan Botezătorul, Peter și Pavol, Anna.

2. Completați următoarele enunțuri cu termeni potriviti:

- a) Stropii de Medard stropesc _____ de zile.
- b) Ziua lui Ioan Botezătorul este legată de solstițiul de _____.
- c) Începutul toamnei este legat de numele de _____.
- d) _____ vine pe calul alb.

Termenii: vară, patruzeci, Martin, Mihai.

3. Citiți cu atenție textul, apoi apreciați enunțurile din tabel cu A (adevărat) sau F (fals).

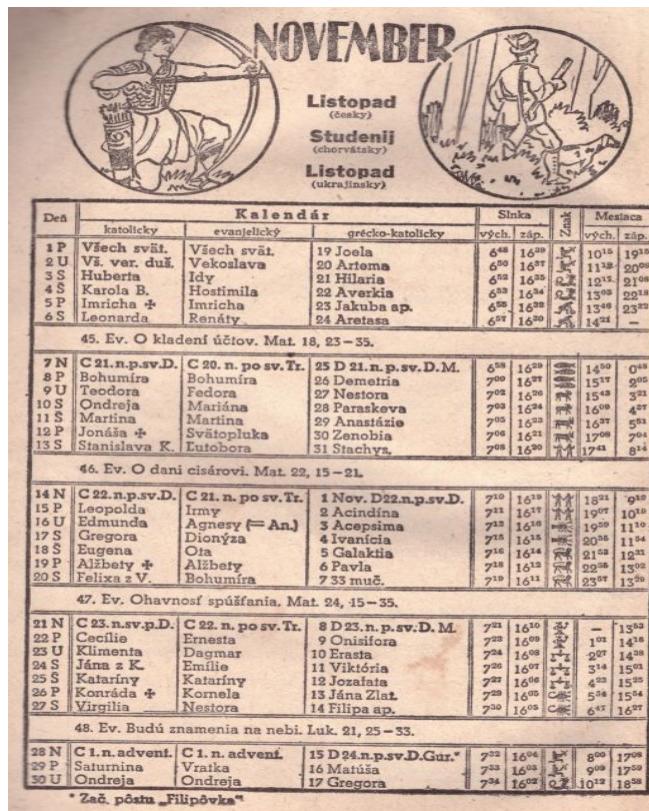
Rusaliile (Turice, Svätodušná nedel'a) se serbează la 50 de zile de la Paști și reprezintă a treia sărbătoare ca importanță, după Crăciun și Paști, la toți slovacii. În satele cu populație catolică, se împodobeau casele cu ramuri verzi, se organizau procesiuni și bâlciuri. Zece zile mai târziu se sărbătorea Corpus Domini (Božie telo). În satele din Bihor, această sărbătoare era cunoscută sub denumirea de kosteliki sau oltariki. Florile și cununile de pe altarele simbolice se foloseau pentru manifestări legate de superstiții („să nu ne bată Perun”), împotriva trăsnetelor (Perun fiind zeul trăsnetului la vechii slavi). Acum se aprindeau și lumânările sfîntite în 2 februarie și se ardeau florile de pe altarele simbolice. În data de 15 august se serba Sfântă Mărie Mică (Nanebovzatie Panny Marie); începeau procesiunile spre mănăstiri, dar și bâlciurile. Femeile puneau deoparte ouăle, care urmau să fie proaspete luni de zile în sir. Nașterea Fecioarei Maria în data de 8 septembrie este ziua în care se termină perioada bâlciurilor și a păstrării de ouă. Ciclul de obiceiuri calendaristice se reia odată cu venirea toamnei, începând cu Sfântul Mihai.

(Jakab, Lehel - Slovaci din România)

Nr. crt.	ENUNȚ	Adevărat	Fals
1.	Rusaliile (Turice, Svätodušná nedel'a) se serbează la 10 de zile de la Paști și reprezintă a treia sărbătoare ca importanță [...] la toți slovacii.		
2.	În data de 15 august se serba Sfântă Mărie Mică (Nanebovzatie Panny Marie).		
3.	Nașterea Fecioarei Maria în data de 8 septembrie este ziua în care începe perioada bâlciurilor.		
4.	Ciclul de obiceiuri calendaristice se reia odată cu venirea toamnei, începând cu Sfântul Mihai.		

4. Scrieți trei proverbe cu numele de Katka, Katarína, Janko.

5. În fila din calendar de mai jos identificați cât mai multe nume de fete și băieți utilizate frecvent de strămoșii noștri.

6. Descrieți obiceiurile legate de Sfânta Mărie Mică în satele slovace catolice din România.

Učebná jednotka: Slováci a ich migrácie za Habsburgovcov

Obsah: Kalendárne zvyky - zima

Specifické kompetencie: 1.1., 1.3., 2.2.

6. ročník

KALENDÁRNE ZVYKY – ZIMA

1. Priradťte sviatky zo stĺpca A k dátumom zo stĺpca B.

Stĺpec A	Stĺpec B
Lucia	13. december
Ján	24. december
Štedrý večer	27. december
Štefan	26. december
Druhý vianočný deň	31. december
Silvester	6. január
Tri krále	25. december

2. U Slovákov 13. december je spojený s mnohými zvykmi a poverami. Opíšte dve z týchto povier.

3. Vysvetlite význam výrazu Štedrý večer a utvorte vetu s historickým význam pomocou tohto výrazu.

4. Predstavte niekoľko tradičných jedál, ktoré sa pripravujú na Vianoce u vás doma.

5. Na obrázkoch nižšie sú predstavené zábery zo scénok Betlehem a Dorota, ktoré sa hrajú na Vianoce v domoch slovenských rímskokatolíckych rodín. Zistite, či sa tieto zvyky zachovali aj v lokalitách, kde žijete.

Unitatea de învățare: *Slovaci și migrațiile lor în timpul Habsburgilor*

Conținut: *Obiceiuri calendaristice - iarna*

Competențe specifice: *1.1., 1.3., 2.2.*

Clasa a VI-a

OBICEIURI CALENDARISTICE – IARNA

1. Asociați sărbătorile din coloana A cu datele din coloana B.

Coloana A	Coloana B
Lucia	13 decembrie
Ioan	24 decembrie
Ajun de Crăciun	27 decembrie
Ştefan	26 decembrie
a doua zi de Crăciun	31 decembrie
Revelion	6 ianuarie
Boboteaza	25 decembrie

2. La slovaci ziua de 13 decembrie este legată de multe obiceiuri și superstiții. Descrieți două dintre acestea.

3. Explicați sensul expresiei Štedrý večer (Ajun de Crăciun) și formulați un enunț cu sens istoric folosind această expresie.

4. Prezentați câteva mâncăruri tradiționale pregătite de Crăciun la voi acasă.

5. În fotografiile de mai jos sunt prezentate scenetele Betlehem și Dorota care sunt jucate de Crăciun în casele credincioșilor slovaci romano-catolici. Aflați dacă în localitățile în care trăiți s-au păstrat aceste obiceiuri.

HODNOTIACI LIST

• Všetky zadania sú povinné. • Čas na vypracovanie 50 minút. • Z úradu 10 bodov.

1. Zakrúžkujte správne odpovede.

5x2=10 bodov

- A. Prvá lokalita na súčasnom území Rumunska, v ktorej sa usadili Slováci je:
 a) Nadlak; b) Bodonoš; c) Mokrá; d) Macea.
- B. Slováci sa usadili v Nadlaku v roku:
 a) 1802; b) 1803; c) 1747; d) 1825.
- C. V lokalitách zo súčasných žúp Bihor a Sălaj si Slováci stavali domy zo:
 a) zeme; b) tehál; c) kmeňov stromov; d) betónových tvaroviek.
- D. Hlavným zamestnaním nadlackých Slovákov bolo:
 a) drevorubačstvo; b) výroba skla; c) poľnohospodárstvo ; d) baníctvo.
- E) V lokalite Nadlak Slováci od svojho usadenia sa až do dnes spolu nažívali s početnou komunitou:
 a) Nemcov; b) Rumunov c) Srbov; d) Poliakov.

2. Označte nasledovné výroky s P (pravdivé) a N (nepravdivé):

5x2=10 bodov

Por. č.	VÝROKY	P	N
1.	Nndlak bol kolonizovaný Slovákmi počas sekundárnej a terciárnej vlny.		
2.	Prvá lokalita osídlená Slovákmi v župe Sălaj bol Bodonoš.		
3.	Slováci zo žúp Bihor a Sălaj sú evanjelického vierovyznania.		
4.	Obraz príchod Slovákov do Nadlaku je vystavený v Evanjelickom kostole v Nadlaku.		
5.	V župe Satu Mare veľké komunity Slovákov sa usadili v Ľudovítovom údolí (Huta Certeze) a Livada.		

3. Napíšte štyri príčiny migrácie Slovákov z Horného Uhorska na Dolnú zem. **4x2,5=10 bodov**

- a) _____ b) _____
 c) _____ d) _____

4. Utvorte vety s historickým významom pomocou nasledujúcich slov: kolonisti, sálaš, šindle, želial, války. **5x2=10 bodov**

5. Napíšte štyri remeslá, ktoré sa rozvíjali v lokalitách obývaných Slovákmi na súčasnom území Rumunska. **4x2,5=10 bodov**

- a) _____ b) _____
c) _____ d) _____

6. Usporiadajte nasledujúce súčiastky slovenského ženského kroja v Nadlaku od hlavy po päty: ručník, bačkory, oplecko, spodnička, geceľa, prusliak. **10 bodov**

7. Doplňte chýbajúce slová do nasledujúcich súvetí. **4x2,5=10 bodov**

- a) Ked' sa rozšírila výroba _____ a _____ kolonizácia pokračovala.
b) Na Dolnej zemi sa pestovali hlavne _____, v hornatých oblastiach _____.

8. Preškrtnite v každom riadku nehodiace sa slovo: **3x2=6 bodov**

- a) Kvetná nedel'a, Zelený štvrtok, Biela sobota, Vianoce.
b) Štedrý večer, Popolcová streda, Štefana, Jána.
c) Nanebovzatie Panny Márie, Narodenie Presvätej Bohorodičky, Tri krále.

9. Predstavte si, že žijete v 19. storočí a patríte do rodiny Slovákov, ktorá sa pristáhovala na Dolnú zem. Napíšte 10-15 riadkový text o tom, ako by prebiehal váš život v novej domovine.

14 bodov

Unitatea de învățare: *Slovacii și migrațiile lor în timpul Habsburgilor*

Competențe specifice: 1.1., 1.2., 1.3., 2.1

Clasa a VI-a

FIŞĂ DE EVALUARE

• *Toate subiectele sunt obligatorii.* • *Timp de lucru 50 de minute.* • *10 puncte din oficiu.*

1. Încercuiți răspunsurile corecte.

5x2=10 puncte

A. Prima localitate pe teritoriul actual al României în care s-au aşezat slovacii este:

- a) Nădlac; b) Budoi; c) Mocrea; d) Macea.

B. Slovacii s-au aşezat la Nădlac în anul:

- a) 1802; b) 1803; c) 1747; d) 1825.

C. În localitățile din actualele județe Bihor și Sălaj slovacii și-au construit case din:

- a) pământ; b) cărămidă; c) trunchiuri de copaci; d) bolțari.

D. Principala ocupație a slovacilor din Nădlac a fost:

- a) tăierea lemnelor; b) fabricarea sticlei; c) agricultura; d) mineritul.

E) În localitatea Nădlac slovacii de la aşezarea lor până în prezent au conviețuit cu o comunitate numeroasă de:

- a) nemți; b) români; c) sărbi; d) polonezi.

2. Apreciați cu A (adevărat) sau cu F (fals) următoarele enunțuri:

5x2=10 puncte

Nr. crt.	ENUNȚURI	A	F
1.	Nădlacul a fost colonizat de slovaci în cadrul etapei secundare și terțiare.		
2.	Prima localitate populată de slovaci în județul Sălaj a fost Budoiul.		
3.	Slovacii din județele Bihor și Sălaj sunt de religie evanghelică.		
4.	Tabloul Așezarea slovacilor în Nădlac este expus în Biserică evangelică din Nădlac.		
5.	În județul Satu Mare comunități mai mari de slovacii s-au aşezat în Huta Certeze și Livada.		

3. Scrieți patru cauze ale migrației slovacilor din Ungaria de Sus în Ținuturile de Jos.

4x2,5=10 puncte

a) _____ b) _____

c) _____ d) _____

4. Formulați enunțuri cu sens istoric folosind următoarele cuvinte: *coloniști, sălaș, șindrilă, jeler, chirpici.* **5x2=10 puncte**

5. Scrieți patru meșteșuguri care s-au dezvoltat în localitățile locuite de slovaci de pe teritoriul actual al României. **4x2,5=10 puncte**

- a) _____ b) _____
c) _____ d) _____

6. Ordonați următoarele piese ale portului popular femeiesc din Nădlac de la cap până în picioare: *batic, opinci, ie, poale, șorț, fustă, vestă.* **10 puncte**

7. Completați cuvintele lipsă din frazele următoare. **4x2,5=10 puncte**

- a) Când s-a extins fabricarea de _____ și _____ colonizarea a continuat.
b) În Ținuturile de Jos s-a cultivat mai ales _____, în zonele muntoase _____.

8. Tăiați în fiecare rând cuvântul care nu se potrivește: **3x2=6 puncte**

- a) Florii, Joia Verde, Sâmbăta Albă, Crăciunul
b) Ajun de Crăciun, Miercurea Cenușii, Ștefan, Ioan
c) Sfânta Marie Mare, Sfânta Marie Mică, Boboteaza

- 9. Imaginați-vă că trăiți în secolul al XIX-lea și faceți parte dintr-o familie de slovaci care s-au mutat în Ținuturile de Jos. Realizați un text în 10-15 rânduri despre cum s-ar desfășura viața voastră în noua casă.**

14 puncte

Záverečný hodnotiaci list na konci 6. ročníka

Špecifické kompetencie: 1.1., 1.3., 2.2., 3.1.

6. ročník

HODNOTIACI LIST NA KONCI 6. ROČNÍKA

- Všetky zadania sú povinné.
 - Čas na vypracovanie 50 minút.
 - Z úradu 10 bodov.

1. Zakrúžkujte správne odpovede.

5x2=10 bodov

A. Samo bol:

- a) francouzský kupec; b) hunský velitel'; c) slovanský kněz; d) slovanský boh.

B. Syn kráľa Svätopluka bol:

- a) Pribina; b) Rastislav; c) Slavoboj; d) Mojmír II.

C. Na silnejším slovanském bohom bol:

- a) Beloboh, b) Černoboh, c) Perún, d) Poseidon

D. Najstaršia slovanská abeceda sa volá:

- a) cyrilika, b) hlaholika, c) latinka, d) azbuka

E. Cyril a Metod boli:

- a) kresťanskí misionári; b) slovanskí bohovia; c) slovanskí panovníci; d) slovanskí velitelia vojsk.

2. Rozdel'te slovanské národy do nasledovnej tabuľky: *Slováci, Srbi, Poliaci, Chorváti, Slovinci, Rusi, Ukrajinci, Česi, Bielorуси.* **10 bodov**

východná vetva	západná vetva	južná vetva

3. Utvorte vety s historickým významom pomocou nasledujúcich slov:

5x3=15 bodov

občina, polozemnica, klčovanie, hrnčiarsky kruh, výmenný obchod.

4. Priradťte pojmy zo stĺpca A k pojmom zo stĺpca B:

5x2=10 bodov

A	B
Dolná	Luther
sekundárna	1803
Nadlak	vierovyznanie
evanjelické	kolonizácia
Martin	zem

5. Uvedťte päť príčin masívneho stáhovania sa Slovákov na Dolnú zem.

10 bodov

6. Označte nasledujúce vety ako pravdivé (P) alebo nepravdivé (N):

5x2=10 bodov

Por. č.	VETY	P	N
1.	Košeľa je súčiastka mužského kroja, ktorá sa nosila len počas sviatkov.		
2.	Čepiec nosili iba vydaté ženy.		
3.	Šatočky pre nemluvňatá sa kupovali v obchode.		
4.	Mladé dievčatá nosili dlhé vlasy zapletené do vrkoča.		
5.	Kroj vyjadroval sociálne postavenie nositeľa.		

7. Do prázdných políčok doplnťte správnou odpoved'ou:

10 bodov

- a) Dňa _____ sa u nadlackých Slovákov oslavuje meno Mária.
- b) Turíce sa sväťia _____ od Veľkej noci.
- c) Na Vianoce v domoch rímskokatolíckych Slovákov sa hrajú náboženské scénky _____ a _____.
- d) Počas obdobia Fašiangov sa organizujú _____ plesy.

Zoznam chýbajúcich slov: 50 dní, maškarné, 02.02., Betlehem, Dorota.

8. Opíste v rozsahu 10-15 riadkov, ako sa oslavujú Vianoce u vás v rodine.

15 bodov

Fișă de evaluare la finalul clasei a VI-a
Competențe specifice: 1.2., 1.3., 2.2., 3.1.

Clasa a VI-a

FIŞA DE EVALUARE FINALĂ – CLASA A VI-A

• Toate subiectele sunt obligatorii. • Timp de lucru 50 de minute. • 10 puncte din oficiu.

1. Încercuiți răspunsul corect: 5x2=10 puncte

A. Samo a fost:

- a) negustor franc; b) comandant hun; c) cneaz slav; d) zeu slav.

B. Fii lui Svätopluk au purtat numele de:

- a) Pribina; b) Rastislav; c) Svätopluk II.; d) Mojmir II.

C. Cel mai puternic zeu slav a fost:

- a) Beloboh; b) Černoboh; c) Perun; d) Poseidon.

D. Cel mai vechi alfabet slav se numește:

- a) Chirilic; b) glagolitic; c) latin; d) azbuka.

E. Chiril și Metodie au fost:

- a) misionari creștini; b) zei slavi; c) domnitori slavi; d) comandanți militari slavi.

2. Distribuiți popoarele slave în următorul tabel: slovaci, sârbi, polonezi, croați, sloveni, ruși, ucraineni, cehi, bieloruși. 10 puncte

ramura estică	ramura vestică	ramura sudică

3. Formulați enunțuri cu conținut istoric folosind următoarele cuvinte: 5x3=15 puncte

obște sătească, bordei, defrișare, roata olarului, troc.

4. Asociați termenii din coloana A cu cei din coloana B:

5x2=10 puncte

Coloana A	Coloana B
Ținuturile	Luther
colonizare	1803
Nădlac	evanghelică
religia	secundară
Martin	de Jos

5. Menționați cinci cauze ale migrațiilor masive a slovacilor în Ținuturile de Jos.

10 puncte

6. Apreciați cu adevărat (A) sau fals (F) următoarele propoziții:

5x2=10 puncte

Nr. crt.	PROPOZIȚII	A	F
1.	Cămașa este piesa din portul popular bărbătesc care se purta doar de sărbătoare.		
2.	Boneta era purtată de femeile măritate.		
3.	Hainele pentru copiii nou născuți se cumpărau la magazin.		
4.	Fetele tinere purtau păr lung împletit în coadă.		
5.	Portul popular exprima starea socială a purtătorului.		

7. Completați spațiile libere cu răspunsul corect:

10 puncte

- a) În data de _____ la slovaci din Nădlac se sărbătoresc numele de Maria.
- b) Rusaliiile se serbează la _____ de la Paști.
- c) De Crăciun în casele credincioșilor romano-catolici se joacă scenetele religioase _____ și _____.
- d) În perioada Farșangului se organizează baluri _____.

Lista cu cuvintele lipsă: 50 de zile, mascate, 02.02., Bethlehem, Dorota.

8. Descrieți în 10-15 rânduri cum se sărbătorește Crăciunul la voi în familie. **15 puncte**

Učebná jednotka: Slováci v storočí národnosti

Obsah: Revolúcia z 1848 na Slovensku

Specifické kompetencie: 1.1., 1.2., 2.2.

7. ročník

SLOVENSKÁ REVOLÚCIA Z ROKU 1848

1. Pozorne si prečítajte zdroj nižšie a odpovedzte na nasledovné požiadavky:

„Žiadosť skoncipovalo približne 30 slovenských národovcov, ktorí sa zišli 10. mája 1848 na fare u Michala Miloslava Hodžu v Liptovskom Mikuláši. Z nich veľmi aktívne vystupovali Daxner, Francisci, Hurban a Štúr.

Nimi zostavené Žiadosť slovenského národa obsahovali progresívne návrhy na riešenie postavenia slovenského národa v Uhorsku, načrtli možnosť riešenia slovensko - maďarských vzťahov na základe princípu rovnoprávnosti.

Slovenské požiadavky zhŕnuli do 14 bodov a verejne vyhlásili na druhý deň 11. mája na zhromaždení v kúpeľoch Ondrašová (dnes súčasť Liptovského Mikuláša) ako Žiadosť slovenského národa. Adresovali ich uhorskej vláde a snemu.“

(prispôsobené podľa <https://domov.sme.sk/c/3868831/pred-160-rokmi-vyhlasili-ziadosti-slovenskeho-naroda.html>)

- a) Spresnite zo zdroja názov politického a národného programu slovenských revolucionárov.
- b) Uveďte historický priestor, v ktorom bol vypracovaný program slovenských revolucionárov.
- c) Uveďte storočie, na ktoré sa vzťahuje daný zdroj
- d) Menujte najaktívnejších slovenských národovcov.
- e) Vyhľadajte v texte informáciu týkajúcu sa verejného vyhlásenia slovenských požiadaviek.
- f) Uveďte, komu bol adresovaný dokument, na ktorý sa vzťahuje daný zdroj.

2. Usporiadajte chronologicky nasledovné historické udalosti.

- a) porážka maďarských revolucionárov pri Világoši (Širia);
 - b) založenie Slovenskej národnej rady;
 - c) prvý politický program Slovákov – Žiadosť slovenského národa;
 - d) revolúcia v Paríži.
-
-

3. Rozlúštite slová s poprehadzovanými písmenkami.

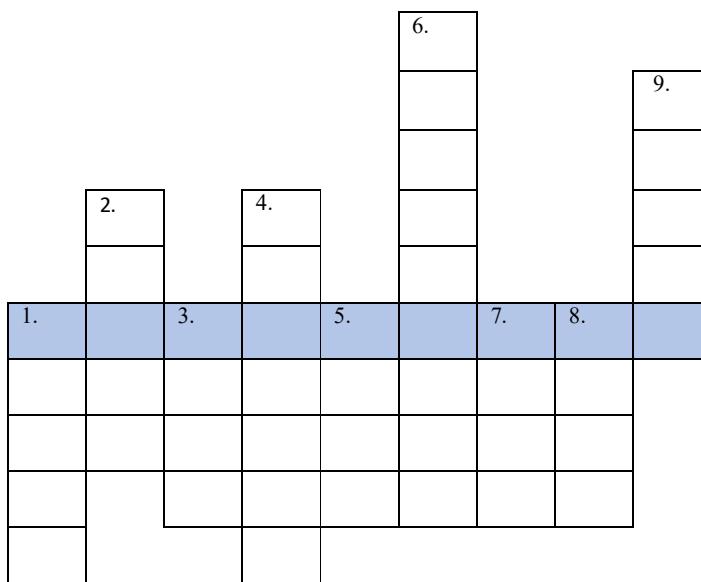
- a) R A J O Á N R V D O _____
- b) D Á F U N E L Y Y T S É S M _____
- c) L I K T O V P S Ý I M U L Š K Á _____
- d) A R V E O Ú C L I _____

- 4. Pomocou nasledujúcich pojmov porozprávajte udalosti, ktoré sa udiali v 19. storočí v Hornom Uhorsku. Nezabudnite pridať do rozprávania aj roky: revolúcia v Uhorsku, zákon o rovnosti pred zákonom, zrušenie poddanstva, Žiadosti slovenského národa, zatykač, Slovanský zjazd, výpravy dobrovoľníkov, Slovenská národná rada, bitka pri Világoši, založenie Matice slovenskej a slovenských gymnázií.**
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

- 5. Kto bol najväčším odporcom Ľudovíta Štúra počas revolúcie z roku 1848? Usporiadajte v poradí nasledujúce písmena a zistite jeho meno.**

J O S L A S U O K S H T _____

- 6. Vyriešte tajničku nižšie. S objaveným slovom utvorte vetu s historickým významom.**

1. väčšie literárne dielo so zložitým dejom
2. prázdne miesto v niečom vzniknuté porušením celistvosti
3. prejav nesúhlasu, ktorý môže znemožniť uskutočnenie niečoho
4. plán činnosti
5. mesiac, synonymum
6. úplný, dokonalý
7. malá miestnosť vo väzení
8. ostrý predmet na šítie
9. veľký, ozbrojený konflikt

Unitatea de învățare: Slovaci în secolul națiunilor

Conținut: Revoluția slovacă de la 1848

Competențe specifice: 1.1., 1.2., 2.2.

Clasa a VII-a

REVOLUȚIA SLOVACĂ DE LA 1848

1. Citiți cu atenție sursa de mai jos și răspundeți la următoarele cerințe.

„Cererile au fost elaborate de 30 de naționaliști slovaci care s-au întâlnit în data de 10 mai 1848 la parohia lui Michal Miloslav Hodža din Liptovský Mikuláš. Cei mai activi dintre ei au fost Daxner, Francisci, Hurban și Štúr.

Cererile națiunii slovace concepute de aceștia conțineau propunerile progresive de soluționare a poziției poporului slovac în cadrul Ungariei, au creionat posibilitatea de soluționare a relațiilor slovaco-maghiare în baza principiului de egalitate.

Ei au concentrat revendicările slovace în 14 puncte și le-au prezentat public a doua zi, 11 mai, în fața unei adunări publice în stațiunea Ondrašová (în prezent cartierul orașului Liptovský Mikuláš) sub denumirea Cererile națiunii slovace. Le-au adresat guvernului și parlamentului maghiar.”

(adaptat după <https://domov.sme.sk/c/3868831/pred-160-rokmi-vyhlasili-ziadosti-slovenskeho-naroda.html>)

a) Precizați din sursă denumirea programului politic și național al revoluționarilor slovaci.

b) Menționați spațiul istoric în care a fost elaborat programul revoluționarilor slovaci.

c) Precizați secolul la care se referă sursa dată.

d) Nominalizați cei mai activi dintre naționaliștii slovaci.

e) Precizați din text o informație referitoare la prezentarea publică a revendicărilor slovace.

f) Menționați cui a fost adresat documentul la care se referă sursa dată.

2. Ordonați cronologic următoarele evenimente istorice.

- a) înfrângerea revoluționarilor maghiari la Șiria; b) înființarea Consiliului Național Slovac; c) primul program politic al slovacilor - Cererile Națiunii Slovace; d) Revoluția la Paris.

3. Descifrați cuvintele cu litere amestecate.

a) R I P V Ă A R M A O P P O R A E R L O _____

b) S I T S M E U L L F U D E A _____

c) L I K T O V P S Ÿ I M U L Š K Á _____

d) R V E O U Ț L I E _____

4. Cu ajutorul următorilor termeni povestiți evenimentele care s-au petrecut în secolul al XIX-lea în Ungaria de Sus. Nu uitați să adăugați în povestire și anii: revoluția din Ungaria, legea privind egalitatea în fața legii, desființarea iobăgiei, Cererile Națiunii Slovace, mandat de arestare, Congresul Slav, expedițiile voluntarilor, Consiliul Național Slovac, bătălia de la Siria, constituirea organizației Matica slovenská și a gimnaziilor slovace.

5. Cine a fost cel mai mare adversar al lui Ľudovít Štúr în timpul revoluției din 1848? Așezați în ordine următoarele litere și veți descoperi numele acestuia.

JOSLA SUOKSHT _____

6. Rezolvați integrama de mai jos. Cu cuvântul descoperit formulați un enunț cu conținut istoric.

1.		3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

1. Cererea unui drept
2. Organ parlamentar al Transilvaniei
3. Dreptul de a se opune aprobării unei decizii
4. Plan de activitate
5. Posibilitatea de a acționa după propria voință
6. putere absolută a unui monarh
7. Dezvoltare, schimbare, transformare
8. Țăran dependent
9. Luptă între armate

Učebná jednotka: Slováci v storočí národnosti

Obsah: Politické organizovanie Slovákov v Rakúsko-Uhorsku

Specifické kompetencie: 1.1., 1.2., 2.1., 2.3.

7. ročník

POLITICKÉ ORGANIZOVANIE SLOVÁKOV V RAKÚSKO-UHORSKU

1. Pozorne si prečítajte zdroj nižšie a odpovedzte na nasledujúce požiadavky:

„V dňoch 6. a 7. júna 1861 na Slovenskom národnom zhromaždení v Martine bola v politickom programe, známom ako Memorandum národa slovenského, formulovaná aj požiadavka na založenie slovenského kultúrneho spolku. [...]”

Na ustanovujúcom 1. valnom zhromaždení 4. augusta v Martine, ktoré sa konalo v rámci miléniovej slávnosti príchodu slovanských apoštolov sv. Cyrila a Metoda na naše územie, vznikla Matica slovenská. Jej cieľom v duchu národných a kresťanských ideí bolo „v členoch slovenského národa mravnú a umnú vzdelenosť budíť, rozširovať a utvrdzovať; slovenskú literatúru a krásne umenia pestovať a podporovať a tým i hmotný dobrobyt slovenského národa napomáhať, a na jeho zvelebení pracovať“.

Za predsedu Matice slovenskej zvolili banskobystrického katolíckeho biskupa Štefana Moysesa a za jej prvého úradujúceho podpredsedu evanjelického superintendenta Karola Kuzmányho.”

(podľa <https://matica.sk/o-matici-slovenskej/historia-matice-slovenskej/>)

a) Spresnite storočie, na ktoré sa vzťahuje daný zdroj.

b) Uvedťte historický priestor, v ktorom sa konala udalosť opísaná v zdroji.

c) Napíšte pomenovanie slovenského kultúrneho spolku, na ktorý sa vzťahuje zdroj.

d) Vyhladajte v zdroji informáciu o cieľoch spolku.

e) Uvedťte meno predsedu a podpredsedu založeného spolku.

f) Na základe daného zdroja utvorte stanovisko vzťahujúce sa na úlohu založeného spolku pri zachovávaní národnej identity Slovákov.

2. Na YouTube vyhľadajte hymnickú pieseň *Kto za pravdu horí* od Karola Kuzmányho.

- a) Vypočujte si pieseň.
b) Na základe informácií zozbieraných z internetu napíšte heslo do slovníka o autorovi Karolovi Kuzmánym.

- c) Vysvetlite, prečo táto pieseň je pokladaná za hymnu.

- d) Naučte sa slová a melódiu tejto piesne.

3. Doplňte do textu chýbajúce slová z daného zoznamu.

V roku 1867 bola založená _____ monarchia. Štátnym jazykom nového štátu sa stala _____. Bol prijatý _____ zákon. V ľudovom a cirkevnom školstve sa zachovala slobodná voľba _____. Na stredných školách o vyučovacom jazyku rozhodoval _____. Na Slovensku jestvovalo slovenské gymnázium v _____. Boli založené ďalšie dve slovenské gymnáziá v _____ a _____.

Zoznam: národnostný, Kláštore pod Znievom, rakúsko-uhorská, maďarčina, Revúcej, vyučovacieho jazyka, Martine, zakladatel'.

4. Označte vety so správnymi symbolmi, P – pravdivá, N – nepravdivá.

- a) Slovenské osadenstvo prechádza za dualizmu spoločenskou a majetkovou diferenciáciou.
b) V Nadlaku zachovávanie slovenskej identity prostredníctvom cirkvi a slovenských evanjelických škôl bolo nepísaným zákonom
c) Po prijatí nových zákonov dedičné právo sa rozšírilo aj na ženy.
d) Naraz s presadzovaním idey jednotného uhorského štátu dochádza k spolupráci medzi Slovákmi a ostatnými nemaďarskými národnosťami v rámci Uhorského kráľovstva.
e) Slovenské komunity z Dolnej zeme sa stále menej zapájajú do národného a politického života.

5. Napište historický text v rozsahu 10 riadkov o kultúre a školstve počas dualizmu, v ktorom použijete pojmy: kultúra, hospodárske a kultúrne spolky, Živena, Matica slovenská, kalendár, slovenskí vydavatelia, inteligencia, osvetová činnosť na vidiek.

Unitatea de învățare: Slovaciîn secolul națiunilor

Conținut: Organizarea politică a slovacilor din Austro-Ungaria

Competențe specifice: 1.1., 1.2., 2.1., 2.3.

Clasa a VII-a

ORGANIZAREA POLITICĂ A SLOVACILOR DIN AUSTRO-UNGARIA

1. Citiți cu atenție sursa de mai jos și răspundeți la următoarele cerințe:

„În zilele 6 și 7 iunie 1861 în cadrul Adunării Naționale Slovace de la Martin în programul politic cunoscut sub denumirea de Memorul Poporului Slovac a fost formulată și revendicarea privind înființarea unei asociații culturale slovace. [...]”

La Adunarea Generală din 4 august 1863 de la Martin, care s-a desfășurat în cadrul sărbătoriri a o mie de ani de la venirea apostolilor slavi Sf. Chiril și Metodie pe teritoriul slovac, a fost constituită asociația Matica slovenská. Obiectivele acesteia în spiritul ideilor naționale și creștine au fost „să trezească, să dezvolte și să întărească în membrii poporului slovac educația morală și spirituală; să cultive literatura și arta slovacă și prin aceasta și bunăstarea poporului slovac“. Președintele asociației Matica slovenská a devenit episcopul catolic Štefan Moyses și primul vicepreședinte a devenit superintendentul Bisericii evanghelice Karol Kuzmány.”

(adaptat după <https://matica.sk/o-matici-slovenskej/historia-matice-slovenskej/>)

a) Precizați secolul la care se referă sursa dată.

b) Menționați spațiul istoric în care s-a desfășurat evenimentul descris în sursă.

c) Precizați denumirea asociației culturale slovace la care face referire sursa.

d) Găsiți în sursa dată o informație referitoare la obiectivele asociației.

e) Menționați numele președintelui și al vicepreședintelui asociației fondate.

f) Formulați pe baza sursei date un punct de vedere referitor la rolul asociației fondate în păstrarea identității naționale a slovacilor.

2. Căutați pe YouTube cântecul imnic Kto za pravdu horí (Cine arde pentru dreptate) de Karol Kuzmány.

- a) Ascultați cântecul.
- b) În baza informațiilor culese de pe internet scrieți o definiție în dicționar despre autorul Karol Kuzmány.
- c) Explicați de ce acest cântec este considerat un imn.
- d) Învătați melodia și cuvintele acestui cântec.

3. Completați cuvintele lipsă corespunzătoare din lista dată.

În anul 1867 a fost fondată monarchia _____. Limba oficială a noului stat a devenit limba _____. A fost adoptată legea _____. În școlile populare și confesionale se păstra alegerea liberă a _____. În școlile medii limba de predare era stabilită de către _____. În Slovacia a existat gimnaziul slovac la _____. Au fost înființate alte două gimnazii slovace la _____ și _____.

Listă: minorităților, Kláštor pod Znievom, austro-ungară, maghiară, Revúca, limbii de predare, Martin, fondator.

4. Marcați propozițiile cu simboluri corecte, A – adevărat, F - fals.

- a) În timpul dualismului locuitorii slovaci din imperiu nu trec prin diferențiere socială și materială.
- b) La Nădlac păstrarea identității slovace prin intermediul bisericii și a școlilor confesionale slovace a fost o lege nescrisă.
- c) În urma noilor legi adoptate dreptul de succesiune s-a extins și asupra femeilor.
- d) O dată cu impunerea ideii de stat unitar maghiar se ajunge la colaborarea dintre slovaci și alte popoare nemaghiare din Ungaria.
- e) Comunitățile slovace din Ținuturile de Jos se implică tot mai puțin în viața națională și politică.

5. Elaborați un text istoric de 10 rânduri despre cultura și învățământul slovacilor în timpul dualismului cu termenii: cultură, asociații economice și culturale, Živena, Matica slovenská, calendar, editori slovaci, inteligenta, munca de conștientizare în mediul rural.

Učebná jednotka: Slováci v storočí národnosti

Obsah: Slováci v druhej polovici 19. storočia

Specifické kompetencie: 1.1., 1.2.

7. ročník

SLOVÁCI V DRUHEJ POLOVICI 19. STOROČIA

1. Kto sú? Spojte fotografiu so zodpovedajúcim textom.

*Som **Ľudovít Štúr**,
podstatnou mierou
som prispel k
formovaniu
slovenského
spisovného jazyka.*

*Som **Anton Bernolák**,
prvý úspešný
kodifikátor
slovenského
spisovného jazyka.*

*Som **Jozef Ignác Bajza**,
autor prvého románu v
slovenskom jazyku.*

*Som **Ján Kollár**,
zástanca češtiny ako
spisovného jazyka pre
Slovákov.*

**2. Utvorte vety s historickým obsahom, ktoré budú obsahovať nasledujúce slová a výrazy:
*gymnázium, Matica slovenská, slovenský spisovný jazyk, kodifikácia, slovakizovaná čeština.***

**3. Pozorne si prečítajte text a pomocou učebnice Dejiny a tradície Slovákov v Rumunsku pre
7. ročník, str. 17-18 opravte chyby. Do textu sa vkradlo 10 chýb.**

„V roku 1990 Anton Fándli vydal po maďarsky gramatiku nového slovenského jazyka, **Gramatica Slavica**, založenú na stredoslovenskom nárečí. Ján Kollár uprednostňovali slovakizovanú nemčinu.“

Štúrovci sa za podklad spoločnej spisovej slovenčiny snažili presadiť západoslovenské nárečie.

11.-16. júla 1943 v Hlbokom sa Jozef Miloslav Štúr, Ľudovít Hurban a Anton Miloslav Hodža dohodli na základných pravidlach nového spisovného jazyka a rozhodli sa napísat jeho slovník.“

(Husárik, P. – Dejiny a tradície Slovákov v Rumunsku, 7. ročník)

4. Prečiarknite slovo, ktoré nepatrí do radu.

- a) Bratislava – Štúr – evanjelické lýceum – slovakizovaná čeština
- b) Bernolák – Trnava – slovník – evanjelické lýceum
- c) Kollár – Bratislava – Slávy dcera – spisovná slovenčina

5. Kto je autorom nasledujúcich diel? Vyberte menou autora z daného zoznamu.

- a) Slávy dcera _____
- b) Nad Tatrou sa blýska _____
- c) Nárečie slovenské alebo potreba písania v tomto nárečí _____
- d) Jazykovedno-kritická rozprava o slovenských písmenách

Zoznam: Ludovít Štúr, Ján Kollár, Anton Bernolák, Ján Matúška

6. Označte vety správnymi symbolmi: P – pravdivé, N - nepravdivé.

- a) Slovenskí katolíci používali češtinu ako spisovný jazyk.
- b) Anton Bernolák uzákonil spisovnú slovenčinu na základe východoslovenského nárečia.
- c) L. Štúr kodifikoval spisovnú slovenčinu v roku 1843.
- d) Jozef Ignác Bajza napísal prvý román v slovenskom jazyku.

Unitatea de învățare: Slovacii în secolul națiunilor
Conținut: Slovacii în a doua jumătate a secolului al XIX-a
Competențe specifice: 1.2., 2.2.

Clasa a VII-a

SLOVACII ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA

1. Cine sunt? Uniți fotografia cu textul corespunzător.

Sunt **Ludovít Štúr**, am avut o contribuție esențială la formarea limbii slovace literare.

Sunt **Anton Bernolák**, primul codificator de succes al limbii slovace literare.

Sunt **Jozef Ignác Bajza**, autorul primului roman în limba slovacă.

Sunt **Ján Kollár**, susținător al limbii cehă ca și limbă literară a slovacilor.

2. Alcătuți propoziții cu conținut istoric care să conțină următoarele cuvinte și expresii: gimnaziu, Matica slovenská, limba slovacă literară, codificare, cehă slovacizată.

3. Citiți cu atenție textul și cu ajutorul manualului **Istoria și tradițiile slovacilor din România pentru clasa a VII-a, pag. 17-18**, corectați greșelile. În text s-au strecurat 10 greșeli.

„În anul 1990 Anton Fándli a publicat gramatica noii limbii slovace în limba maghiară, Gramatica Slavica, bazată pe dialectul slovac central. Ján Kollár a preferat limba germană slovacizată. Adeptii lui Štúr au încercat să impună ca și bază a limbii literare slovace dialectul slovac de vest.

În perioada 11-16 iulie 1943 la Hlboké Jozef Štúr, Ľudovít Miloslav Hurban și Anton Miloslav Hodža au convenit asupra regulilor de bază ale noii limbii literare și s-au înțeles să scrie un dicționar al acestei limbi.”

(Istoria și tradițiile slovacilor din România, clasa a VII-a)

4. Tăiați cuvântul care nu face parte din rând.

- a) Bratislava – Štúr – liceul evanghelic – limba cehă slovacizată
- b) Bernolák – Trnava – dicționar – liceul evanghelic
- c) Kollár – Bratislava – Slávy dcera – limba slovacă literară

5. Cine este autorul următoarelor opere? Alegeti numele autorului din lista dată.

- a) Slávy dcera (Fiica zeiței Sláva) _____
- b) Nad Tatrou sa blýska (Fulger deasupra Munților Tatra) _____
- c) Nárečie slovenské alebo potreba písania v tomto nárečí (Dialectul slovac sau necesitatea scrierii în acest dialect) _____
- c) Jazykovedno-kritická rozprava o slovenských písmenách (Dezbateră lingvistico-critică despre literele slovace) _____

Listă: Ludovít Štúr, Ján Kollár, Anton Bernolák, Ján Matúška

6. Marcați propozițiile cu simboluri corecte, A – adevărat, F - fals.

- a) Catolicii slovaci utilizau limba cehă ca și limbă literară.
- b) Anton Bernolák a codificat limba literară în baza dialectului slovac de est.
- c) L. Štúr a codificat limba slovacă literară în anul 1843.
- d) Jozef Ignác Bajza a scris primul roman în limba slovacă.

Učebná jednotka: Slováci v storočí národnosti

Obsah: Osobnosti našich dejín I.

Specifické kompetencie: 1.1., 2.1.

7. ročník

OSOBNOSTI NAŠICH DEJÍN I.

1. Zaznačte správne odpovede.

- A. Prvým slovenským evanjelickým farárom v Nadlaku bol:
a) Ján Keblovský; b) Ľudovít Haan; c) Ivan Bujna; d) Daniel Zajac.
- B. Autormi monografie Dejepis starého i nového Nadlaku sú:
a) L. Boor a I. Bujna; b) L. Haan a D. Zajac; c) L. Boor a D. Zajac; d) I. Bujna a L. Boor.
- C. Gustáv Augustíny bol:
a) farár; b) profesor; c) novinár; d) lekár.
- D. Autorom novely Marína Hrúz je:
a) Gustáv Augustíny; b) Ondrej Seberíni; c) Ivan Bujna; d) Ľudovít Boor.
- E) Dielo Gustáva Augustínyho *Malý Paríž* bolo vydané v časopise:
a) Život; b) Slovenské pohľady; c) Orol tatranský; d) Národný hlásnik.

2. Doplňte nasledujúce vety vhodnými slovami z daného zoznamu:

- a) Nadlacký slovenský evanjelický farár, ktorý významne prispel k začleneniu Nadlaku do Rumunska bol _____.
- b) Gustáv Augustíny inicioval Kongres _____.
- c) Lýceum v Bodonoši nesie meno rímskokatolíckeho kňaza _____.
- d) _____ bol pochovaný v Arade.
- e) Autorom Stručného nástihu cirkvi evanjelickej v Nadlaku je _____.

Zoznam slov: Gustáv Augustíny, Ľudovít Boor, národností, Jozef Kozáček, Ivan Bujna.

3. Ste súdobým novinárom, napíšte 15 riadkový rozhovor s Ľudovítom Haanom alebo Jozefom Kozáčkom (podľa vlastného výberu).

4. Kto sú? Spojte fotografiu so zodpovedajúcim textom.

Som Karol Hrdlička,
evanjelický farár
v Nadlaku, dal som
postaviť školu, a
obnoviť kostol.

Som Jozef Kozáček,
rímsko-katolícky
kanonik vo Varadíne
a cisársky školský
radca.

Som Ľudovít Haan,
evanjelický farár
v Nadlaku, autor
privej monografie
o Nadlaku.

Som Ondrej Seberíni,
evanjelický farár
v Nadlaku, čanádsky
senior, reprezentant
Nadlackého okresu
v parlamente.

https://www.google.com/search?q=jozef+koz%C3%A1k&rlz=1C1GCEU_en-RO886RO886&dcr=0&sourceid=chrome&ie=UTF-8&sa=X&ved=2ahUKEwj-7PnOm-

https://www.geni.com/photo/view/6000000001430701539?album_type=photos_of_me&photo_id=6000000003963951251

https://www.facebook.com/oslovnaj/photos/3-decembra-1837-narodil-sa-b%C3%A1snik-prekladate%C4%8Be-osvetov%C3%BD-pracovn%C3%ADk-karol-hrdli%C4%8Dka-/684029141696065/?paipv=0&eav=Afbx_m4DbRUHnPwzfIQERkqst8Nyf3jPVHghuvwlTDZBKWqSGd3e6ptq8NrGNaqcQs&_rdr

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Haan-lajos.jpg>

5. Priradťte mená zo stĺpca A k pojmom zo stĺpca B:

Stĺpec A

- a) Gustáv Augustíny
- b) Ondrej Seberíni
- c) Karol Hrdlička
- d) Ľudovít Haan
- e) Jozef Kozáček

Stĺpec B

- 1) Preklady z Petőfiho básní
- 2) Tribuna
- 3) Vzájomná pomocnice
- 4) predseda Matice slovenskej
- 5) Člen Uhorskej akademickej spoločnosti

6. Označte s P (pravdivé) alebo N (nepravdivé) nasledovné vety:

Por. č.	VETA	Pravdivá	Nepravdivá
1.	Ľudovít Haan sa narodil v súčasnom Slovensku.		
2.	Daniel Zajac sa stretol v Nadlaku s Ľudovítom Haanom.		
3.	Gustáv Augustíny je autorom literárneho diela Malý Paríž.		
4.	Hrdlička preložil Lutherov Malý katechizmus z biblickej češtiny do slovenčiny.		
5.	Ondrej Seberíni bol súčasníkom Sándora Petőfího.		

7. Na nástenke vašej školy vytvorte výstavu s obrázkami osobností Slovákov v Rumunsku.

Unitatea de învățare: *Slovacii în secolul națiunilor*

Conținut: *Personalități ale istoriei noastre I.*

Competențe specifice: *1.1., 2.1.*

Clasa a VII-a

PERSONALITĂȚI ALE ISTORIEI NOASTRE I.

1. Încercuiți răspunsurile corecte.

- A. Primul preot evanghelic slovac din Nădlac a fost:
a) Ján Keblovský; b) Ľudovít Haan; c) Ivan Bujna; d) Daniel Zajac.
- B. Autorii monografiei „Istoria Nădlacului vechi și nou” au fost:
a) L. Boor și I. Bujna; b) L. Haan și D. Zajac; c) L. Boor și D. Zajac; d) I. Bujna și L. Boor.
- C. Gustáv Augustíny a fost:
a) preot; b) profesor; c) jurnalist; d) medic.
- D. Autorul schiței „Marína Hrúz” este:
a) Gustáv Augustíny; b) Ondrej Seberíni; c) Ivan Bujna; d) Ľudovít Boor.
- E) Lucrarea lui Gustáv Augustíny „Micul Paris” a fost publicată în revista:
a) „Život”; b) „Slovenské pohľady”; c) „Orol tatranský”; d) „Národný hlásník”.

2. Completați următoarele enunțuri cu cuvinte potrivite:

- a) Preotul evanghelic slovac din Nădlac care a avut o contribuție importantă la includerea Nădlacului în România a fost _____.
- b) Gustáv Augustíny a inițiat Congresul _____.
- c) Liceul din Budoi poartă numele preotului romano-catolic _____.
- d) _____ a fost înmormântat la Arad.
- e) Autorul „Scurtei istorii a Bisericii evanghelice din Nădlac” a fost _____.

Lista de cuvinte: *Gustáv Augustíny, Ľudovít Boor, popoarelor, Jozef Kozáček, Ivan Bujna.*

3. Sunteți un jurnalist al vremii, realizați în scris un interviu de 15 rânduri cu Ľudovít Haan sau Jozef Kozáček (la alegere).

4. Cine sunt? Uniți fotografia cu textul corespunzător.

*Sunt Karol Hrdlicka,
preot evangelic în
Nădlac, am construit
școli, am renovat
biserica*

*Sunt Jozef Kozáček,
preot romano-catolic,
canonic de Oradea și
consilier școlar
imperial*

*Sunt Ludovít Haan,
preot evangelic în
Nădlac, autorul
primei monografii
despre Nădlac*

*Sunt Ondrej Seberíni,
preot evanghelic în
Nădlac, protopop de
Cenad, reprezentantul
regiunii Nădlac în
parlament*

<a href="https://www.google.com/search?q=jozef+koz%C3%A1%C4%8Dek&sxsrf=AOqlzXtcbpobgbzrGl2TaHdpoyMhJ_0dQ:1679167827383&source=lnms&tbs=isch&sa=X&ved=2ahUKEw17PnQm-

https://www.geni.com/photo/view/6000000001430701539?album_type=photos_of_me&photo_id=6000000003963951251

<https://www.facebook.com/oslovma/photos/3-decembra-1837-narodil-sa-b-%C3%A1snik-prekladate%C4%9E-osvetov%C3%BD-pracovn%C3%ADk-karol->

hrdli%C4%8Dka-/684029141696065/?paipv=0&eav=Afzbx_m4DbRUHnPwz!OEKast8Nyf3jPjVHghhwuwlTDZBKWqSGd3e6ptq8NrGNaqcOs&rdr

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Haan-lajos.jpg>

5. Asociati termenii din coloana A cu cei din coloana B:

Coloana A

- a) Gustáv Augustíny
 - b) Ondrej Seberíni
 - c) Karol Hrdlička
 - d) Ľudovít Haan
 - e) Jozef Kozáček

Coloana B

- 1) Traduceri din poezia lui Petőfi
 - 2) Tribuna
 - 3) Casa de Ajutor Reciproc
 - 4) Președinte al organizației Matica slovenská
 - 5) Membru al Academiei Maghiare

6. Apreciați cu A (adevărat) sau cu F (fals) următoarele enunțuri:

Nr. crt.	Enunțul	A	F
1.	Ludovít Haan s-a născut în Slovacia de astăzi.		
2.	Daniel Zajac s-a întâlnit la Nădlac cu Ludovít Haan.		
3.	Gustáv Augustíny este autorul operei literare „Marele Paris”.		
4.	Hrdlička a tradus „Micul catehism” al lui Luther din cehă biblică în limba slovacă.		
5.	Ondrej Seberíni a fost contemporan cu Sándor Petőfi.		

7. Creați pe avizierul școlii voastre o expoziție cu poze ale personalităților de seamă a slovacilor din România.

Učebná jednotka: Slováci v storočí národnosti'

Obsah: Osobnosti našich dejín II.

Specifické kompetencie: 1.1., 2.2.

7. ročník

OSOBNOSTI NAŠICH DEJÍN II.

1. Priradťte autorov k ich literárnym dielam.

- Statky – zmätky*
Do konca
Nox et solitudo
Prvé hodiny
Tiene na obraze času
Na chlieb

<https://www.pamatihodnosti.sk/pamatihodnost/?itemId=78>
<https://encyklopedia.sme.sk/c/3759823/krasko-ivan.html>

2. Pozorne si prečítajte text, potom odpovedzte na otázky.

„Jeden z najznámejších klasíkov slovenskej literatúry prežil v rumunskom Nadlaku [v tom čase rakúsko-uhorský], niekoľko rokov. Roku 1904 tam prišiel za účtovníka nadlackej filiálky Ludovej banky a pobudol na Dolnej zemi necelých šesť rokov. Kniha prináša množstvo cenných spomienok na autora od tých najjednoduchších ľudí až po evanjelického farára Boora, ktorý sprostredkoval príchod Tajovského do Nadlaku. Mnohé z týchto spomienok nemajú výraznú dokumentačnú hodnotu, ale čitateľa upútajú svojou pôvodnosťou, ponúkajú mu informácie o tom, ako si Tajovského oblúbila nadlacká mládež, s ktorou nacvičoval divadelné hry, učil ich slovenské ľudové piesne. Učil ich, ako sa majú správať v spoločnosti – stal sa preto pre mnohých vzorom a výraznou osobnosťou.“

<https://www.litcentrum.sk/recenzia/jozef-gregor-tajovsky-v-povedomi-nadlacanov-pavol-rozkos>

a) Identifikujte rok príchodu Tajovského do Nadlaku.

b) Od koho sú zozbierané spomienky koncentrované v knihe Pavla Roskoša o Tajovskom?

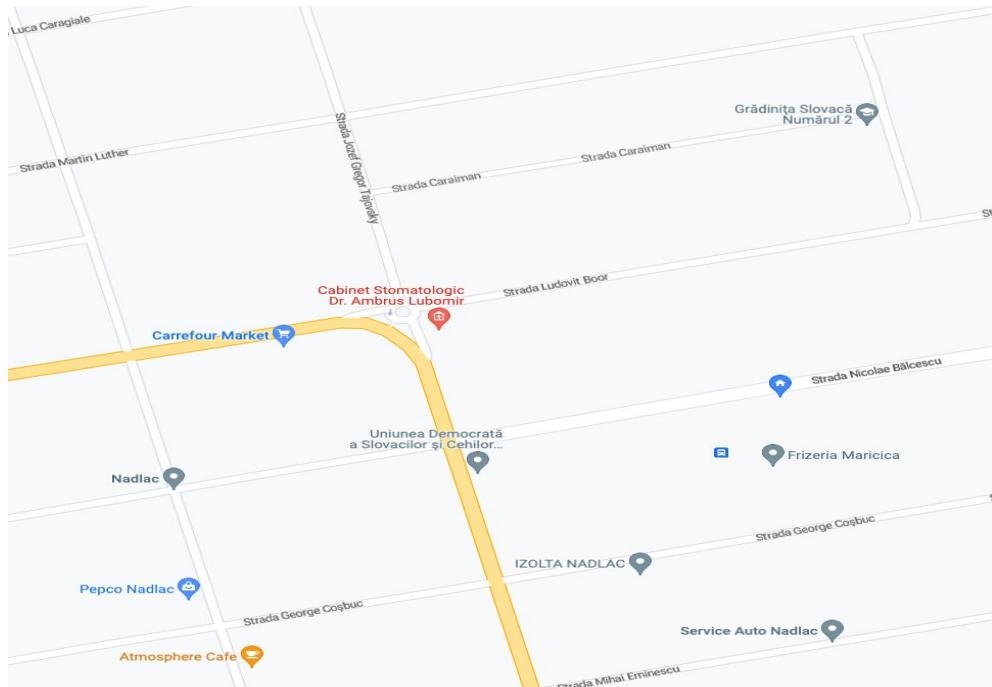
c) Vyhľadajte v texte názov banky, v ktorej pracoval Tajovský v Nadlaku.

d) Predstavte dôvody, kvôli ktorým si nadlacká mládež oblúbila Tajovského.

e) Uveďte nadlackú inštitúciu, ktorá nesie Tajovského meno.

3. Identifikujte dve literárne diela napísané Tajovským a inšpirované z nadlackého prostredia.

4. Identifikujte na mape ulicu z Nadlaku, ktorá nesie meno spisovateľa Jozefa Gregora Tajovského.

<https://www.google.com/maps/search/Jozef+Gregor+Tajovsky/@46.1666853,20.7489868,16.97z?hl=en-GB>

5. Pozorne prečítajte úryvok z básne Mihai Eminescu O mamă, dulce mamă (Ó mamka, sladká mamka). Potom prečítajte ten istý úryvok preložený Ivanom Kraskom do slovenského jazyka.

„O, mamă, dulce mamă, din negură de vremi
Pe freamătuł de frunze la tine tu mă chemi;
Deasupra criptei negre a sfântului mormânt
Se scutură salcâmii de toamnă și de vânt,
Se bat încet din ramuri, îngână glasul tău...
Mereu se vor tot bate, tu vei dormi mereu.”

„Ó, mamka, sladká mamka z hmly dávno zašlých čias
šumením lístia stromov ma k tebe zve tvoj hlas;
sponado krypty čiernej s hrobovou svätyňou
agátov lístie spŕcha vetrom a jeseňou,
ševelí z vtvic tíško – čut' hlas tvoj šepotať...
To stále bude šumieť, ty stále budeš spat.”

<http://www.romanianvoice.com/poezii/poezii/omama.php>

Anca D., Molnar, I., Fabry O. – Slovenská literatúra, učebnica pre 11. ročník, EDP, Bucureşti, 1994, ISBN 973-30-3627-7, pag. 128.

6. Vyhľadajte na internete informácie o Ivanovi Kraskovi a jeho prekladoch Eminescových básní.

7. Uvedťte názov inštitúcie Slovákov v Rumunsku, ktorá nesie meno básnika Ivana Krasku.

Unitatea de învățare: Slovacia în secolul națiunilor

Conținut: Personalități ale istoriei noastre II.

Competențe specifice: 1.1., 2.2.

Clasa a VII-a

PERSONALITĂȚI ALE ISTORIEI NOASTRE II.

1. Asociați autorii cu operele lor literare:

„Statky – zmätky”

„Do konca”

„Nox et solitudo”

„Prvé hodiny”

„Tiene na obraze času”

„Na chlieb”

<https://www.pamatihodnosti.sk/pamatihodnost/?itemId=78> <https://encyklopedia.sme.sk/c/3759823/krasko-ivan.html>

2. Citiți cu atenție textul, apoi răspundeți la întrebări.

„Unul dintre cei mai mari clasici ai literaturii slovace și-a petrecut câțiva ani din viață în Nădlacul românesc [în acea perioadă austro-ungar]. În anul 1904 a venit acolo pentru a fi contabil la filiala nădlăcană a Băncii Populare și a trăit în Ținuturile de Jos mai puțin de șase ani. Cartea aduce multe amintiri valoroase despre autor culese de la cei mai simpli oameni până la preotul Boor care a intermediat venirea lui Tajovský la Nădlac. Multe dintre aceste amintiri nu au o valoare documentară foarte mare, dar îl atrag pe cititor prin originalitatea lor, îi oferă informații despre dragostea pe care i-o purtase tineretul din Nădlac lui Tajovský cu care pregătea piese de teatru, îi învăța cântece în limba slovacă. Îi învăța cum să se poarte în societate – și de aceea pentru mulți dintre aceștia el devenise un model.”

<https://www.litcentrum.sk/recenzia/jozef-gregor-tajovsky-v-povedomi-nadlacanov-pavol-rozko>

a) Identificați anul venirii lui Tajovský în Nădlac.

b) De la cine sunt culese amintirile concentrate în cartea lui Pavel Roskoš despre Tajovský?

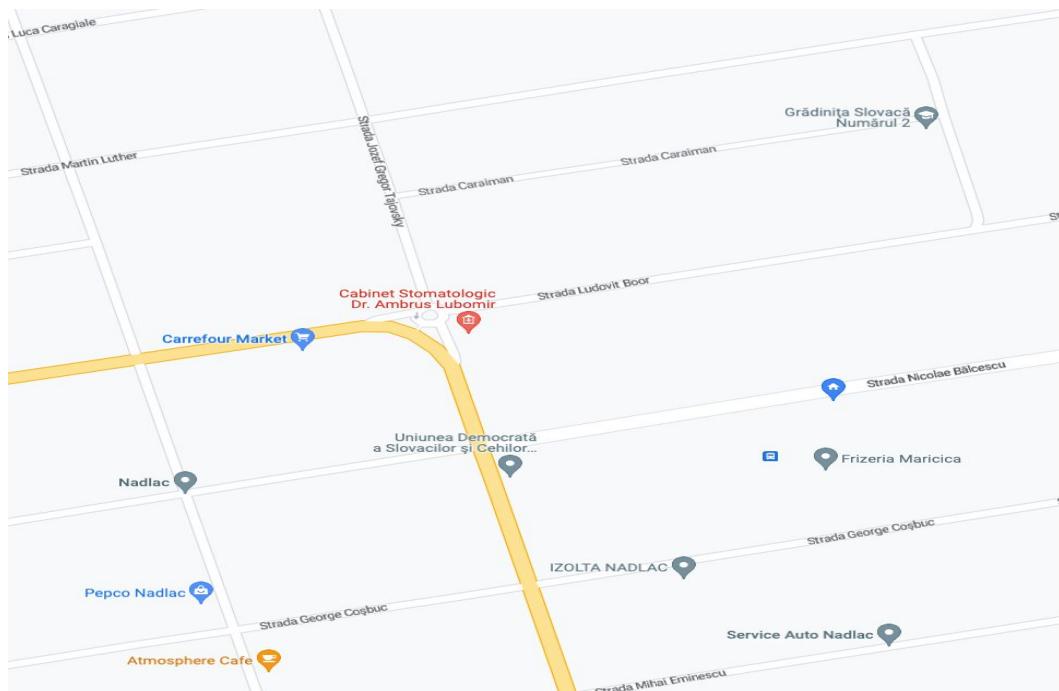
c) Găsiți în text denumirea băncii în care a lucrat Tajovský la Nădlac.

d) Prezentați motivele pentru care tinerii nădlăcani l-au îndrăgit pe Tajovský.

e) Menționați instituția din Nădlac care poartă numele lui Tajovský.

3. Identificați două opere literare scrise de Tajovský și inspirate din mediul nădlăcan.

4. Identificați pe hartă strada din Nădlac care poartă numele scriitorului Jozef Gregor Tajovský.

<https://www.google.com/maps/search/Jozef+Gregor+Tajovsky/@46.1666853,20.7489868,16.97z?hl=en-GB>

5. Citiți cu atenție fragmentul din poezia lui Mihai Eminescu „O mamă, dulce mamă”. Apoi citiți același fragment tradus în limba slovacă de Ivan Krasko.

„O, mamă, dulce mamă, din negură de vremi
Pe freamătu de frunze la tine tu mă chemi;
Deasupra criptei negre a sfântului mormânt
Se scutură salcâmii de toamnă și de vânt,
Se bat încet din ramuri, îngână glasul tău...
Mereu se vor tot bate, tu vei dormi mereu.”

„Ó, mamka, sladká mamka z hmly dávno zašlých čias
šumením lístia stromov ma k tebe zve tvoj hlas;
sponado krypty čiernej s hrobovou svätyňou
agátov lístie spŕcha vetrom a jeseňou,
ševelí z vetvík tíško – čuť hlas tvoj šepotať...
To stále bude šumiet', ty stále budeš spáť.”

<http://www.romanianvoice.com/poezii/poezii/omama.php>
Anoca D., Molnar, I., Fabry O. – Slovenská literatúra, učebnica pre 11. ročník, EDP, Bucureşti, 1994, ISBN 973-30-3627-7, pag. 128.

6. Căutați pe internet informații despre Ivan Krasko și traducerea poezilor lui Mihai Eminescu.

7. Menționați denumirea unei instituții a slovacilor din România care poartă numele poetului Ivan Krasko.

HODNOTIACI LIST

• Všetky zadania sú povinné. • Čas na vypracovanie 50 minút. • Z úradu 10 bodov.

1. Zakrúžkujte správnu odpoveď: **5x2=10 bodov**

A. Spisovná slovenčina bola kodifikovaná v roku:

- a) 1843; b) 1848; c) 1852; d) 1918.

B. Najznámejším slovenským revolucionárom v revolúcii z roku 1848 bol:

- a) Ján Kollár; b) Anton Bernolák; c) Jozef Ignác Bajza; d) Ľudovít Štúr

C. Autorom prvého románu v slovenčine je:

- a) Juraj Fándly; b) Ján Hollý; c) Anton Bernolák; d) Jozef Ignác Bajza.

D. Ľudovít Štúr zastupoval v uhorskej Diéte mesto:

- a) Bratislava; b) Banská Bystrica; c) Zvolen; d) Košice.

E. Najväčším odporcom Ľudovíta Štúra počas revolúcie z roku 1848 bol:

- a) Sándor Petőfi; b) Ady Endre; c) Lajos Kossuth; d) Matej Korvín.

2. Označte písmenom X pravdivú alebo nepravdivú vetu. **5x2= 10 bodov**

Por. č.	Veta	Pravdivá	Nepravdivá
1.	Revolúcia z roku 1848 je nazývaná aj Jar národov.		
2.	Maďarskí revolucionári z roku 1848 spolupracovali so slovenskými a rumunskými revolucionármami.		
3.	Ľudovít Štúr viedol Maďarskú národnú radu.		
4.	Autorom slovenskej hymny je Karol Kuzmány.		
5.	Karol Kuzmány bol podpredsedom Matice slovenskej.		

3. Utvorte vety s historickým významom pomocou nasledujúcich slov a výrazov: **5x3=15 bodov**

revolúcia, požiadavka, spisovný jazyk, Matica slovenská, kodifikácia.

4. Uvedťte päť príčin vypuknutia revolúcií v roku 1848.

5x3=15 bodov

5. Doplňte prázdné políčka vhodnými slovami:

5x2=10 bodov

- a) Ľudovít Štúr je autorom diela _____.
- b) Jozef Ignác Bajza tvrdil, že on bol prvý, ktorý _____.
- c) Spisovná slovenčina bola kodifikovaná na základe nárečia zo _____ Slovenska.
- d) Ján Kollár podporoval používanie _____ jazyka, ako spisovného jazyka Slovákov.
- e) Prvé literárne dielo napísané v štúrovskej slovenčine bolo _____.

Zoznam chýbajúcich slov: českého, stredného, Nárečie slovenské alebo potreba písania v tomto nárečí, Marína od Andreja Sládkoviča, ku slovenským knihám ľad lámal.

6. Zoradťte chronologicky nasledujúce udalosti:

10 bodov

Revolúcia z 1848, založenie Matici slovenskej, založenie slovenských stredných škôl, kodifikácia spisovnej slovenčiny, rakúsko-uhorský dualizmus.

7. Preškrtnite slovo, ktoré nepatrí do radu.

5x1=5 bodov

- a) Kollár – Viedenská univerzita – Bratislava – slovakizovaná čeština
- b) Štúr – Jena – evanjelické lýceum – Bratislava
- c) Bernolák – Trnava – slovník – revolucionár
- d) Bajza – prvý román – spisovný jazyk – Matica slovenská
- e) Kuzmány – Matica slovenská – Moyzes – Revolúcia z 1848

8. Napíšte 10 – 15 riadkový text o podobnostiach a odlišnostiach medzi Slovenskou a Rumunskou revolúciou z roku 1848. **15 bodov**

15 bodov

FIŞA DE EVALUARE

• *Toate subiectele sunt obligatorii.* • *Timp de lucru 50 de minute.* • *10 puncte din oficiu.*

1. Încercuiți răspunsul corect: **5x2=10 puncte**

A. Limba slovacă literară a fost codificată în anul:

- a) 1843; b) 1848; c) 1852; d) 1918.

B. Cel mai cunoscut revoluționar slovac în Revoluția de la 1848 a fost:

- a) Ján Kollár; b) Anton Bernolák; c) Jozef Ignác Bajza; d) Ľudovít Štúr.

C. Autorul primului roman în limba slovacă a fost:

- a) Juraj Fándly; b) Anton Bernolák; c) Ján Hollý; d) Jozef Ignác Bajza.

D. Ľudovít Štúr a reprezentat în Dieta maghiară orașul:

- a) Bratislava; b) Banská Bystrica; c) Zvolen; d) Košice.

E. Cel mai mare adversar al lui Ľudovít Štúr în timpul Revoluției de la 1848 a fost:

- a) Sándor Petőfi; b) Ady Endre; c) Lajos Kossuth; d) Matei Corvin.

2. Marcați cu litera X enunțul adevărat sau fals. **5x2= 10 puncte**

Nr. crt.	Enunț	Adevărat	Fals
1.	Revoluția de la 1848 este supranumită „Primăvara popoarelor”.		
2.	Revoluționarii maghiari din 1848 au colaborat cu revoluționarii slovaci și revoluționarii români.		
3.	Ľudovít Štúr a condus Consiliul Național Maghiar.		
4.	Autorul imnului Slovaciei este Karol Kuzmány.		
5.	Karol Kuzmány a fost vicepreședintele asociației Matica slovenská.		

3. Formulați enunțuri cu conținut istoric folosind următoarele cuvinte și expresii:

revoluție, revendicare, limba literară, Matica slovenská, codificare.

5x3=15 puncte

4. Menționați cinci cauze ale izbucnirii revoluțiilor de la 1848:

5x3=15 puncte

5. Completați spațiile libere cu răspunsul corect:

5x2=10 puncte

- a) Ľudovít Štúr este autorul lucrării _____.
- b) Jozef Ignác Bajza susținea că el a fost primul care _____.
- c) Limba slovacă literară a fost codificată în baza dialectului din Slovacia _____.
- d) Ján Kollár a susținut folosirea limbii _____ drept limbă literară a slovacilor.
- e) Prima operă literară scrisă în limba slovacă codificată de Štúr fost _____.

Lista cu cuvintele lipsă: cehe, centrală, Dialectul slovac sau necesitatea scrierii în acest dialect, „Marína” de Andrej Sládkovič, a spart gheata spre cărțile slovace.

6. Ordonați cronologic următoarele evenimente:

10 puncte

Revoluția de la 1848, constituirea organizației Matica slovenská, înființarea școlilor slovace, codificarea limbii slovace literare, dualismul austro-ungar.

7. Tăiați cuvântul care nu face parte din rând.

5x1=5 puncte

- a) Kollár – Universitatea de la Viena – Bratislava – limba cehă slovacizată
- b) Štúr – Jena – liceul evanghelic – Bratislava
- c) Bernolák – Trnava – dicționar – revoluționar
- d) Bajza – primul roman – limba literară – Matica slovenská
- e) Kuzmány – Matica slovenská – Moyzes - Revoluția de la 1848

8. Scrieți un text de 10-15 rânduri despre asemănările și deosebirile dintre Revoluția slovacă și Revoluția română de la 1848. **15 puncte**

Učebná jednotka: Slováci a dve svetové vojny

Obsah: Slováci počas prvej svetovej vojny

Specifické kompetencie: 1.1., 3.1.

7. ročník

SLOVÁCI POČAS PRVEJ SVETOVEJ VOJNY

1. Zakrúžkujte správne odpovede.

- A. Prvá svetová vojna prebehla v období:
a) 1912-1913; b) 1914-1916; c) 1914-1918; d) 1916-1918.
- B. Rumunsko vstúpilo do prvej svetovej vojny v roku:
a) 1914; b) 1916; c) 1917; d) 1918.
- C. Slovensko v prvej svetovej vojne bojovalo po strane:
a) Ruska; b) Rakúsко-Uhorska; c) Anglicka; d) Švajčiarska.
- D. Predsedom Spojených štátov amerických počas Prvej svetovej vojny bol:
a) Woodrow Wilson; b) Franklin Delano Roosevelt; c) Lloyd George; d) Vittorio Orlando.
- E. Mierová konferencia po skončení prvej svetovej vojny sa konala v:
a) Berlíne; b) Paríži; c) Bukurešti; d) San Stefane.

2. Opravte nesprávne vety:

- a) Franz Ferdinand, následník na trón Ruska bol zavraždený v Budapešti.
- b) Počas prvej svetovej vojny boje prebiehali na štyroch hlavných frontoch.
- c) V rámci Parížskej mierovej konferencie Rumunsko malo postavenie spolubojujúcej krajiny.
- d) Slovenskí vojaci bojovali v jednotkách ruskej armády.
- e) Po ukončení prvej svetovej vojny územie Slovenska zostało súčasťou Maďarska.

3. Doplňte do textu vhodné slová z nasledujúceho zoznamu:

Prvá svetová vojna začala _____. Vojnu vyhlásilo (kto) _____ (komu) _____. Na západnom fronte sa odohrali tri veľké bitky: na rieke _____, na rieke _____ a pri meste _____. Rumunské vojsko získalo víťazstvá pri _____, _____ a _____. Viaceré európske národy, medzi ktorými aj Slováci prejavili túžbu založiť si vlastný _____. Nemecko bezpodmienečne kapitulovalo dňa _____.

Zoznam chýbajúcich slov: 11. novembra 1918, Somme, Rakúsko-Uhorsku, Marna, Mărăști, Verdun, Oituz, štát, Srbsko, 28. júla 1914, Mărășești.

4. Pozorne si prečítajte text a odpovedzste na otázky:

„Vojna sa výrazne dotkla aj územia Slovenska ako súčasti vtedajšieho Rakúsko-Uhorska. Slováci, ktorí tu žili, boli povolaní do rakúsко-uhorskej armády v počte 400 – 450 000. Z nich asi 69 700 zahynulo a 61 660 bolo zmrzačených. Bojovali najmä na východnom fronte proti Rusku, kde boli najväčšie straty. Slováci boli nasadení aj na talianskom a srbskom fronte. Mnoho Slovákov zajatých Dohodovými mocnosťami sa neskôr pridalo do Česko-slovenských légií, aby bojovali za vznik samostatného Česko-Slovenska. Slováci žijúci v zahraničí pred vojnou sa pridávali ako dobrovoľníci k légiám alebo k armádam štátov, kde práve žili, napríklad USA.“

(<https://www.topky.sk/cl/11/1750885/Den--ktory-zmenil-svet--Presne-pred-sto-rokmi-sa-skoncila-velka-vojna--bojovali-v-nej-aj-Slovaci>)

a) Spresnite krajinu, do ktorej patrilo Slovensko pred prvou svetovou vojnou.

b) Prepíste z textu informáciu o počte Slovákov, ktorí sa zúčastnili prvej svetovej vojny.

c) Uvedte krajinu, proti ktorej bojovali Slováci na východnom fronte.

d) Identifikujte v texte iné fronty, na ktorých bojovali Slováci počas prvej svetovej vojny.

e) Predstavte dôvod pridávania sa slovenských zajatcov k Česko-slovenským légiám.

f) Uvedte krajinu, do légií ktorej sa Slováci prihlásili ako dobrovoľníci.

5. Vysvetlite, čo znamenal každý z troch politických trendov: prorumunský, prosrbský (Wilsonova župa) a promadarský, v súvislosti s osudom Slovákov z Nadlaku v kontexte rozpadu Rakúsko-Uhorska.

6. Označte na mape nižšie nové štáty, ktoré sa objavili na mape Európy po skončení prvej svetovej vojny.

<https://oradeistorie.ro/tratatele-de-pace-noua-harta-a-europei/#&gid=1&pid=8>

7. Uvedťte meno slávneho slovenského generála, ktorý bojoval vo francúzskej armáde a jeho meno ovplyvnilo delimitačnú komisiu prítomnú v Nadlaku v roku 1922.
-

Unitatea de învățare: *Slovacii și cele două Războie Mondiale*

Conținut: *Slovacii în timpul Primului Război Mondial*

Competențe specifice: 1.1., 3.1.

Clasa a VII-a

SLOVACII ÎN TIMPUL PRIMULUI RĂZBOI MONDIAL

1. Încercuiți răspunsurile corecte.

- A. Primul Război Mondial s-a desfășurat în perioada:
a) 1912-1913; b) 1914-1916; c) 1914-1918; d) 1916-1918.
- B. România a intrat în Primul Război Mondial în anul:
a) 1914; b) 1916; c) 1917; d) 1918.
- C. Slovacia în Primul Război Mondial a luptat de partea:
a) Rusiei; b) Austro-Ungariei; c) Angliei; d) Elveției.
- D. Președintele Statelor Unite ale Americii în timpul Primului Război Mondial a fost:
a) Woodrow Wilson; b) Franklin Delano Roosevelt; c) Lloyd George; d) Vittorio Orlando.
- E. Conferința de pace după terminarea Primului Război Mondial s-a desfășurat la:
a) Berlin; b) Paris; c) București; d) San Stefano.

2. Corectați enunțurile incorecte:

- a) Franz Ferdinand, urmașul la tronul Rusiei a fost asasinate la Budapesta.
- b) În timpul Primului Război Mondial luptele s-au desfășurat pe patru fronturi principale.
- c) La Conferința de pace de la Paris România a avut statut de țară cobeligerantă.
- d) Soldații slovaci au luptat în unitățile armatei rusești.
- e) După terminarea Primului Război Mondial teritoriul Slovaciei a rămas în componența Ungariei.

3. Completați textul cu cuvintele potrivite din următoarea listă:

Primul Război Mondial a început în data de _____. Războiul a fost declarat de (cine) _____ (cui) _____. Pe frontul de vest s-au desfășurat trei bătălii mari: pe râul _____, pe râul _____ și lângă orașul _____. Armata română a obținut victorii la _____, _____ și _____. Mai multe popoare europene, printre care și Slovaciai au manifestat dorința de a-și constitui propriul _____. Germania a capitulat necondiționat în data de _____.

Lista cu cuvintele lipsă: 11 noiembrie 1918, Somme, Austro-Ungaria, Marna, Mărăști, Verdun, Oituz, stat, Serbia, 28 iulie 1914, Mărășești.

4. Citiți cu atenție textul și răspundeți la întrebări:

„Războiul a afectat în mod semnificativ și teritoriul Slovaciei, ca parte a Austro-Ungariei de atunci. Slovaci care locuiau aici au fost înrolați în armata austro-ungară într-un număr de 400 - 450 000. Dintre ei aproximativ 69 700 au murit și 61 660 au fost mutilați. Au luptat în principal pe frontul de est împotriva Rusiei, unde au fost cele mai mari pierderi. Slovaci au fost de asemenea trimiși și pe fronturile italian și sărb. Mulți slovaci capturați de puterile Antantei s-au alăturat legiunilor ceho-slovace pentru a lupta pentru crearea unei Cehoslovaciei independente. Slovaci care înainte de război au trăit în străinătate s-au înrolat ca și voluntari în legiunile sau armelor statelor în care locuiau tocmai atunci, de exemplu în SUA.”

(<https://www.topky.sk/cl/11/1750885/Den--ktry-zmenil-svet--Presne-pred-sto-rokmi-sa-skoncila-velka-vojna--bojovali-v-nej-aj-Slovaci>)

a) Precizați țara din care făcea parte Slovacia înainte de Primul Război Mondial.

b) Transcrieți din text informația referitoare la numărul de slovaci care au participat la Primul Război Mondial.

c) Menționați țara împotriva căreia au luptat slovacii pe frontul de est.

d) Precizați din text alte fronturi pe care au luptat slovacii în Primul Război Mondial.

e) Prezentați motivul alăturării prizonierilor slovaci legiunilor ceho-slovace.

f) Precizați țara în legiunile căreia s-au înrolat slovacii ca și voluntari.

5. Explicați ce presupune fiecare dintre cele trei tendințe politice: proromână, prosârbă (Comitatul lui Wilson) și promaghiară, legate de soarta slovacilor din Nădlac în contextul destrămării Austro-Ungariei.

6. Marcați pe harta de mai jos statele noi care au apărut pe harta Europei după terminarea Primului Război Mondial.

<https://oradeistorie.ro/tratatele-de-pace-noua-harta-a-europei/#&gid=1&pid=8>

7. Menționați numele celebrului general slovac care a luptat în armata franceză și numele lui a influențat comisia de delimitare prezentă la Nădlac în anul 1922.

Učebná jednotka: Slováci a dve svetové vojny

Obsah: Slováci počas Rumunského kráľovstva

Špecifické kompetencie: 1.1., 2.2., 3.1.

7. ročník

SLOVÁCI POČAS RUMUNSKÉHO KRÁĽOVSTVA

1. Pozorne si prečítajte text a potom odpovedzte na otázky:

„V období rokov 1938-1940 sa Slováci v Rumunsku stali priamymi účastníkmi historických zlomových premien.“

Napriek tomu, že tu vznikol režim kráľovskej diktatúry, Slováci neutrpeli väznejšie ujmy. Navyše, v duchu kultúrnych dohôd z roku 1936 a 1938, došlo k prudkému vývoju slovenského školstva v Rumunsku.

Nový školský zákon z mája 1939 dal národnostným menšinám značné práva. V lokalitách, kde bolo najmenej 20 detí školopovinného veku, so súhlasom rumunskeho ministerstva školstva, bolo možné založiť triedy s vyučovacím jazykom tam žijúcej národnostnej menšiny.“

(Husárik, P. – Dejiny a tradície Slovákov v Rumunsku, 1999, str. 93)

a) Uvedťte storočie, na ktoré sa vzťahuje text.

b) Spresnite typ režimu, ktorý bol nastolený v Rumunsku v období 1938-1940.

c) Identifikujte v texte zákony, ktoré ovplyvnili rozvoj školstva s vyučovacím jazykom slovenským v Rumunsku.

d) Aká podmienka musela byť splnená pre zriadenie tried s vyučovaním v jazyku menšiny?

e) Uvedťte niekoľko lokalít v Rumunsku, v ktorých jestvujú školy s vyučovaním v slovenskom jazyku.

2. Doplňte vhodné chýbajúce slová z daného zoznamu.

Slovenská republika vyslala _____ do slovenských škôl z Rumunska. Po _____ diktáte severná časť _____ s významnou časťou slovenskej menšiny bola pridelená _____. V obsadenej zóne bol nastolený _____ režim. Slovenskí učitelia boli _____. Takýmto spôsobom boli zavreté 15 _____ s vyučovaním v slovenskom jazyku.

Zoznam: Viedenskom, Maďarsku, učiteľovi, Horthyovský, Transylvánie, škôl, vypovedaní.

3. Nasledovné vety označte so správnymi symbolmi, P – pravdivé, N - nepravdivé.

- a) Kultúrna dohoda medzi Československom a Rumunskom bola podpísaná v roku 1938.
- b) V období 1934-1938 v Rumunsku bolo z dotácií československej vlády vybudovaných niekoľko budov určených pre školy s vyučovacím jazykom slovenským.
- c) V roku 1927 bola v Nadlaku založená Telocvičná jednota Sokol.
- d) Noviny *Slovenský denník* boli založené v Nadlaku v medzivojnovom období.
- e) V medzivojnovom období každé združenie Slovákov v Nadlaku malo vlastnú knižnicu.

4. Priradťte informácie zo stĺpca A k informáciám zo stĺpca B.

Stĺpec A	Stĺpec B
Školský zákon	1933
Viedenská arbitráž	Mandolínový orchester Zora
Prijatie ústavy	práva pre národnostné menšiny
Slovenský evanjelický seniorát	sever Transylvánie
Slávia	1938

5. V rozsahu 10 riadkov napište historický text o školstve v slovenskom jazyku na území Rumunska v medzivojnovom období.

Unitatea de învățare: Slovacii și cele două Războaie Mondiale

Conținut: Slovacii în timpul Regatului României

Competențe specifice: 1.1., 3.1.

Clasa a VII-a

SLOVACII ÎN TIMPUL REGATULUI ROMÂNIEI

1. Citiți cu atenție textul, apoi răspundeți la întrebări.

„În perioada anilor 1938-1940 slovacii din România au fost participanții direcți la schimbările istorice importante.

În poftida faptului că aici a fost instaurat un regim de dictatură regală, slovacii nu au suferit schimbări majore. În plus, în spiritul acordurilor culturale din anul 1936 și anul 1938 a avut loc o dezvoltare rapidă a învățământului în limba slovacă din România.

Noua Lege a învățământului din mai 1939 a conferit minorităților naționale drepturi importante. În localitățile cu cel puțin 20 de copii cu vârstă de școlarizare a fost posibilă înființarea de clase cu limba de predare a minorității naționale care trăia acolo.”

(Husárik, P. – „Istoria și tradițiile slovacilor din România”, 1999, pag. 93)

a) Menționați secolul la care se referă textul.

b) Precizați tipul regimului instaurat în România în perioada 1938-1940.

c) Identificați în text legile care au influențat dezvoltarea învățământului în limba slovacă din România.

d) Ce condiție trebuia îndeplinită pentru înființarea claselor cu învățământ în limba minorităților?

e) Menționați câteva localități din România în care există școli cu predare în limba slovacă.

2. Completați cuvintele lipsă corespunzătoare din lista dată.

Republica Slovacă a trimis _____ în școlile slovace din România. În urma dictatului de la _____ partea de nord a _____ cu o parte însemnată a minorității slovace a revenit _____. În zona ocupată a fost instaurat regimul _____. Învățătorii slovaci au fost _____. Astfel au fost închise 15 _____ cu predare în limba slovacă.

Listă: Viena, Ungariei, învățători, Horthy, Transilvaniei, școli, alungați.

3. Marcați următoarele propoziții cu simboluri corecte, A – adevărat, F - fals.

- a) Acordul cultural între Cehoslovacia și România a fost semnat în anul 1938.
- b) În perioada 1934-1938 în România au fost construite mai multe clădiri destinate școlilor cu predare în limba slovacă din dotările guvernului cehoslovac
- c) În anul 1927 la Nădlac a fost înființată Asociația de gimnastică Sokol.
- d) Ziarul „Slovenský denník” („Cotidianul slovac”) a fost fondat la Nădlac în perioada interbelică.
- e) În perioada interbelică fiecare asociație a slovacilor din Nădlac avea bibliotecă proprie.

4. Asociați informațiile din coloana A cu informațiile din coloana B

Coloana A

Legea Educației	1933
Dictatul de la Viena	orchestra de mandoline „Zora”
adoptarea Constituției	drepturi pentru minoritățile naționale
Protopopiatului evanghelic slovac	nordul Transilvaniei
Slávia	1938

Coloana B

5. Elaborați un text istoric de 10 rânduri despre învățământul în limba slovacă pe teritoriul României în perioada interbelică.

Učebná jednotka: Slováci a dve svetové vojny

Obsah: Slováci počas druhej svetovej vojny

Špecifické kompetencie: 1.1., 2.2., 3.1.

7. ročník

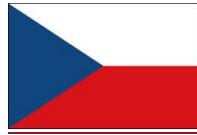
SLOVÁCI POČAS DRUHEJ SVETOVEJ VOJNY

1. Zakrúžkujte správne odpovede.

- A. Druhá svetová vojna sa odohrala v období:
 a) 1914-1918; b) 1939-1944; c) 1939-1945; d) 1938-1945.
- B. Po Viedenskej arbitráži sever Transylvánie bol začlenený do:
 a) Nemecka; b) Taliánska; c) Maďarska; d) Japonska.
- C. Ako sa volá pohraničný región, ktorý Československo po Mníchovskej dohode odstúpilo Nemecku:
 a) Sliezsko; b) Morava; c) Sudety; d) Plzeň.
- D. Slovenská republika bola vyhlásená v roku:
 a) 1938; b) 1939; c) 1942; d) 1945.

2. Doplňte prázdné políčka so zodpovedajúcimi pojмami.

- a) V rokoch 1920 – 1921 sa sformovalo spojenectvo štátov známe ako _____.
 _____.
- b) Išlo o koalíciu troch štátov, vlajky ktorých vidíte na obrázkoch nižšie. Tieto štáty sú _____, _____ a _____.

- c) Cieľom koalície bola spoločná ochrana proti revizionistickej politike _____.

(Lupčo M. a kol. – Hravý dejepis, Taktik, 2016, str. 23)

3. Z dvojíc udalostí nachádzajúcich sa v jednom rade označte s X tú, ktorá sa konala ako prvá.

anšlus Rakúska		Mníchovská konferencia	
napadnutie Poľska Nemeckom		napadnutie Fínska Sovietskym zväzom	
vypuknutie druhej svetovej vojny		dohoda Nemecka a ZSSR o neútočení	
Nemecko vystupuje zo Spoločnosti národov		Nemecko obsadzuje Porýnie	
Letecká vojna Nemecka proti Veľkej Británii		útok Nemecka na ZSSR	
vyhlásenie Slovenskej republiky		napadnutie Poľska Nemeckom	

(podľa Lupčo M. a kol. – Hravý dejepis, Taktik, 2016, str. 36)

4. Podčiarknite skupiny ľudí, pre ktoré boli určené koncentračné tábory:

Židia, Nemci, Rómovia, Američania, fínski zajatci, kresťania, svedkovia Jehovovi, kapitalisti, homosexuáli.

5. Pozorne si prečítajte text, potom odpovedzte na otázky.

„Vojna bola neľútostná, vyžiadala si obete v oboch ťaženiach. Len v Nadlaku na pamätníku padlých hrdinov 2. svetovej vojny je 55 slovenských mien. V boji za oslobodenie rodného Slovenska padol aj slovenský učiteľ a inšpektor slovenských škôl v Rumunsku Pavel Horský. Všetci padlí – či už na východnom alebo na západnom fronte, - ako aj vojnoví zajatci, bud' nezvestní, alebo navrátení, ale vojnou zmrzačení, boli obeťami vojny. [...]”

Útrapy prežívali aj tí, čo zostali doma. Prechod frontu, rekvirovanie potravín a ťažných zvierat, ťažko doliehali na civilné obyvateľstvo.”

(Husárik, P. – Dejiny a tradície Slovákov v Rumunsku, 1999, str. 99)

a) Napíšte pomenovanie historickej udalosti, na ktorú sa vzťahuje daný text.

b) Identifikujte v texte jednu charakteristiku tejto udalosti.

c) Vyhladajte informáciu o počte obetí z Nadlaku počas historickej udalosti uvedenej v texte.

d) Identifikujte v texte informácie o obetiach udalosti, na ktorú sa vzťahuje text.

e) Opíšte ťažkosti, ktorým čelilo civilné obyvateľstvo.

Unitatea de învățare: Slovacia și cele două Războaie Mondiale
Conținut: Slovacia în timpul celui de-al Doilea Război Mondial
Competențe specifice: 1.1., 2.2., 3.1.

Clasa a VII-a

SLOVACII ÎN TIMPUL CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

1. Încercuiți răspunsurile corecte.

- A. Al Doilea Război Mondial s-a desfășurat în perioada:
- a) 1914-1918; b) 1939-1944; c) 1939-1945; d) 1938-1945.
- B. În urma Dictatului de la Viena nordul Transilvaniei a revenit:
- a) Germaniei; b) Italiei; c) Ungariei; d) Japoniei.
- C. Care este denumirea regiunii de graniță pe care Cehoslovacia a cedat-o Germaniei în urma Acordului de la München:
- a) Regiunea Silezia; b) Regiunea Moravia; c) Regiunea Sudetă; d) Regiunea Pilsen.
- D. Republica Slovacă a fost proclamată în anul:
- a) 1938; b) 1939; c) 1942; d) 1945.

2. Completați spațiile lacunare cu noțiuni corespunzătoare.

a) În anii 1920 – 1921 a fost formată alianța a trei state cunoscută sub denumirea de _____.

b) Este vorba despre alianța a trei state ale căror steaguri se află pe imaginile de mai jos. Aceste state sunt _____, _____ și _____.

c) Obiectivul alianței a fost de a se apăra de politica revizionistă a _____.

(Lupčo M. și col. - Istoria distractivă, Taktik, 2016, pag. 23)

3. Din perechile de evenimente aflate într-un rând marcați cu X cel care s-a desfășurat primul.

anschluss-ul Austriei		Conferința de la München	
invadarea Poloniei de către Germania		invadarea Finlandei de către URSS	
izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial		semnarea Pactului de neagresiune	
Germania părăsește Societatea Națiunilor		reocuparea Renaniei de către Germania	
Bătălia Angliei		invadarea U.R.S.S. de către Germania	
proclamarea Republicii Slovace		invadarea Poloniei de către Germania	

(Lupčo M. și col. - Istoria distractivă, Taktik, 2016, pag. 36)

4. Subliniați grupurile de oameni pentru care au fost destinate taberele de concentrare:

evreii, nemții, romii, americanii, prizonierii finlandezi, creștinii, martorii lui Iehova, capitaliștii, homosexualii.

5. Citiți cu atenție textul, apoi răspundeți la întrebări.

„Războiul a fost nemilos, cauzând victime în ambele campanii. Numai la Nădlac pe Monumentul eroilor din al Doilea Război Mondial sunt 55 de nume slovace. În lupta pentru eliberarea Slovaciei natale a căzut și învățătorul slovac și inspectorul pentru școlile slovace din România Pavel Horský. Toți cei căzuți – fie pe frontul de este, fie pe cel de vest – precum și prizonierii de război, cei dispăruti sau neîntorși din război, dar și cei mutilați, au fost victimele războiului. [...]”

„Și cei care au rămas acasă s-au confruntat cu greutăți. Trecerea frontului, rechizițiile alimentelor și a vitelor au apăsat cu greu populația civilă.”

(Husárik, P. – „Istoria și tradițiile slovacilor din România”, 1999, pag. 99)

a) Scrieți denumirea evenimentului istoric la care se referă textul dat.

b) Identificați în text o caracteristică a acestui eveniment.

c) Găsiți o informație despre numărul victimelor din Nădlac în cadrul evenimentului istoric menționat în text.

d) Identificați în text informații despre victimele evenimentului la care se referă textul.

e) Descrieți greutățile cu care s-a confruntat populația civilă.

Učebná jednotka: Slováci a dve svetové vojny

Špecifické kompetencie: 1.1., 2.2., 3.1.

7. ročník

HODNOTIACI LIST

• Všetky zadania sú povinné. • Čas na vypracovanie 50 minút. • Z úradu 10 bodov.

1. Zakrúžkujte správnu odpoveď: **5x2=10 bodov**

A. Prvá svetová vojna začala v roku:

- a) 1918; b) 1914; c) 1939; d) 1945.

B. Druhá svetová vojna sa skončila v roku:

- a) 1918; b) 1914; c) 1939; d) 1945.

C. V prvej svetovej vojne Slováci z Nadlaku bojovali po strane:

- a) Nemecka; b) Rakúsko-Uhorska; c) Rumunska; d) Bulharska.

D. Po ukončení druhej svetovej vojny v Rumunsku bol nastolený:

- a) demokratický režim; b) totalitný režim; c) liberálny režim; d) autoritatívny režim.

E. Najväčší cintorín rumunských vojakov na Slovensku sa nachádza v meste:

- a) Bratislava b) Banská Bystrica c) Zvolen d) Banská Štiavnica

2. Uvedťte dátum vyhlásenia Slovenskej republiky a vysvetlite prečo bol tento štát pokladaný za satelit Nemecka. **10 bodov**

3. Usporiadajte chronologicky nasledovné udalosti: **10 bodov**

- a) Parízska mierová konferencia vo Francúzsku,
b) Októbrová revolúcia v Rusku,
c) Kapitulácia Nemecka počas prvej svetovej vojny,
d) Atentát na arcivojvodu Františka Ferdinanda.

4. Priradťte osobnosť zo stĺpca A ku krajine, z ktorej pochádza zo stĺpca B.

10 bodov

Stĺpec A

Benito Mussolini
F. D. Roosevelt
J. V. Stalin
Winston Churchill
Michal I.
Charles de Gaulle
Jozef Tiso

Stĺpec B

Veľká Británia
Rumunsko
SШA
Francúzsko
Slovensko
ZSSR
Taliansko

5. Označte písmenom X pravdivý alebo nepravdivý výrok.

5x2= 10 bodov

Por. č.	Výrok	Pravdivý	Nepravdivý
1.	V Sarajeve bol zavraždený cisár Rakúsko-Uhorska.		
2.	Po ukončení prvej svetovej vojny sa na mape Európy zjavili nové štáty.		
3.	Po prvej svetovej vojne Slováci z Dolnej zeme boli rozdelení do troch štátov.		
4.	Druhá svetová vojna začala, keď nemecké vojsko napadlo Francuzsko.		
5.	Slovensko bolo osloboodené v roku 1945 nemeckou armádou.		

6. Utvorte vety s historickým obsahom pomocou nasledujúcich slov a výrazov: Slovenské národné povstanie, partizáni, opotrebovacia vojna, zákopy, bodák.

5x2=10 bodov

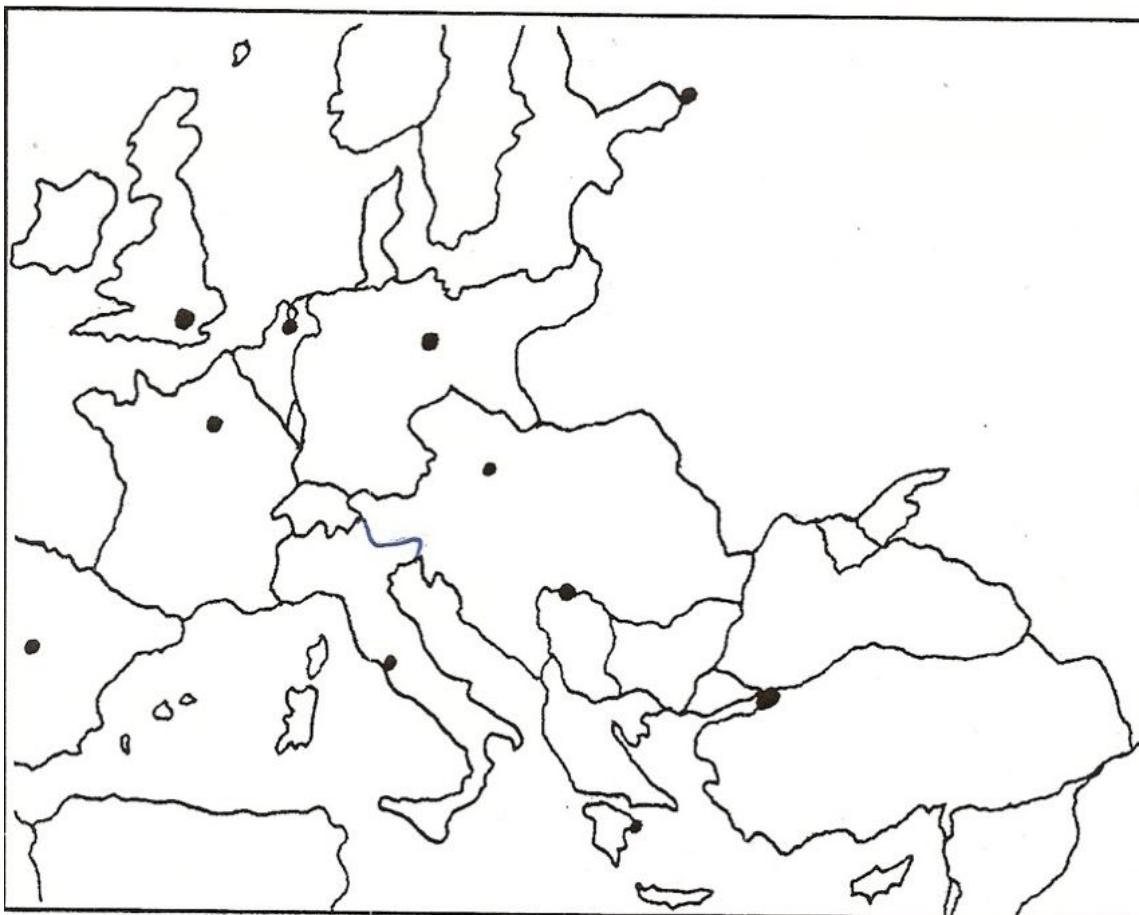
7. Uvedťte aspoň päť nových štátov, ktoré vznikli po ukončení prvej svetovej vojny.

5x2=10 bodov

8. Na mape nižšie:

5x3=15 bodov

- a) označte štáty, ktoré patrili do Ústredných mocností,
- b) označte Rím, Londýn, Paríž,
- c) šípkou naznačte smer útoku na Francúzsko.

(https://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=330327)

9. Doplňte správny dátum alebo rok konania nasledovných udalostí:

5x1=5 bodov

- a) Atentát na Františka Ferdinanda v Sarajeve (*dátum + rok*) _____
- b) Podpísanie prímeria v Compiègne (*dátum + rok*) _____
- c) Vypuknutie druhej svetovej vojny (*dátum + rok*) _____
- d) SŠA vstúpili do druhej svetovej vojny (*rok*) _____
- e) Slovenské národné povstanie začalo (*dátum + rok*) _____

FIŞA DE EVALUARE

• Toate subiectele sunt obligatorii. • Timp de lucru 50 de minute. • 10 puncte din oficiu.

1. Încercuiți răspunsul corect: **5x2=10 puncte**

A. *Primul Război Mondial a început în anul:*

- a) 1918; b) 1914; c) 1939; d) 1945.

B. *Al Doilea Război Mondial s-a terminat în anul:*

- a) 1918; b) 1914; c) 1939; d) 1945.

C. *În Primul Război Mondial slovacii din Nădlac au luptat de partea:*

- a) Germaniei; b) Austro-Ungariei; c) României; d) Bulgariei.

D. *După terminarea celui de-al Doilea Război Mondial în România a fost instaurat un regim:*

- a) democratic; b) totalitar; c) liberal; d) autoritar.

E. *Cel mai mare cimitir al ostașilor români din Slovacia se află în orașul:*

- a) Bratislava; b) Banská Bystrica; c) Zvolen; d) Banská Štiavnica.

2. Indicați data la care a fost proclamată Republica Slovacă și explicați de ce acest stat a fost considerat satelitul Germaniei. **10 puncte**

3. Ordonați cronologic următoarele evenimente: **10 puncte**

- a) Conferința de Pace de la Paris,
b) Revoluția din Octombrie în Rusia,
c) Capitularea Germaniei în Primul Război Mondial,
d) Atentatul asupra arhiducelui Franz Ferdinand.

4. Asociați personalitatea din coloana A cu țara din care provine din coloana B. **10 puncte**

Coloana A	Coloana B
Benito Mussolini	Marea Britanie
F. D. Roosevelt	România
J. V. Stalin	S.U.A.
Winston Churchill	Franța
Mihai I.	Slovacia
Charles de Gaulle	U.R.S.S.
Jozef Tiso	Italia

5. Marcați cu litera X enunțul adevărat sau fals. **5x2= 10 puncte**

Nr. crt.	Enunț	Adevărat	Fals
1.	La Sarajevo a fost asasinat împăratul Austro-Ungariei.		
2.	După încheierea Primului Război Mondial pe harta Europei au apărut state noi.		
3.	După Primul Război Mondial Slovacii din Ținuturile de Jos au fost divizați în trei state.		
4.	Al Doilea Război Mondial a început când armata germană a invadat Franța.		
5.	Slovacia a fost eliberată în anul 1945 de armata germană.		

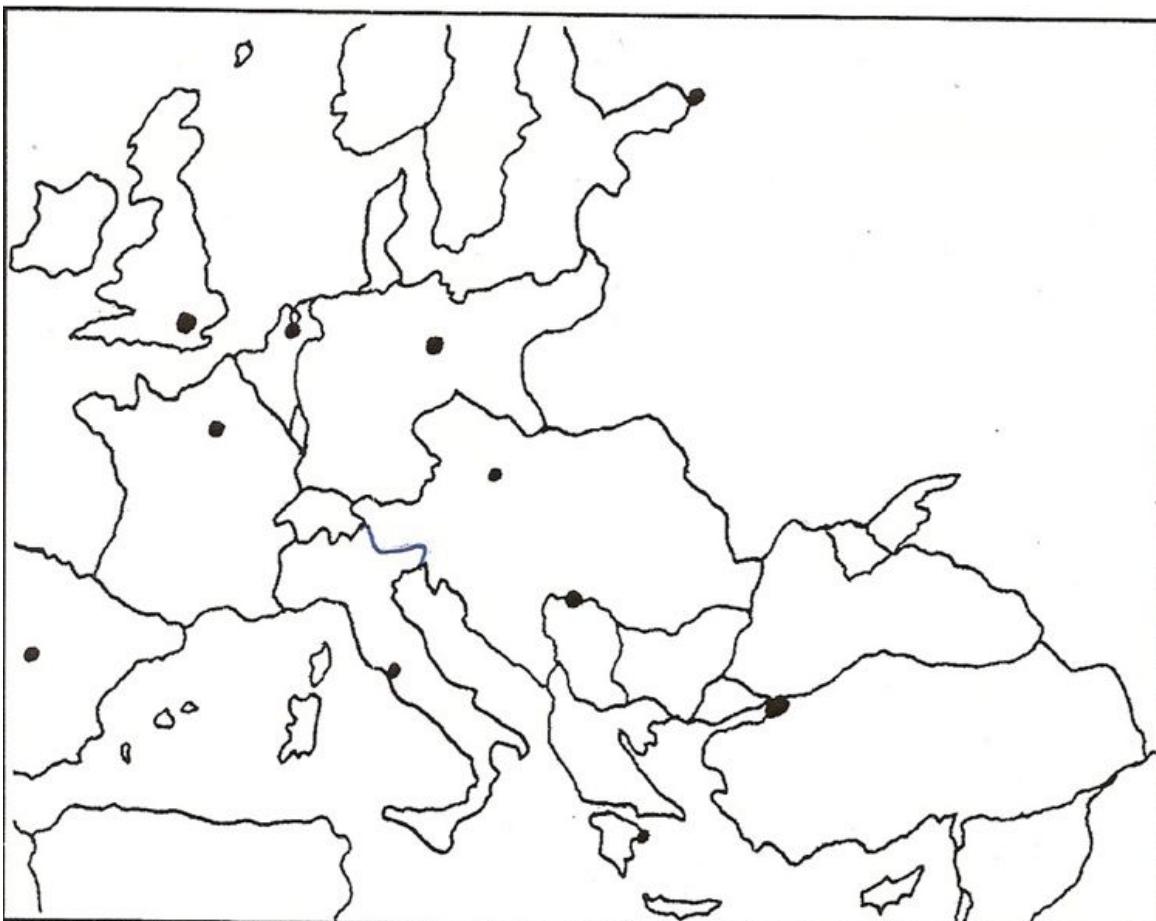
**6. Formulați enunțuri cu conținut istoric folosind următoarele cuvinte și expresii: *Insurecția Națională*
Slovacă, *partizanii*, *război de uzură*, *tranșee*, *baionetă*.** **5x2=10 puncte**

7. Menționați cel puțin cinci state noi care s-au constituit după încheierea Primului Război Mondial. **5x2=10 puncte**

8. Pe harta de mai jos:

5x3=15 puncte

- a) denumiți statele care au făcut parte din Puterile Centrale,
- b) marcați Roma, Londra, Parisul,
- c) cu o săgeată marcați direcția atacului asupra Franței.

(https://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=330327)

9. Completați data corectă sau anul desfășurării următoarelor evenimente:

5x1=5 puncte

- a) Atentatul asupra lui Franz Ferdinand la Sarajevo (*data + anul*) _____
- b) Semnarea armistițiului de la Compiègne (*data + anul*) _____
- c) Izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial (*data + anul*) _____
- d) S.U.A. a intrat în al Doilea Război Mondial (*anul*) _____
- e) Insurecția Națională Slovacă a început la data de (*data + anul*) _____

Učebná jednotka: Slováci z Rumunska v druhej polovici 20. storočia

Obsah: Slováci z Rumunska za komunizmu

Specifické kompetencie: 1.1., 2.2., 3.3.

7. ročník

SLOVÁCI Z RUMUNSKA ZA KOMUNIZMU

1. Usporiadajte nasledujúce udalosti v chronologickom poradí:

- a) abdikácia kráľa Michala,
 - b) koniec druhej svetovej vojny,
 - c) nastolenie komunistického režimu v Rumunsku,
 - d) Generálne zhromaždenie Československého zväzu v Rumunsku,
 - e) poštátnenie,
 - f) ukončenie kolektivizácie.
-
-
-

2. Vysvetlite význam nasledujúcich pojmov a pomocou týchto pojmov utvorte vety s historickým významom: poštátnenie, kolektivizácia, kulak, päťročnica, RVHP.

3. Do prázdnych políčok doplňte príslušné výrazy z daného zoznamu:

Rok _____ bol rokom ukončenia druhej svetovej vojny. Do povojnového Rumunska bol začlenený _____ so župami, v ktorých žila _____ menšina. Slováci z Rumunska boli organizovaní do _____. Predsedom Československého zväzu sa stal _____. Bolo založené _____ gymnázium v Nadlaku. V roku 1948 toto gymnázium bolo premenené na _____ školu.

Zoznam: Ivan Bujna, slovenská, 1945, Československé, pedagogický, Antifašistického frontu Slovanov, sever Transylvánie.

4. Pozorne si prečítajte text, potom odpovedzte na otázky.

„V roku 1945 žilo v Rumunsku približne 52 000 Čechov a Slovákov, z ktorých štyri päťiny tvorili Slováci. K presídleniu sa prihlásilo asi 38 000 ľudí. Do roku 1950 z Rumunska vycestovalo 33 transportov Čechov a Slovákov. Po ukončení reemigrácie v Rumunsku zostalo približne 28 000 Čechov a Slovákov. Transporty sa zastavili kvôli rastúcim problémom s umiestňovaním presídlencov v Československu. Slováci z Rumunska boli presvedčení, že odchádzajú na Slovensko, ale mnohí z nich boli umiestnení v Čechách a na Morave.“

Reemigrácia mala dlhodobé záporné dôsledky pre komunity zostávajúce na Dolnej zemi, lebo počet ich členov rapidne klesol. Tak presídlenci, ako aj tí, ktorí zostali v krajinách na Dolnej zemi vnímali reemigráciu negatívne, ale ich potomkovia, ktorí sa narodili na Čechách a na Slovensku ju vnímali pozitívne.“

(Fabriová E., Chišová P. – Spomienky na reemigráciu podľa rodinného archívu, 2019)

a) Identifikujte storočie, v ktorom sa odohrávajú udalosti opísané v texte.

b) Uveďte počet Čechov a Slovákov, ktorí žili v Rumunsku v roku 1945.

c) Identifikujte v texte problém, ktorí zapríčinil zastavenie transportov s presídlencami.

d) Formulujte stanovisko ohľadom vnímania reemigrácie potomkami presídlencov. Podporte ho dvoma argumentmi.

5. Predstavte si, že ste autormi slovníka slovenskej literatúry. Napíšte heslo o Literárnom krúžku Ivan Krasko z Nadlaku.

6. Prečítajte jednu rozprávku z knihy *Lesní muzikanti* alebo *Vtáčí kráľ* od Pavla Bujtára a napíšte o nej záznam do čitateľského denníka, ktorý potom predstavíte spolužiakom.

Unitatea de învățare: *Slovacii din România în a doua jumătate a secolului XX*

Conținut: *Slovacii din România în timpul comunismului*

Competențe specifice: 1.1., 2.2., 3.3.

Clasa a VII-a

SLOVACII DIN ROMÂNIA ÎN TIMPUL COMUNISMULUI

1. Ordonați cronologic următoarele evenimente:

- a) abdicarea regelui Mihai
 - b) sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial
 - c) instaurarea regimului comunist în România
 - d) Adunarea Generală a Uniunii Cehoslovace din România
 - e) naționalizarea
 - f) finalizarea procesului de colectivizare
-
-
-

2. Explicați sensul următoarelor noțiuni și formulați enunțuri cu conținut istoric utilizând

aceste noțiuni: *naționalizare, colectivizare, chiabur, cincinal, CAER.*

3. Completați spațiile lacunare cu noțiuni corespunzătoare din lista dată:

Anul _____ a fost anul finalizării celui de-al Doilea Război Mondial. În România postbelică a fost integrat _____ cu județele în care trăia minoritatea _____. Slovacii din România erau organizați în _____. Președintele Uniunii Cehoslovace din România a devenit _____. A fost înființat Gimnaziul _____ din Nădlac. În anul 1948 acest gimnaziu s-a transformat în școală _____.

Lista de cuvinte: *Ivan Bujna, slovacă, 1945, Cehoslovac, pedagogică, Frontul antifascist Slav, nordul Transilvaniei*

4. Citiți cu atenție textul, apoi răspundeți la întrebări.

„În anul 1945 în România trăiau aproximativ 52 000 de cehi și slovaci, dintre care patru cincimi erau slovaci. Aproximativ 38 000 de oameni au solicitat reemigrarea. Până în anul 1950 din România au plecat 33 de transporturi de cehi și slovaci. După finalizarea reemigrării în România au rămas aproximativ 28 000 de cehi și slovaci. Transporturile au fost opriate din cauza problemelor tot mai mari cu așezarea persoanelor mutate în Cehoslovacia. Slovacii din România au fost convinși că pleacă în Slovacia, dar mulți dintre ei au fost așezați în Cehia și Moravia.

Reemigrarea a avut consecințe negative pe termen lung pentru comunitățile din Ținuturile de Jos, deoarece numărul membrilor acestora a scăzut rapid. Atât cei strămutați, cât și cei care au rămas în țările din Ținuturile de Jos, au percepuit negativ reemigrarea, dar descendenții lor, care s-au născut în Cehia și Slovacia au percepuit-o pozitiv.”

(Chiș Patricia – „Atestat de competențe lingvistice limba maternă”, 2019)

a) Identificați secolul în care se desfășoară evenimentele descrise în text.

b) Menționați numărul cehilor și slovacilor care trăiau în România în anul 1945.

c) Identificați în text problema care a cauzat oprirea transporturilor de reemigranți.

d) Formulați un punct de vedere cu privire la perceperea reemigrării de către descendenții reemigranților. Susțineți-l cu două argumente.

5. Imaginați-vă că sunteți autorii unui dicționar de literatură slovacă. Scrieți un articol despre Cenaclului literar „Ivan Krasko” din Nădlac.

6. Citiți o poveste din cartea „Lesní muzikanti” („Muzicanții din pădure”) sau „Vtáčí král” („Regele păsărilor”) de Pavol Bujtár și întocmiți o fișă de lectură pe care o veți prezenta colegilor în clasă.

Učebná jednotka: Slováci z Rumunska v druhej polovici 20. storočia

Obsah: Slováci z Rumunska podecembrových udalostíach

Špecifické kompetencie: 1.1., 2.2., 3.3.

7. ročník

SLOVÁCI V RUMUNSKU PODECEMBROVÝCH UDALOSTIACH

1. Pozorne si prečítajte text, potom odpovedzte na otázky.

„Za finančnej a morálnej podpory Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku [...] sa zrodil festival Prehliadka sólistov slovenskej ľudovej piesne **Cez Nadlak je...**, ktorý sa postupom času stal jednou z najočakávanejších udalostí na Dolnej zemi. Inauguračný ročník bol zorganizovaný pri príležitosti Dňa ľudských práv (10. december) a Dňa menšíň (18. december). Prvá edícia prebiehala v období 18. – 19. december 1999 v Nadlaku. Na prvých ediciách sa zúčastnili len domáci speváci. [...] Pôvodne sa festival odohrával počas dvoch večerov. V prvý večer sa domáci súťažiaci snažili vyniknúť svojim talentom a v druhý večer sa konal galaprogram, počas ktorého sa udeľovali ceny a ako hostia vystupovali zahraniční sólisti z Maďarska a Juhoslávie. Kvôli chladnému ročnému obdobiu a nevykúrenej miestnosti sa ľudia ľažko zbierali. A tak sa dátum festivalu postupne menil, až sa ustálil na posledný víkend zo septembra.

Počnúc svojou piatou edíciou sa prehliadka stala medzinárodným konkurzom, lebo organizátori sa rozhodli festival Slovákov v Rumunsku pretvoriť na festival dolnozemských Slovákov a osloviť aj sólistov z Chorvátska, Maďarska a Srbska.“

(Fabri, A. I. – Atestačná práca zo slovenského jazyka a literatúry, 2022)

a) Napíšte názov festivalu Slovákov v Rumunsku, ktorý je spomenutý v danom zdroji.

b) Uveďte zo zdroja organizáciu Slovákov v Rumunsku, ktorá sa významnou mierou podieľala na vzniku festivalu spomenutého v zdroji.

c) Spresnite rok, v ktorom sa konal úvodný ročník festivalu.

d) Identifikujte rozdiel medzi úvodným ročníkom festivalu a piatym ročníkom festivalu.

e) Uveďte obdobie, v ktorom prebieha festival v súčasnosti.

f) Na základe daného zdroja formulujte stanovisko týkajúce sa významu festivalu pre Slovákov v Rumunsku.

2. Usporiadajte nasledujúce udalosti v chronologickom poradí:

- a) založenie Teoretického lýcea Jozefa Kozáčka;
 - b) založenie Kultúrnej a vedeckej spoločnosti Ivana Krasku;
 - c) revolúcia z decembra 1989;
 - d) založenie Demokratického zväzu Slovákov a Čechov Rumunsku;
 - e) zmena pomenovania nadlackého lýcea na Teoretické lýceum Jozefa Gregora Tajovského v Nadlaku;
 - f) 200. výročie príchodu Slovákov do Nadlaku.
-
-

3. Vysvetlite význam nasledovných pojmov a pomocou týchto pojmov utvorte vety s historickým významom: *zmiešané manželstvá, bilingvismus, asimilácia, národná identita, materská krajina*.

4. Priradťte logá organizácií Slovákov v Rumunsku zo stĺpca A k ich pomenovaniam zo stĺpca B.

Stĺpec A

Stĺpec B

Demokratický zväz Slovákov a Čechov Rumunsku

Kultúrna a vedecká spoločnosť Ivana Krasku

Spoločnosť pre edukáciu a kultúru v Nadlaku

5. Napíšte 15-20 riadkový text o súčasnom živote slovenskej komunity v lokalite, kde žijete.

6. Porovnajte štatistické údaje týkajúce sa počtu Slovákov v Rumunsku uvedené v tabuľke nižšie. Formulujte stanovisko týkajúce sa nárastu alebo poklesu počtu Slovákov v Rumunsku v období 1930-2022. Uveďte dve príčiny spozorovanej evolúcie.

Rok sčítania	1930	1956	1966	1977	1992	2002	2011	2022
Počet Slovákov v Rumunsku	50772	23331	22221	21286	19594	17226	13654	10232

Unitatea de învățare: Slovacii din România în a doua jumătate a secolului XX

Conținut: Slovacii postdecembriști din România

Competențe specifice: 1.1., 2.2., 3.3.

Clasa a VII-a

SLOVACII POSTDECEMBRIȘTI DIN ROMÂNIA

1. Citiți cu atenție textul, apoi răspundeți la întrebări.

„Cu ajutorul sprijinului finanțier și moral al Uniunii Democratice a Slovacilor și Cehilor din România [...] s-a născut Festivalul Concurs al Soliștilor de Muzică Populară Slovacă „Cez Nadlak je...” care în timp a devenit cel mai așteptat eveniment în Ținuturile de Jos. Ediția inaugurală a fost organizată cu ocazia Zilei Drepturilor Omului (10 decembrie) și a Zilei Minorităților Naționale (18 decembrie). Prima ediție s-a desfășurat în perioada 18 – 19 decembrie 1999 la Nădlac. La primele ediții au participat doar interpreți autohtoni [...]. Inițial festivalul s-a desfășurat pe parcursul a două seri. În prima seară, concurenții au încercat să impresioneze prin talentul lor, iar în a doua seară a avut loc un program de gală, în cadrul căruia au fost decernate premiile și în fața publicului au evoluat soliști din Ungaria și Serbia. Din cauza vremii răcoroase și a sălii neîncălzite, spectatorii s-au adunat cu greu. Și din acest motiv data festivalului s-a modificat de mai multe ori, până când s-a stabilit în ultimul weekend din septembrie.

Începând cu a cincea ediție concursul a devenit internațional, deoarece organizatorii au hotărât să transforme festivalul slovacilor din România în festivalul slovacilor din Ținuturile de Jos și au invitat interpreți din Croația, Serbia și Ungaria.”

(Fabri Andreea Irena – „Atestat de competențe lingvistice limba maternă”, 2022)

- a) Numiți festivalul slovacilor din România precizat în sursă.

- b) Precizați din sursă organizația slovacilor din România care a avut aport important la înființarea festivalului precizat în sursă.

- c) Precizați anul în care s-a desfășurat ediția inaugurală a festivalului.

- d) Identificați diferența dintre ediția inaugurală și a cincea ediție a festivalului.

- e) Menționați perioada în care se desfășoară festivalul în prezent.

- f) Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la importanța festivalului pentru slovacii din România.

2. Ordonați cronologic următoarele evenimente:

- a) înființarea Liceului Teoretic „Jozef Kozáček”
 - b) înființarea Societății Culturale și Științifice „Ivan Krasko”
 - c) Revoluția din Decembrie 1989
 - d) înființarea Uniunii Democratice a Slovacilor și Cehilor din România
 - e) schimbarea denumirii liceului din Nădlac în Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovský”
 - f) împlinirea a 200 de ani de la aşezarea slovacilor în Nădlac
-
-

3. Explicați sensul următoarelor noțiuni și formulați enunțuri cu conținut istoric utilizând aceste noțiuni: căsătorii mixte, bilingvism, asimilare, identitate națională, țara-mamă.

4. Asociați siglele organizațiilor slovacilor din România din coloana A cu numele acestora din coloana B.

Coloana A

Coloana B

Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România

Societatea Culturală și Științifică „Ivan Krasko”

Societatea pentru Cultură și Educație din Nădlac

- 5. Scrieți un text de 15-20 rânduri în care să descrieți viața actuală a comunității slovace din localitatea în care trăiți.**
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

- 6. Comparați datele statistice referitoare la numărul slovacilor din România în tabelul de mai jos. Formulați un punct de vedere referitor la creșterea sau scăderea numărului slovacilor din România în perioada 1930-2022. Menționați două cauze a evoluției constatate.**

Anul recensământului	1930	1956	1966	1977	1992	2002	2011	2022
Numărul slovacilor din România	50772	23331	22221	21286	19594	17226	13654	10232

Učebná jednotka: Slováci z Rumunska v druhej polovici 20. storočia

Obsah: Školstvo v slovenskom jazyku na území Rumunska

Specifické kompetencie: 1.1., 2.2., 3.1.

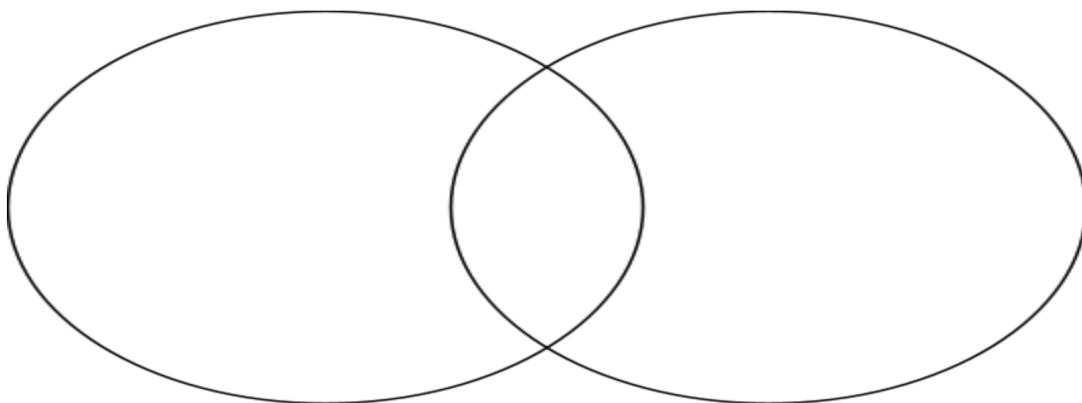
7. ročník

ŠKOLSTVO V SLOVENSKOM JAZYKU NA ÚZEMÍ RUMUNSKA

- 1. Do Vennovho diagramu doplňte štyri podobnosti a po tri rozdiely dvoch stredných škôl s vyučovacím jazykom slovenským v Rumunsku.**

Teoretické lýceum Jozefa Gregora Tajovského

Teoretické lýceum Jozefa Kozáčka

- 2. Dokážete vytvoriť slovo z poprehadzovaných písmen?**

K O Š O L S V T

-
- 3. Utvorte vetu s historickým významom pomocou slova objaveného v predchádzajúcom cvičení.**

-
- 4. Napíšte 10 – 15 riadkový text, v ktorom predstavíte vašu školu.**

3. Zakrúžkujte správnu odpoveď.

A. Prvým slovenským učiteľom v Nadlaku bol:

- a) Ján Keblovský; b) Dávid Samec; c) Daniel Zajac; d) Ľudovít Haan.

B. Evanjelická cirkev v Nadlaku postavila prvú školskú budovu v roku:

- a) 1803; b) 1804; c) 1899; d) 1907.

C. Stredná škola v Nadlaku bola založená v roku:

- a) 1938; b) 1907; c) 1803; d) 1945.

D) Budovy slovenských škôl v župách Bihor a Sălaj boli postavené s pomocou slovenského štátu na základe bilaterálnej kultúrnej dohody podpísanej medzi:

- a) Rakúsko-Uhorskom a Rumunskom; b) Slovenskom a Rumunskom;
c) Československom a Rumunskom.

E) Na základe bilaterálnej kultúrnej dohody boli z československého rozpočtu postavené v Rumunsku:

- a) 13 škôl; b) 10 škôl; c) 1 škola; d) 50 škôl.

4. Priradťte fotografie zo stĺpca A k názvom školských inštitúcií zo stĺpca B a lokalitám, v ktorých tieto školy fungujú zo stĺpca C.

Základná škola č. 1 Nadlak

<https://www.google.com/search?q=liceul+teoretic+jozef+kozacek+budoi>

Teoretické lýceum Nová Huta
Jozefa Kozáčka

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100063668816608>

Teoretické lýceum
Jozefa Gregora Bodonoš
Tajovského

<https://www.facebook.com/people/%C8%98coala-Gimnazial%C4%83-nrl-%C8%98inteu>

5. Pozorne si prečítajte text, potom odpovedzte na otázky.

„Založenie strednej školy s vyučovaním v slovenskom jazyku v Nadlaku bolo kľúčovým momentom v rozvoji slovenského školstva v Rumunsku. [...] v roku 1945 budova Hotelu Slovák (bývalá Hungária) bola prepustená menovanou cirkvou pre zorganizovanie tejto strednej školy. Rozporuplné diskusie pokračovali na tému profilu novej strednej školy, ktorá mala mať podľa niektorých ekonomický profil, podľa iných pedagogický. [...] Iniciatíva patrila nedávno založenému Československému zväzu v Rumunsku a Evanjelickej cirkvi. Prvý názov tejto inštitúcie založenej 25. novembra 1945 bol Štátne československé gymnázium v Rumunsku. V roku 1948 bola inštitúcia premenovaná na Slovenskú pedagogickú školu, potom na Lycée Georgea Coșbuca so slovenskou a rumunskou sekciou a v súčasnosti nesie meno Teoretické lyceum Jozefa Gregora Tajovského. Táto inštitúcia bola vlastne liahňou väčšiny pedagogických zamestnancov pôsobiacich v slovenskom školstve v Rumunsku.“

(Kukučka, J. – Slováci v Rumunsku)

a) Uveďte rok založenia slovenského lýcea v Nadlaku.

b) Spresnite, o ktorých dvoch profiloch sa hovorilo pri založení strednej školy.

c) Identifikujte v zdroji informáciu o iniciatíve založenia strednej školy v Nadlaku.

d) Sledujte zmenu pomenovania školy v čase.

e) Identifikujte v zdroji informáciu o úlohe strednej školy s vyučovacím jazykom slovenským v Nadlaku pri rozvoji školstva v slovenskom jazyku v Rumunsku.

Unitatea de învățare: *Slovaci din România în a doua jumătate a secolului XX*

Conținut: *Învățământul în limba slovacă pe teritoriul României*

Competențe specifice: 1.1., 2.2., 3.1.

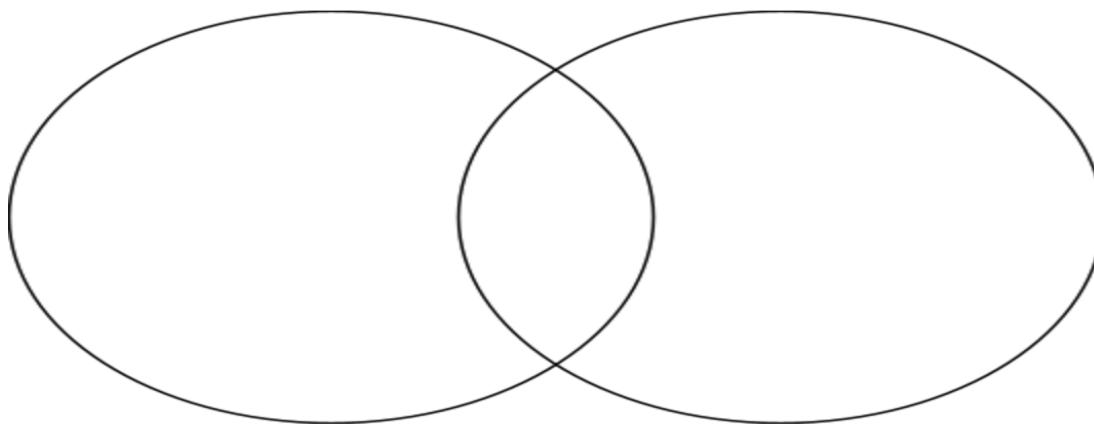
Clasa a VII-a

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ÎN LIMBA SLOVACĂ PE TERITORIUL ROMÂNIEI

- 1. Completați în diagrama Venn patru asemănări și câte trei deosebiri ale celor două licee cu predare în limba slovacă din România.**

Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovský”

Liceul Teoretic „Jozef Kozáček”

- 2. Reușiți să formulați un cuvânt din literele amestecate?**

Ă T V Ī Ţ Ă N Â M N

-
- 3. Formulați un enunț cu sens istoric folosind cuvântul descoperit în exercițiul anterior.**

-
- 4. Redactați un text de 10-15 rânduri în care veți prezenta școala voastră.**

3. Încercuiți răspunsurile corecte.

- A. Primul învățător slovac la Nădlac a fost:
- a) Ján Keblovský; b) Dávid Szamecz; c) Daniel Zajac; d) Ľudovít Haan.
- B. Parohia Evanghelică din Nădlac a construit prima clădire de școală în anul:
- a) 1803; b) 1804; c) 1899; d) 1907.
- C. Liceul din Nădlac a fost înființat în anul:
- a) 1938; b) 1907; c) 1803; d) 1945.
- D) Clădirile școlilor slovace din județele Bihor și Sălaj au fost construite cu ajutorul statului slovac în baza contractului bilateral cultural semnat între:
- a) Austro-Ungaria și România; b) Slovacia și România; c) Cehoslovacia și România.
- E) În baza acestui contract în România au fost construite din bugetul cehoslovac:
- a) 13 școli; b) 10 școli; c) 1 școală; d) 50 de școli.

4. Asociați pozele din coloana A cu denumirea instituțiilor școlare din coloana B și localitățile în care funcționează aceste școli din coloana C.

Coloana A

<https://www.google.com/search?q=liceul+teoretic+jozef+kozacek+budoi>

Coloana B

Școala Gimnazială nr. 1

Nădlac

Coloana C

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100063668816608>

Liceul Teoretic
„Jozef Kozáček”

Şinteu

Liceul Teoretic
„Jozef Gregor Tajovský”

Budoi

<https://www.facebook.com/people/%C8%98coala-Gimnazial%C4%83-nr1-%C8%98inteu>

5. Citiți cu atenție textul, apoi răspundeți la întrebări.

„Înființarea liceului cu predare în limba slovacă din Nădlac a reprezentat un moment crucial în dezvoltarea învățământului slovac din România. [...] în anul 1945 clădirea Hotelului Slovak (fost Hungária) a fost cedată de numita parohie pentru organizarea acestui liceu. Discuțiile contradictorii au continuat pe tema profilului noii școli medii, care ar fi trebuit să aibă profil economic, după unii, sau profil pedagogic, după alții. [...] Inițiativa a aparținut recent înființatei Uniuni Cehoslovace din România și Bisericii Evangelice.

Gimnaziul de Stat Cehoslovac din România a fost prima denumire a acestei instituții înființate în data de 25 noiembrie 1945. În anul 1948 instituția își schimbă denumirea în Școala Pedagogică Slovacă, apoi în Liceul „George Coșbuc”, cu secțiile slovacă și română, iar actualmente în Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovský”. Această instituție a fost de fapt un incubatorul al celor mai multe cadre didactice ce activează în învățământul slovac din România.”

(Kukucska, I. – „Slovaci din România”)

a) Menționați anul înființării liceului slovac la Nădlac.

b) Precizați care au fost cele două profiluri luate în discuție la înființarea liceului.

c) Identificați în textul sursă informația referitoare la inițiativa înființării școlii medii slovace la Nădlac.

d) Urmăriți schimbarea denumirii școlii în timp.

e) Identificați în textul sursă informația referitoare la rolul liceului cu predare în limba slovacă din Nădlac în dezvoltarea învățământului în limba slovacă din România.

Učebná jednotka: Slováci z Rumunska v druhej polovici 20. storočia

Obsah: Slovenskí spisovatelia z Rumunska I.

Specifické kompetencie: 1.2., 1.3., 2.1.

7. ročník

SLOVENSKÍ SPISOVATELIA V RUMUNSKU I.

1. Kto som? Spojte fotografiu so správnym textom:

Archív Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku

Som Štefan Dovál, profesor, spisovateľ, publicista, redaktor a prekladateľ

Som Adam Suchanský, básnik, redaktor, publicista, prekladateľ

Som Ondrej Štefanko, básnik, eseista a prekladateľ

Som Dagmar Mária Anoca, poetka, prozaička, literárna kritička, prekladateľka

Som Ivan Miroslav Ambruš, básnik, profesor chémie

2. Doplňte prázdne polička vhodnými slovami z daného zožnamu.

- a) Dagmar Mária Anoca – Knižka pre _____
- b) Ondrej Štefanko – Desať strelených _____
- c) Ivan Miroslav Ambruš – Dva _____
- d) Adam Suchanský – Sol' _____ morí
- e) Štefan Dovál – _____ dobrodružstvá
- f) Pavol Bujtár – _____ kráľ

Zoznam slov: Vtáčí, rozprávok, prvákov, hlasy, Didine, mesačných.

3. Ste autormi slovníka Slovenskí spisovatelia v Rumunsku. Vyhľadajte informácie o slovenskom spisovateľovi z Rumunska a napíšte heslo o tomto spisovateľovi do vyššie uvedeného slovníka.

4. Pozorne si prečítajte text a odpovedzte na otázky:

„Slovenská literatúra v Rumunsku je literárny fenomén, ktorý vzniká v radoch slovenskej menšiny žijúcej v Rumunsku a zaraďuje sa do viacerých kontextov. Najdôležitejšie sú kontext rumunskej národnej kultúry a kontext celoslovenskej kultúry vôbec. [...] Významným medzníkom v rozvoji našej literatúry predstavujú tri edičné činy [...]. Vydanie zbierky Pavla Bujtára Lesní muzikanti (Košice, 1976), spoločnej básnickej zbierky Ondreja Štefanka a Ivana Miroslava Ambruša Dva hlasy (Bratislava, 1977) a prvého čísla ročenky Variácie (Bukurešť, 1978) presvedčivo dokázalo, že nastáva obdobie literárneho rozkvetu, že jestvuje zásoba tvorivých sôl, schopných vydávať výstižné umelecké svedectvo o svete a o človeku.“

(Barborică C. a kol. – Slovenská literatúra, učebnica pre 12. ročník, EDP, 1997)

a) Uveďte menšinu, v radoch ktorej vznikla literatúra, na ktorú sa vzťahuje daný text.

b) Vyhľadajte v texte kontexty, do ktorých sa zaraďuje táto literatúra.

c) Identifikujte v texte tri edičné činy, ktoré presvedčivo dokázali, že nastáva obdobie literárneho rozkvetu.

d) Uveďte meno jedného slovenského spisovateľa v Rumunsku, okrem tých, ktorí sú spomenutí v texte.

e) Napíšte názov knihy, ktorej autor sa zaraďuje do slovenskej literatúry v Rumunsku.

5. Požičajte si z knižnice knihu Pavla Bujtára Lesní muzikanti a prečítajte v triedu jednu rozprávku z tejto knihy. Pokúste sa tento príbeh zdramatizovať.

Unitatea de învățare: *Slovaci din România în a doua jumătate a secolului XX*

Conținut: *Scriitori de expresie slovacă din România I.*

Clasa a VII-a

Competențe specifice: 1.2., 1.3., 2.1.

SCRIITORI DE EXPRESIE SLOVACĂ DIN ROMÂNIA I.

1. Cine sunt? Uniți fotografia cu textul corect.

Arhiva Uniunii Democratice a Slovacilor și Cehilor din România

Sunt Štefan Dovál,
profesor, scriitor,
publicist, redactor
și traducător

Sunt Adam
Suchanský, poet,
redactor, publicist,
traducător

Sunt Ondrej
Štefanko, poet,
eseuist și
traducător

Sunt Dagmar
Mária Anoca,
poetă, prozatoare,
critic literar,
traducătoare

Sunt Ivan Miroslav
Ambruš,
poet, profesor de
chimie

2. Completați spațiile lacunare cu cuvintele corespunzătoare din lista dată.

- a) Dagmar Mária Anoca – „Cartea pentru elevii de clasa _____”
- b) Ondrej Štefanko – „Zece povești _____”
- c) Ivan Miroslav Ambruš – „Două _____”
- d) Adam Suchanský – „Sarea mărilor _____”
- e) Štefan Dovál – „Aventurile cățelului _____”
- f) Pavol Bujtár – „Regele _____”

Lista cuvintelor: *păsărilor, nebunatice, întâi, voci, Dida, lunatice.*

3. Sunteți autorii dicționarului „Scriitori de expresie slovacă din România”. Căutați informații despre un scriitor de expresie slovacă din România și redactați o definiție despre acest scriitor în dicționarul menționat mai sus.

4. Citiți cu atenție textul și răspundeți la întrebări:

„Literatura slovacă din România este un fenomen literar care apare în rândul minorității slovace din România și este inclus în mai multe contexte. Cele mai importante sunt contextul culturii naționale române și contextul culturii naționale slovace. [...] Un reper important în dezvoltarea literaturii noastre îl constituie trei evenimente editoriale [...] Publicarea culegerii lui Pavol Bujtár „Muzicienii din pădure” (Košice, 1976), a culegerii comune de poezii a lui Ondrei Štefanko și Ivan Miroslav Ambruš „Două voci” (Bratislava, 1977) și primului număr al anuarului „Variații” (București, 1978) a demonstrat în mod convingător că începe o perioadă de înflorire literară, că există o rezervă de puteri creative, capabile să emită o mărturie pertinentă despre lume și om.”

(Barborică C. și col. - Literatura slovacă, manual pentru clasa a XII-a, EDP, 1997)

- a) Menționați minoritatea în rândul căreia a apărut literatura la care se referă textul dat.

- b) Precizați din text contextele în care se încadrează această literatură.

- c) Identificați în text cele trei evenimente editoriale care au demonstrat că începe o perioadă de înflorire literară.

- d) Menționați numele unui scriitor de expresie slovacă din România în afara celor amintiți în text.

- e) Scrieți titlul unei cărți a cărei autor se încadrează în literatura slovacă din România.

5. Împrumutați de la bibliotecă cartea lui Pavol Bujtár „Muzicienii din pădure” și citiți în clasă o poveste din această carte. Încercați să dramatizați această poveste.

Učebná jednotka: Slováci z Rumunska v druhej polovici 20. storočia

Obsah: Slovenskí spisovatelia z Rumunska II.

Specifické kompetencie: 1.2., 1.3., 2.1.

7. ročník

SLOVENSKÍ SPISOVATELIA V RUMUNSKU II.

1. Priradťte mená spisovateľov zo stĺpca A k literárnym dielam zo stĺpca B.

Stĺpec A	Stĺpec B
Anka Rău-Lehoczki	Básne pre Filipka
Anna Kalianková	Hádanky s tajničkami
Anna Karolína Dováľová-Zimbran	Zasľúbená zem
Andrej Zetocha	Milé deti, anjel letí
Pavel Huszárik	Krištáľový mesiac básní
Ivan Molnár a Rudo Molnár	Voľný kúsok priestoru

2. Nájdite odpoveď na nasledovné hádanky:

a) Cez leto sa s vetrom hrá a na podzim odpadá. (ytsil)

b) Cez dedinu letí, zbiera prach a smeti. (roteiv)

c) Nie je maliar, z oblakov ho zniesli a na okná celú zimu kreslí. (zárm)

d) V tuhom stave neutečie, opúšťa nás až keď tečie. (hens)

e) V každom dome všetkých hostí v poradí, ona sama vôkol stola posadí. (akčilots)

(Zetocha A. – Hádanky s tajničkami)

3. Do textu nižšie sa omylom dostalo desať chýb. Prepíšte text bez týchto chýb.

Literárny krúžok Ivan Tajovský pôsobí v Temešváre. Bratia Ivan a Miroslav Molnarovci sú autormi ľúbostného románu. Anna Karolína Dováľová-Zimbran je autorkou rozprávkovej knihy. Kniha Andreja Zetochu Hádanky s tajničkami je určená pre seniorov. Anka Rău-Lehoczská preložila básne slovenských autorov z Rumunska do španielčiny. Pavel Husárik je autorom románu Básne pre Filipka. Albína Zetochová vo svojej knihe Zvyky, obyčaje a tradície Slovákov v Nadlaku v priebehu cirkevného a kalendárneho roka venovala pozornosť tradíciam a zvykom Čechov v Rumunsku. Alexander Mlynarcík zožbieral ľudové piesne v lokalite Nová Huta.

4. Zostavte prezentáciu v PowerPointe (8-10 slide) o slovenskom spisovateľovi z Rumunska.
 5. Zorganizujte v triede recitačnú súťaž básní, ktorých autormi sú slovenskí spisovatelia z Rumunska.

Unitatea de învățare: *Slovacii din România în a doua jumătate a secolului XX*

Conținut: *Scriitori de expresie slovacă din România II.*

Competențe specifice: 1.2., 1.3., 2.1.

Clasa a VII-a

SCRIITORI DE EXPRESIE SLOVACĂ DIN ROMÂNIA II.

1. Asociați numele scriitorilor din coloana A cu operele literare din coloana B.

Coloana A

- Anka Rău-Lehoczká
- Anna Kalianková
- Anna Karolína Dovál'ová-Zimbran
- Andrei Zetocha
- Pavel Huszárik
- Ivan Molnár și Rudo Molnár

Coloana B

- „Poezii pentru Filipko”
- „Ghicitori cu integrame”
- „Pământul făgăduinței”
- „Dragi copii, îngerul zboară”
- „Luna de cristal a poezilor”
- „Bucătică din spațiul liber”

2. Găsiți răspunsul la următoarele ghicitori:

a) Peste vară să joacă cu vântul și în toamnă cad. (eleznurf)

b) Prin sat zboară, adună praf și gunoaie. (luntnâv)

c) Nu e pictor, din nori l-au adus și toată iarna pictează pe geamuri. (lureg)

d) În stare solidă nu fugă, ne părăsește doar atunci când curge. (adapăz)

e) În fiecare casă pe toți oaspeții frumos în ordine el în jurul mesei îi aşază. (lunuacs)

(Zetocha A. - Ghicitori cu integrame)

3. În textul de mai jos s-au strecurat zece greșeli. Rescrieți textul fără greșeli.

Cercul literar „Ivan Tajovský” își desfășoară activitatea la Timișoara. Frații Ivan și Miroslav Molnar sunt autorii unui roman de dragoste. Anna Karolína Dovál'ová-Zimbran este autoarea unei cărți de povestiri. Cartea lui Andrei Zetocha este destinată seniorilor. Anka Rău-Lehoczká a tradus poezile scriitorilor de expresie slovacă din România în spaniolă. Pavel Huszárik este autorul romanului Poezii pentru Filipko. Albina Zetocha în cartea sa „Obiceiurile și tradițiile slovacilor din Nădlac pe parcursul anului bisericesc și calendaristic a fost interesată

de tradițiile și obiceiurile cehilor din România. Alexander Mlynarčík a cules cântece populare din localitatea Štítava.

- 4. Întocmiți o prezentare PowerPoint (8-10 slide) despre un scriitor de expresie slovacă din România.**

- 5. Organizați în clasă un concurs de recitare a poeziilor scrise de scriitorii de expresie slovacă din România.**

Učebná jednotka: Slováci z Rumunska v druhej polovici 20. storočia

Špecifické kompetencie: 1.1., 2.2., 3.1.

7. ročník

HODNOTIACI LIST

- *Všetky zadania sú povinné.*
- *Čas na vypracovanie 50 minút.*
- *Z úradu 10 bodov.*

1. Zakrúžkujte správnu odpoveď: **5x2=10 bodov**

A. Komunistický režim bol nastolený v Rumunsku v roku:

- a) 1918; b) 1939; c) 1948; d) 1938.

B. Po skončení druhej svetovej vojny Slováci opustili Dolnú zem vo veľkom množstve v rámci akcie:

- a) repatriácia; b) reštítúcia; c) refundácia; d) reunifikácia.

C. Prvá stredná škola s vyučovaním v slovenskom jazyku v Rumunsku bola založená v:

- a) Bodonoši; b) Nadlaku; c) Novej Hute; d) Gemelčičke.

D. Nadlacká evanjelická cirkev postavila:

- a) jednu školu b) desať škôl c) dve školy d) päť škôl

E. Teoretické lýceum Jozefa Kozáčka funguje v lokalite:

- a) Gemelčička b) Nová Huta c) Alešd' d) Bodonoš

2. Označte písmenom X pravdivú alebo nepravdivú vetu. **5x2= 10 bodov**

Por. č.	Veta	P	N
1.	V roku 1990 bol založený Demokratický zväz Slovákov a Čechov Rumunsku.		
2.	Teoretické lýceu Jozefa Kozáčka nesie meno slovenského realistického spisovateľa.		
3.	Na Gemelčičke funguje gymnázium s vyučovaním v slovenskom jazyku.		
4.	Bihorská oblasť DZSČR každoročne organizuje v Čerpotoku folklórny festival.		
5.	V období komunizmu Slováci v Rumunsku si zachovali v úplnosti poľnohospodársku pôdu v súkromnom vlastníctve.		

**3. Utvorte vety s historickým obsahom pomocou nasledovných slov a výrazov: kulak,
repatriácia, kultúrna bilaterálna dohoda, asimilácia, zmiešané manželstvá.** **5x3=15 bodov**

4. Predstavte tri ciele Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku. 3x5=15 bodov

5. Doplňte voľné polička so správnymi odpovedami: 10x1=10 bodov

- a) Po druhej svetovej vojne bol v Rumunsku nastolený _____ režim.
- b) V období komunizmu v Rumunsku školy s vyučovacím jazykom _____ existovali naďalej.
- c) Slovenský literárny fenomén V Rumunsku sa zrodil v meste _____.
- d) Deň slovenského jazyka v Rumunsku sa oslavuje _____.
- e) Prehliadka sólistov slovenskej ľudovej piesne „Cez Nadlak je...“ združuje súťažiacich z _____, _____, _____ a _____.
- f) DZSČR zastupuje záujmy _____ a _____ v Rumunsku.

Zoznam chýbajúcich slov: Rumunska, Čechov, komunistický, Maďarska, slovenským, Chorvátska, Nadlak, 25. mája, Srbska, Slovákov.

6. Zoradťte chronologicky nasledovné udalosti: 10 bodov

- a) založenie Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku,
- b) nastolenie komunistického režimu v Rumunsku,
- c) repatriácia Slovákov z Dolnej zeme,
- d) revolúcia z 1989,
- e) založenie strednej školy v Nadlaku.

7. Prečiarknite slovo, ktoré nepatrí do radu. 5x1=5 bodov

- a) komunizmus – cenzúra – slobodné voľby
- b) demokracia – slobodné voľby – poštátnenie
- c) Nadlak – Nová Huta – Bodonoš – Craiova
- d) asimilácia – zmiešané manželstvá – zachovanie národnej identity
- e) zachovanie tradícií – uchovanie materinského jazyka – asimilácia

8. Ste reportérmi časopisu Naše snahy, napište 10 - 15 riadkový článok o živote slovenskej komunity v Rumunsku v súčasnosti. Odpovedzte na otázky Kedy? Kde? Kto? Čo? 15 bodov

Unitatea de învățare: *Slovaci din România în a doua jumătate a secolului XX*

Competențe specifice: 1.1., 2.2., 3.1.

Clasa a VII-a

FIȘĂ DE EVALUARE

• *Toate subiectele sunt obligatorii.*

• *Timp de lucru 50 de minute.*

• *10 puncte din oficiu.*

1. Încercuiți răspunsul corect:

5x2=10 puncte

A. *Regimul comunist a fost instaurat în România în anul:*

- a) 1918; b) 1939; c) 1948; d) 1938.

B. *După terminarea celui de-al Doilea Război Mondial slovacii au părăsit Ținuturile de Jos într-un număr mare în cadrul acțiunii de:*

- a) repatriere; b) retrocedare; c) restituire; d) reunificare.

C. *Prima școală medie cu predare în limba slovacă din România a fost înființată la:*

- a) Budoi; b) Nădlac; c) Șînteu; d) Făgetu.

D. *Biserica evanghelică din Nădlac a construit:*

- a) o școală; b) zece școli; c) două școli; d) cinci școli.

E. *Liceul Teoretic „Jozef Kozáček” funcționează în localitatea:*

- a) Făgetu; b) Șerani; c) Aleșd; d) Budoi.

2. Marcați cu litera X enunțul adevărat sau fals.

5x2= 10 puncte

Nr. crt.	Enunț	A	F
1.	În anul 1990 a fost fondată Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România.		
2.	Liceul Teoretic „Jozef Kozáček” poartă denumirea scriitorului slovac realist.		
3.	În localitatea Făgetu funcționează o școală gimnazială cu predare în limba slovacă.		
4.	Filiala Zonală Bihor U.D.S.C.R. organizează în fiecare an un Festival Folcloric în localitatea Valea Cerului.		
5.	În timpul comunismului slovac din România au păstrat integral în proprietate terenurile agricole.		

3. Formulați enunțuri cu conținut istoric folosind următoarele cuvinte și expresii: chiabur, repatriere, contract bilateral cultural, asimilare, căsătorii mixte.

5x3=15 puncte

4. Prezentați trei obiective ale Uniunii Democratice a Slovacilor și Cehilor din România:

3x5=15 puncte

5. Completați spațiile libere cu răspunsul corect:

10x1=10 puncte

- a) După al Doilea Război Mondial în România a fost instaurat regimul _____.
- b) În perioada comunistă în România școlile cu predare în limba _____ și-au continuat existența.
- c) Fenomenul literar slovac din România s-a născut în orașul _____.
- d) Ziua limbii slovace din România se sărbătorește la data de _____.
- e) Festivalul concurs „Cez Nadlak je...” reunește concurenți din _____, _____, _____ și _____.
- f) UDSCR reprezintă interesele _____ și _____ din România

Lista cu cuvintele lipsă: România, cehilor, communist, Ungaria, slovacă, Croația, Nădlac, 25 mai, Serbia, slovacilor.

6. Ordonați cronologic următoarele evenimente:

10 puncte

- a) înființarea Uniunii Democratice a Slovacilor și Cehilor din România,
- b) instaurarea regimului comunist în România,
- c) repatrierea slovacilor din Ținuturile de Jos,
- d) Revoluția din 1989,
- e) înființarea școlii medii la Nădlac.

7. Tăiați cuvântul care nu face parte din grup.

5x1=5 puncte

- a) comunism – cenzură – alegeri libere
- b) democrație – alegeri libere – naționalizare
- c) Nădlac – Șinteu – Budoi - Craiova
- d) asimilare – căsătorii mixte – păstrarea identității naționale
- e) păstrarea tradițiilor – păstrarea limbii materne – asimilare

- 8. Sunteți reporterul revistei „Năzuințele noastre”, scrieți un articol de 10-15 rânduri despre viața comunității slovace din România în prezent. Răspundeți la întrebările când? unde? cine? ce?**

15 puncte

Učebná jednotka: *Kultúrna činnosť Slovákov z Rumunska*

Obsah: *Slovenské kultúrne spolky v Rumunsku*

Specifické kompetencie: 2.1., 3.3.

7. ročník

SLOVENSKÉ KULTÚRNE SPOLKY V RUMUNSKU

1. Pozorne si prečítajte text a odpovedzte na otázky:

„Významným krokom v živote Slovákov z Dolnej zeme bolo založenie spolku Slovenský ľudový kruh v roku 1898. Bol to čitateľský a vzdelávací spolok, ktorého cieľom bolo vzdelávanie miestnych Slovákov v duchu národnej kultúry. [...] Nový predseda, v osobe farára Ľudovíta Boora, začlenil spolok do Slovenskej muzeálnej spoločnosti a založil spevokol. Po tom, čo spomínaný spevokol dokázal, že je publikom viac ako akceptovaný, Slovenský ľudový kruh založil aj Divadelné ochotnícke družstvo. Družstvo sa osamostatnilo počnúc rokom 1913, keď kúpilo staršie divadelné rekvizity z Budapešti. Treba však upresniť, že prvé ochotnícke divadelné predstavenia sa v Nadlaku odohrali oveľa skôr. Prvé informácie o takomto predstavení však pochádzajú až z roku 1899, kedy bola predstavená Urbánkova hra *Stríďža spod hája*. Nadlak, takýmto spôsobom, bude jednou z prvých slovenských lokalít na Dolnej zemi, kde sa začali ochotnícke divadelné predstavenia.“

(podľa Kukučka, J. – Slováci v Rumunsku)

a) Uveďte pomenovanie slovenského spolku založeného v roku 1898.

b) Identifikujte v texte informácie vzťahujúce sa na ciele uvedeného spolku.

c) Uveďte názov ochotníckeho divadelného spolku.

d) Spresnite rok prvej informácie o divadelnej hre hranej v Nadlaku.

e) Uveďte názov divadelnej hry spomenutej vyššie.

f) Napíšte názov divadelnej hry hranej slovenskými ochotníckymi hercami z Rumunska, ktorú ste videli.

2. Slováci z Nadlaku založili ešte v posledných dvoch desaťročiach 19. storočia veľké množstvo spolkov. Priradťte názov kultúrneho spolku zo stĺpca A k predmetu činnosti tohto spolku zo stĺpca B.

Stĺpec A	Stĺpec B
Slovenský ľudový kruh	inscenovanie hier a oživenie národného povedomia
Vzájomná pomocnica	Slovákov
Divadelné ochotnícke družstvo	čitateľský a vzdelávací spolok, ktorého cieľom bolo
Sokol	vzdelávanie miestnych Slovákov v duchu národnej kultúry
Československý zväz v Rumunsku	zvyšovanie životnej úrovne a kultúry Slovákov zahrnutú do svojho rámca celú česko-slovenskú vetvu v Rumunsku
Rumunsku	zakladal sa na niektorých veľmi demokratických princípoch: rovnosť, sloboda, bratstvo

3. Doplňte prázdne polička zo zodpovedajúcimi pojмami z daného zoznamu.

Demokratický zväz _____ a Čechov v Rumunsku bol založený v roku _____. Táto organizácia združuje etnické skupiny _____ a _____ z Rumunska. Centrálné sídlo zväzu sa nachádza v meste _____. Jedným z cieľov zväzu je zastupovanie slovenskej a českej menšiny, hájenie národnej ____, záujmov, práv a slobôd Slovákov a Čechov v Rumunsku. V súčasnosti zväz má viac ako 60 _____ zoskupených do štyroch oblastí: _____ oblasť, _____ oblasť, _____ oblasť, _____ oblasť. DZSČR podporuje aj školy s vyučovacím jazykom _____ v Rumunsku.

Zoznam pojmov: Aradská, Slovákov, 1990, Slovákov, Bihorská, Čechov, Nadlak, identity, slovenským, Banátska, miestnych organizácií, Juhobanátska

4. Urobte prezentáciu v PowerPointe (maximálne 10 slide) o jednom zo združení Slovákov v Rumunsku, ktoré je aktívne v súčasnosti. Informácie vyhľadajte na internete.

5. Priradťte pomocou šípok k oblastiam DZSČR zo stĺpca A župy, ktoré patria do týchto oblastí zo stĺpca B.

Stĺpec A <u>OBLAST DZSČR</u>	Stĺpec B <u>ŽUPA</u>
Aradská oblast'	Arad
Bihorská oblast'	Bihor
Banátska oblast'	Bukurešť
Juhobanátska (česká) oblast'	Caraș-Severin
	Mehedinți
	Satu Mare
	Sălaj
	Timiș

Unitatea de învățare: Activitatea culturală a slovacilor din România

Conținut: Asociațiile culturale slovace din România

Competențe specifice: 2.1., 3.3.

Clasa a VII-a

ASOCIAȚIILE CULTURALE SLOVACE DIN ROMÂNIA

1. Citiți cu atenție textul și răspundeți la întrebări:

„Un pas important în viața slovacilor din Ținuturile de Jos a fost înființarea asociației Cercul Popular Slovac (*Slovenský ľudový kruh*) din anul 1898. Aceasta a fost o asociație de lectură și educație, care urmărea educarea slovacilor locali în spiritul culturii naționale. [...] Noul președinte, în persoana preotului Ludovít Boor, include asociația în Societatea Muzeală Slovacă (*Slovenská muzeálna spoločnosť*) și înființează și un cor. După ce corul amintit a demonstrat că este mai mult decât agreat de auditoriu, Cercul Popular Slovac înființează și Grupul de Teatru de Amatori (*Divadelné ochotnické družstvo*). Grupul va deveni independent începând cu anul 1913, când a cumpărat din Budapesta accesoriile teatrului său vechi. Trebuie specificat însă că în Nădlac primele spectacole de teatru de amatori au avut loc cu mult mai repede. Prima informație despre un asemenea spectacol este însă abia din anul 1899, când a fost prezentată piesa de teatru a lui Urbánek „*Vrăjitoarea mică din pădure*” (*Stríďza spod hája*). Astfel Nădlacul va fi printre primele așezări slovace din Ținuturile de Jos unde au început spectacolele de teatru de amatori.”

(după Kukucska, I. – „Slovaci din România”)

a) Menționați denumirea asociației slovace înființate în anul 1898.

b) Identificați în text informații referitoare la obiectivele societății menționate.

c) Precizați denumirea asociației teatrului de amatori.

d) Menționați anul primei informații despre o piesă de teatru jucată la Nădlac.

e) Menționați titlul piesei de teatru amintite mai sus.

f) Scrieți titlul unei piese de teatru jucate de artiștii amatori slovaci din România pe care ați vizionat-o.

2. Slovacii din Nădlac au înființat încă din ultimele decenii ale secolului XIX o multitudine de asociații. Asociați numele asociației culturale din coloana A cu obiectul acestei asociații din coloana B.

Coloana A

- Cercul Popular Slovac
(*Slovenský ľudový kruh*)
- Asociația de Ajutor Reciproc
(*Vzájomná pomocnica*)
- Grupul de Teatru de Amatori
(*Divadelné ochotnícke družstvo*)
- Šoimul
(*Sokol*)
- Uniunea Cehoslovacă din România
(*Československý zväz v Rumunsku*)

Coloana B

- punerea în scenă a pieselor de teatru și revigorarea conștiinței naționale a slovacilor
- asociație de lectură și educație, urmărea educarea slovacilor locali în spiritul culturii naționale
- ridicarea nivelului de trai și de cultură al slovacilor
- să cuprindă în cadrul său toată ramura ceho-slovacă din România
- se baza pe niște principii foarte democratice: egalitate, libertate, frăție

3. Completați spațiile lacunare cu noțiuni corespunzătoare din lista dată.

Uniunea Democratică a _____ și Cehilor din România a fost fondată în anul _____. Această organizație întrunește etnicii _____ și _____ din România. Sediul central al uniunii se află în orașul _____.

Unul din scopurile acesteia este reprezentarea minorității naționale slovacă și cehă, apărarea _____ naționale, a intereselor, drepturilor și libertăților slovacilor și cehilor din România. În prezent U.D.S.C.R. are peste 60 de _____ grupate în patru filiale zonale: Filiala Zonală _____, Filiala Zonală _____, Filiala Zonală _____, Filiala Zonală _____. U.D.S.C.R. sprijină și școlile cu limba de predare _____ din România.

Listă de noțiuni: Arad, Slovacilor, 1990, slovaci, Bihor, cehi, Nădlac, identitate, slovacă, Banat, organizații locale, Banat Sud.

4. Realizați o prezentare PowerPoint (maxim 10 slide) despre una din asociațiile slovacilor din România care activează în prezent. Căutați informații pe internet.

5. Asociați cu ajutorul săgeților Filialele Zonale ale U.D.S.C.R. din coloana A cu județele din coloana B care sunt incluse în aceste Filiale Zonale.

Coloana A	Coloana B
FILIALA ZONALĂ A U.D.S.C.R.	JUDEȚUL
Filiala Zonală Arad	Arad
Filiala Zonală Bihor	Bihor
Filiala Zonală Banat	București
Filiala Zonală Banat Sud	Caraș-Severin
	Mehedinți
	Satu Mare
	Sălaj
	Timiș

SLOVENSKÁ TLAČ V RUMUNSKU

1. Pozorne si pozrite obrázok a odpovedzte na otázky:

<https://www.slovenskykalendar.com/nase-snahy-v-zrkadle-casu/>

2. Do prázdných políčok doplňte vhodné pojmy.

- a) Naše _____
 - b) Naše snahy _____
 - c) Rovnobežné _____
 - d) Dolnozemský _____

3. Pomocou informácií z FB profilu DZSČR zostavte rebríček stálych rubrík časopisu *Naše sny*.

- 4. Napíšte stručnú informáciu o časopise Dolnozemský Slovák, ktorý bol prvým informátorom o živote Slovákov na Dolnej zemi. Informáciu predstavte vašej triede.**

- 5. Napíšte článok do vášho školského časopisu o aktivite propagujúcej tradície Slovákov v Rumunsku.**

6. Vyriešte tajničky nižšie a objavíte názvy školských časopisov, ktoré vydávajú dve stredné školy s vyučovacím jazykom slovenským v Rumunsku.

1	2	3	4	5

1. suchá nadzemná časť obilia
2. ročné obdobie
3. ovocie s jedlým olejnatým jadrom a tvrdou skruginou
4. väčšia valcovitá nádoba s pohyblivým držadlom (na vodu)
5. súhlas, kladná odpoveď na zistovaciu otázku

1	2	3	4	5	6

1. ozdobná čelenka alebo venček ako súčasť kroja
2. obdobie 12 mesiacov
3. oslavuje meniny 26.07
4. pomenovanie, názov
5. odznak šľachtického rodu, mesta
6. nos zvieratá alebo človeka

Unitatea de învățare: Activitatea culturală a slovacilor din România

Conținut: Presa slovacă din România

Competențe specifice: 2.1., 3.3.

Clasa a VII-a

PRESA SLOVACĂ DIN ROMÂNIA

1. Priviți cu atenție imaginea și răspundeți la întrebări:

a) Menționați titlul ziarului din imagine.

b) Identificați data la care a fost publicat ziarul.

c) Precizați titlurile a două articole din ziar.

d) Precizați cărei minorități din România îi aparține ziarul.

e) Căutați pe profilul FB al U.D.S.C.R. informații privind publicarea unei publicații similare în prezent.

<https://www.slovenskykalendari.com/nase-snahy-v-zrkadle-casu/>

2. Completați spațiile lacunare cu noțiuni corespunzătoare.

- a) „Năzuințele _____”
- b) „Năzuințele noastre _____”
- c) „Oglinzi _____”
- d) „Slovacul din Ținuturile _____”

3. Utilizând informațiile din profilul de FB al U.D.S.C.R. întocmiți lista cu rubricile permanente ale revistei „Năzuințele noastre” (Naše snahy).

4. Redactați o scurtă informare despre revista „Slovacul din Ținuturile de Jos” care a fost primul informator despre viața slovacilor din Ținuturile de Jos. Prezentați informarea în fața clasei.

- 5. Scrieți un articol despre o activitate de promovare a tradițiilor slovacilor din România pentru revista școlii voastre.**

6. Rezolvați integramele de mai jos și veți descoperi denumirile revistelor școlare publicate de cele două licee cu predare în limba slovacă din România.

1	2	3	4	5	6	7

1. căruță
2. care ține de oraș, privitor la oraș
3. va apărea după momentul de față, va veni
4. plantă erbacee textilă
5. plantă din familia leguminoaselor, cu fructe păstăi, care conțin semințe (*Cicer arietinum*).
6. arbore cu frunze mari în formă de inimă
7. care ține de cultul lutheran

1	2	3	4	5	6	7

1. țăran dependent de stăpânul feudal
2. încuietoare la uși
3. recipient de sticlă, metal, lemn sau lut
4. cultură cerealieră cu utilizări multiple
5. plantă cu flori galbene și semințele bogate în ulei
6. poartă, intrare
7. teren agricol cultivat cu pomi fructiferi

HODNOTIACI LIST

● Všetky zadania sú povinné. ● Čas na vypracovanie 50 minút. ● Z úradu 10 bodov.

1. Zakrúžkujte správnu odpoveď: **5x3=15 bodov**

A. Dvojjazyčný časopis vydávaný Demokratickým zväzom Slovákov a Čechov v Rumunsku nesie názov:

- a) Naše snahy; b) Naše snahy plus; c) Rovnobežné zrkadlá; d) Slová.

B. Časopis Naše snahy sa prvýkrát objavil v roku:

- a) 1936; b) 1991; c) 2003; d) 1945.

C. Školský časopis Prameň je vydávaný:

a) Teoretickým lýceom Jozefa Gregora Tajovského	c) Teoretickým lýceom Jozefa Kozáčka
b) Základnou školou Nová Huta	d) Základnou školou Gemečička

D. Prvá ochotnícka divadelná hra sa hrala v Nadlaku v roku:

- a) 1999; b) 1899; c) 1945; d) 1803.

E. Demokratický zväz Slovákov a Čechov v Rumunsku bol založený:

a) v prvej polovici 19. storočia	c) v druhej polovici 19. storočia
b) v prvej polovici 20. storočia	d) v druhej polovici 20. storočia

2. Utvorte dve vety s historickým významom pomocou pomenovaní dvoch kultúrnych spolkov Slovákov z 19. a 20. storočia. **5x2=10 bodov**

3. Označte písmenom X pravdivú alebo nepravdivú vetu. **5x2= 10 bodov**

Por. č.	Veta	Pravdivá	Nepravdivá
1.	Hlavným cieľom Slovenského ľudového krahu bolo inscenovanie divadelných hier a oživenie národného povedomia Slovákov.		
2.	Každý kultúrny spolok mal svoju vlastnú knižnicu.		
3.	Časopis Naše snahy bol znova založený v roku 1990.		
4.	Časopis Dolnozemský Slovák je dvojjazyčný.		
5.	Časopis Slová je tlačovým orgánom Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku.		

4. Predstavte tri ciele Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku. 3x5=15 bodov

5. Uvedťte pomenovanie troch kultúrnych spolkov Slovákov v Rumunsku založených po roku 1989. 3x5=15 bodov

6. Doplňte prázdné polička správnou odpoveďou: 5x2=10 bodov

- a) Demokratický zväz Slovákov a Čechov v Rumunsku zastupuje záujmy _____ a _____ menšiny v Rumunsku.
- b) Kultúrna a vedecká spoločnosť Ivana Krasku nesie meno slovenského _____.
- c) Spoločnosť pre edukáciu a kultúru v Nadlaku organizuje aktivity hlavne pre _____.
- d) Slovenská menšina má reprezentanta v Rumunskom _____.
- e) Demokratický zväz Slovákov a Čechov v Rumunsku má _____ oblasti.

7. Usporiadajte chronologicky nasledovné udalosti: 10 bodov

- a) založenie Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku,
- b) opäťovné vydanie časopisu Naše snahy,
- c) Revolúcia z roku 1989,
- d) založenie Kultúrnej a vedeckej spoločnosti Ivana Krasku
- e) znova založenie Slovenského evanjelického seniorátu.

8. Prečiarknite slovo, ktoré nepatrí do radu. 5x1=5 bodov

- a) časopis – kniha – noviny – učebnica
- b) spolok – literárny krúžok – ochotnícke divadlo – trieda
- c) knižnica – študovňa – kabinet – kino
- d) spolok – nadácia – organizácia – divadelná hra
- e) tradície – zvyky – obyčaje – inovácia

9. Napíšte 10-15 riadkový text, v ktorom predstavíte jeden kultúrny spolok Slovákov v Rumunsku. **15 bodov**

15 bodov

FIŞĂ DE EVALUARE

● Toate subiectele sunt obligatorii. ● Timp de lucru 50 de minute. ● 10 puncte din oficiu.

1. Încercuiți răspunsul corect: 5x3 =15 puncte

A. Revista bilingvă publicată de Uniunea Democratică a Slovacilor din România poartă denumirea:

- a) „Năzuințele noastre”; b) „Năzuințele noastre plus”; c) „Oglinzi paralele”; d) „Cuvinte”.

B. Revista „Năzuințele noastre” a apărut pentru prima dată în anul:

- a) 1936; b) 1991; c) 2003; d) 1945.

C. Revista școlară „Izvorul” este publicată de :

a) Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovský”;	b) Liceul Teoretic „Jozef Kozáček”;
c) Școala Gimnazială Șinteu;	d) Școala Gimnazială Făgetu.

D. Prima piesă de teatru de amatori a fost jucată la Nădlac în anul:

- a) 1999; b) 1899; c) 1945; d) 1803.

E. Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România a fost fondată în secolul:

a) prima jumătate a secolului al XIX-lea;	b) a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
c) prima jumătate a secolului XX;	d) a doua jumătate a secolului XX-lea.

2. Formulați două enunțuri cu înțeles istoric folosind denumirile a două asociații culturale ale slovacilor din secolele XIX și XX. 5x2 = 10 puncte

3. Marcați cu litera X enunțul adevărat sau fals. 5x2 = 10 puncte

Nr. crt.	Enunț	Adevărat	Fals
1.	Obiectivul principal al Cercului Popular Slovac a fost punerea în scenă a pieselor de teatru și revigorarea conștiinței naționale a slovacilor.		
2.	Fiecare asociație culturală a avut propria bibliotecă.		
3.	Revista „Năzuințele noastre” a fost reînființată în anul 1990.		
4.	Revista „Slovacul din Ținuturile de Jos” este revistă bilingvă.		
5.	Revista „Cuvinte” este organ de presă al Uniunii Democratice a Slovacilor și Cehilor din România.		

4. Prezențați trei obiective ale Uniunii Democratice a Slovacilor și Cehilor din România.

3x5 = 15 puncte

5. Menționați denumirea a trei asociații culturale ale slovacilor din România fondate după anul 1989.

3x5 = 15 puncte

6. Completați spațiile libere cu răspunsul corect: **5x2 = 10 puncte**

- a) Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România reprezintă interesele minorităților _____ și _____ din România.
- b) Societatea Culturală și Științifică Ivan Krasko poartă numele unui _____ slovac.
- c) Societatea pentru Educație și Cultură din Nădlac organizează activități mai ales pentru _____.
- d) Minoritatea slovacă are un reprezentant în _____ României.
- e) Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România are _____ filiale zonale.

7. Ordonați cronologic următoarele evenimente:

10 puncte

- a) înființarea Uniunii Democratice a Slovacilor și Cehilor din România,
b) publicarea revistei „Năzuințele noastre”,
c) Revoluția din 1989,
d) Înființarea Societății Culturale și Științifice „Ivan Krasko”
e) Reînființarea Protopopiatului Evanghelic Slovac.

8. Tăiați cuvântul care nu face parte din rând.

5x1 = 5 puncte

- a) revistă – carte – ziar – manual
b) asociație – cerc literar – teatru de amatori – clasă
c) bibliotecă – sală de lectură – cabinet – cinematograf
d) asociație – fundație – organizație – piesă de teatru
e) tradiții – obiceiuri – datini – inovații

- 9. Redactați un text de 10-15 rânduri în care să prezentați o asociație culturală a slovacilor din România.** **15 puncte**

Učebná jednotka: Umelecká činnosť Slovákov z Rumunska

Obsah: Slovenské folklórne súbory v Rumunsku

Specifické kompetencie: 2.1., 2.3., 3.3.

7. ročník

SLOVENSKÉ FOLKLÓRNE SÚBORY V RUMUNSKU

1. Pozorne si prečítajte text a potom odpovedzte na otázky:

„Folklórny súbor Cerovina založil v roku 2004 pán Adrián Miroslav Merka, bývalý riaditeľ lýcea v Bodonoši [...].

Cerovina sa môže počas svojej osemnásťročnej existencie popýšiť účinkovaním na mnohých festivaloch, tak v Rumunsku, ako i v zahraničí (Slovensko, Česko, Poľsko, Srbsko a Chorvátsko).

V roku 2014 súbor oslávil svoje 10. výročie. Repertoár súboru zahŕňa spevy a tance z Bihorskej oblasti a taktiež z okolia Horehronia, Zemplína, Šariša, Gemera a Spiša, ktoré si slovenskí kolonisti priniesli z rodného kraja.

Činnosť súboru podporuje Demokratický zväz Slovákov a Čechov v Rumunsku. V súčasnosti sa súbor skladá z dvoch zložiek: mládežnícky a detský folklórny súbor. Mládežnícky súbor pracuje pod vedením Jaroslava Zetochu. Od roku 2007 choreografiom súboru je Mgr. art. Ing. Slavomír Ondejka.“

(NS č. 3, 2023)

a) Pomenujte folklórny súbor uvedený v danom zdroji.

b) Spresnite rok, v ktorom bol založený folklórny súbor spomínaný v texte.

c) Uveďte z daného zdroja dve informácie o činnosti vyššie menovaného folklórneho súboru.

d) Napíšte meno choreografa folklórneho súboru spomenutého vyššie.

e) Uveďte mená iných slovenských folklórnych súborov v Rumunsku.

2. Priradťte názov slovenského folklórneho súboru v Rumunsku zo stĺpca A k názvu lokality, z ktorej pochádza zo stĺpca B.

Stĺpec A	Stĺpec B
Sálašan	Gemelčička
Lipka	Alešď
Ďatelinka	Nová Huta
Cerovina	Butín
Poľanka	Čerpotok
Fialôčka	Varzaľ'
Salajka	Bodonoš
Venček	Nadlak

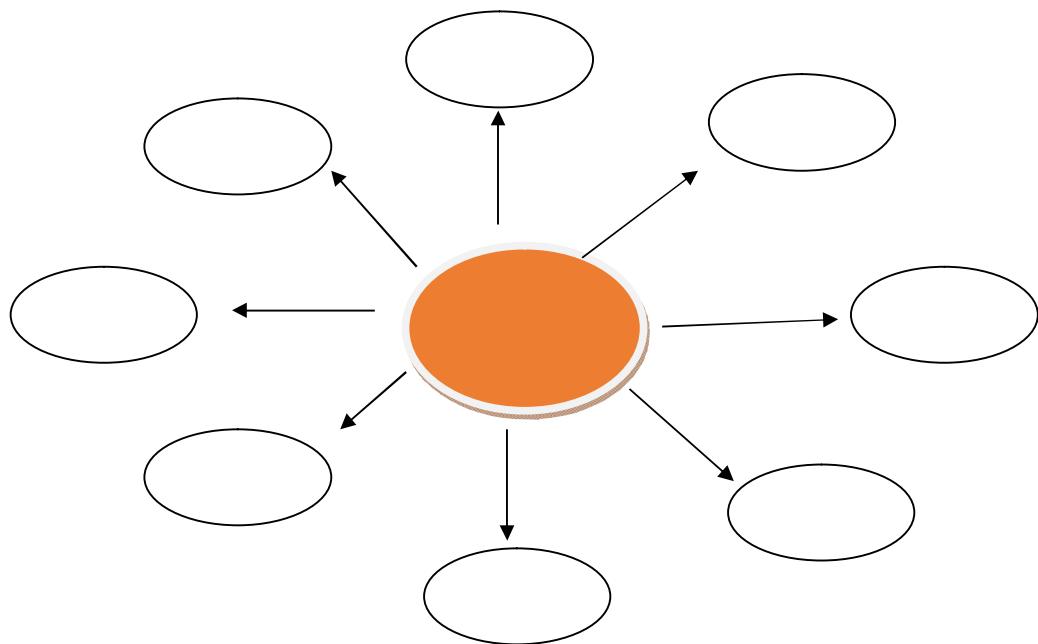
3. Urobte prezentáciu v PowerPointe (maximálne 10 slide) o jednom zo slovenských súborov pôsobiacich v Rumunsku. Informácie získajte z časopis Naše snahy, Facebookového profilu Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku a z iných zdrojov.

4. Označte s P (pravdivé) alebo N (nepravdivé) nasledovné vety.

a)	Folklórny súbor Sálašan bol založený v Nadlaku.	
b)	Repertoár folklórneho súboru Cerovina obsahuje maďarské ľudové tance zo župy Bihor.	
c)	Folklórny súbor Fialôčka z Vukovy vystupoval v rámci Festivalu národnostných menšíň v Temešáre.	
d)	Medzinárodný folklórny festival, Mládežnícky folklórny Čerpotok sa organizuje v Čerpotoku.	

5. Napíšte 10-15 riadkový text, v ktorom predstavíte výhody a nevýhody implikácie žiakov do činnosti folklórnych súborov.

6. Priradťte čím väčšie množstvo slov k výrazu folklórny súbor.

Unitatea de învățare: Activitatea culturală a slovacilor din România

Conținut: Ansamblurile folclorice slovace din România

Competențe specifice: 2.1., 2.3., 3.3.

Clasa a VII-a

ANSAMBLURILE FOLCLORICE SLOVACE DIN ROMÂNIA

1. Citiți cu atenție textul și răspundeți la întrebări:

„Ansamblul folcloric Cerovina a fost înființat în anul 2004 de către domnul Adrian Miroslav Merka, fostul director al liceului din Budoi [...].

În cei optprezece ani de existență, Cerovina se poate lăuda că a evoluat la numeroase festivaluri, atât în România, cât și în străinătate (Slovacia, Cehia, Polonia, Serbia și Croația). În 2014, ansamblul a sărbătorit cea de-a 10-a aniversare. Repertoriul ansamblului include cântece și dansuri slovace din regiunea Bihor și, de asemenea, din zonele Horehronie, Zemplín, Šariš, Gemer și Spiš, pe care coloniștii slovaci le-au adus cu ei din patria lor natală.

Activitățile ansamblului sunt susținute de Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România. În prezent, ansamblul are două componente: ansamblul folcloric pentru tineret și ansamblul folcloric pentru copii. Ansamblul de tineret este condus de Jaroslav Zetocha. Din anul 2007 coregraful ansamblului este Ing. Slavomír Ondejka.”

(Naše snahy, nr. 3, 2023)

a) Numiți ansamblul folcloric precizat în textul sursă.

b) Precizați anul în care a fost înființat ansamblul folcloric din text.

c) Menționați din textul sursă două informații referitoare la activitatea ansamblului folcloric.

d) Precizați numele coregrafului ansamblului folcloric Cerovina.

e) Menționați denumirea altor ansambluri folclorice slovace din România

2. Asociați denumirea ansamblului folcloric slovac din România în coloana A cu numele localității din care provine în coloana B.

Coloana A	Coloana B
Sálašan	Făgetu
Lipka	Aleşd
Ďatelinka	Şinteu
Cerovina	Butin
Poľanka	Valea Cerului
Fialôčka	Vărzari
Salajka	Budoi
Venček	Nădlac

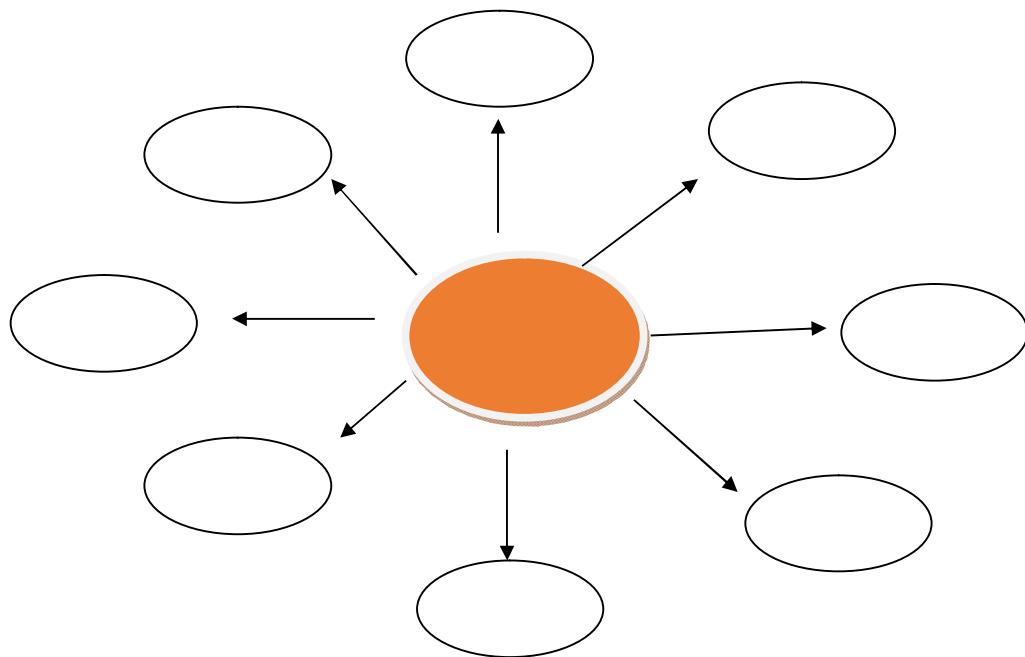
3. Realizați o prezentare PowerPoint (maxim 10 slide) despre un ansamblu folcloric slovac din România. Căutați informații în revista „Năzuințele noastre” (*Naše snahy*), pe profilul de Facebook al Uniunii Democratice a Slovacilor și Cehilor din România și în alte surse.

4. Notați cu A (adevărat) și F (fals) enunțurile de mai jos.

a)	Ansamblul folcloric Sálašan a fost înființat la Nădlac.	
b)	În repertoriul ansamblului folcloric Cerovina se regăsesc dansuri populare maghiare din zona Bihorului.	
c)	Ansamblul folcloric Fialôčka din Vucova a evoluat în cadrul „Festivalului Minorităților Etnice din Timișoara”.	
d)	„Festivalul Folcloric Internațional al Tineretului Slovac” se organizează în localitatea Valea Cerului.	

5. Redactați un text de 10-15 rânduri în care să expuneți avantajele și dezavantajele implicării elevilor în activitatea ansamblurilor folclorice.

6. Asociați cât mai multe cuvinte cu expresia ansamblu folcloric.

Záverečný hodnotiaci list na konci 7. ročníka
Špecifické kompetencie: 1.2., 1.3., 2.2., 3.1.

7. ročník

ZÁVEREČNÝ HODNOTIACI LIST

- *Všetky zadania sú povinné.* ● *Čas na vypracovanie 50 minút.* ● *Z úradu 10 bodov.*

1. Zakrúžkujte správnu odpoveď: **5x2=10 bodov**

A. Revolúcia z roku 1848 zachvátila:

- a) Európu; b) Slovensko; c) Uhorsko; d) Transylvániu.

B. Spisovná slovenčina bola kodifikovaná v roku:

- a) 1848; b) 1914; c) 1843; d) 2001.

C. Autorom hymnickej piesne Kto za pravdu horí je:

- a) Ľudovít Štúr; b) Karol Kuzmány; c) Ján Kollár; d) Andrej Sládkovič.

D. Tolerančný patent vydaný Jozefom II. upravil v rámci Habsburskej ríše:

- a) kultúrnu toleranciu; b) lingvistickú toleranciu;
c) náboženskú toleranciu; d) politickú toleranciu.

E. Ivan Krasko preložil do slovenčiny básne:

- a) Mihai Eminescu; b) Nicolae Labișa; c) Camila Petrescu; d) Grigore Alexandrescu.

2. Usporiadajte chronologicky nasledovné udalosti: **10 bodov**

- a) založenie strednej školy s vyučovacím jazykom slovenským v Nadlaku,
b) revolúcia z roku 1848,
c) prvá svetová vojna,
d) veľké zjednotenie,
e) kodifikácia spisovnej slovenčiny.
-
-

3. Utvorte vety s historickým významom pomocou nasledujúcich slov: 5x3=15 bodov

kolektivizácia, pătrôčnica, miestna organizácia, repatriácia, asimilácia.

4. Priradťte pomenovania zo stĺpca A k lokalitám zo stĺpca B:

5x2=10 bodov

Stĺpec A	Stĺpec B
Teoretické lýceum Jozefa Gregora Tajovského	Borumlaka
Teoretické lýceum Jozefa Kozáčka	Nadlak
Ježišova socha	Popuri
Kalvária	Centrálny park v Nadlaku
Busta Ľudovíta Boora	Bodonoš

5. Uvedťte mená piatich slovenských spisovateľov z Rumunska.

5x2=10 bodov

6. Označte nasledujúce vety s P (pravdivé) alebo N (nepravdivé):

5x2=10 bodov

Por. č.	VETA	P	N
1.	Slovenský ľudový kruh mal za cieľ vzdelávať domáčich Slovákov v duchu národnej kultúry.		
2.	Založenie základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským v Nadlaku v roku 1945 bolo klúčovým momentom v rozvoji slovenského školstva v Rumunsku.		
3.	Teoretické lýceum Jozefa Kozáčka nesie meno slovenského realistického spisovateľa.		
4.	Časopis Naše snahy je dvojjazyčný.		
5.	Kultúrna a vedecká spoločnosť Ivana Krasku má vlastné vydavateľstvo.		

7. Doplňte prázdne polička správnymi odpoveďami:

10 bodov

- a) Prvá kniha rozprávok napísaná Pavlom Bujtárom a vydaná na Slovensku sa volá

_____.

- b) Demokratický zväz _____ a _____ v Rumunsku bol založený v roku 1990.

- c) Prvá divadelná hra bola predstavená v Nadlaku v roku _____.

- d) V župách Bihor a Sălaj školy s vyučovacím jazykom slovenským boli založené s pomocou

_____ štátu.

8. V rozsahu 10-15 riadkov opíšte vašu školu.

15 bodov

Fișă de evaluare la finalul clasei a VII-a
Competențe specifice: 1.2., 1.3., 2.2., 3.1.

Clasa a VII-a

FIŞA DE EVALUARE LA FINALUL CLASEI A VII-A

- *Toate subiectele sunt obligatorii.* • *Timp de lucru 50 de minute.* • *10 puncte din oficiu.*

1. Încercuiți răspunsul corect: **5x2=10 puncte**

A. Revoluția din 1848 a cuprins:

- a) Europa; b) Slovacia; c) Ungaria; d) Transilvania.

B. Limba literară slovacă a fost codificată în anul:

- a) 1848; b) 1914; c) 1843; d) 2001.

C. Autorul cântecului imnic *Kto za pravdu horí (Cine arde pentru dreptate)* este:

- a) Ľudovít Štúr; b) Karol Kuzmány; c) Ján Kollár; d) Andrej Sládkovič.

D. Edictul de toleranță adoptat de Iosif al II-a a reglementat în cadrul Imperiului Habsburgic:

- a) toleranța culturală; b) toleranța lingvistică; c) toleranța religioasă; d) toleranța politică.

E. Ivan Krasko a tradus în limba slovacă poezile lui:

- a) Mihai Eminescu; b) Nicolae Labiș; c) Camil Petrescu; d) Grigore Alexandrescu.

2. Ordonați cronologic următoarele evenimente: **10 puncte**

- a) înființarea liceului cu predare în limba slovacă la Nădlac,
b) Revoluția de la 1848,
c) Primul Război Mondial,
d) Marea Unire,
e) codificarea limbii slovace literare.

3. Formulați enunțuri cu conținut istoric folosind următoarele cuvinte: **5x3 = 15 puncte**

colectivizare, cincinal, organizație locală, repatriere, asimilare.

4. Asociați denumirile din coloana A cu localitățile din coloana B: 5x2 = 10 puncte

Coloana A	Coloana B
Liceul Teoretic „Jozef Gregor Tajovský”	Borumlaca
Liceul Teoretic „Jozef Kozáček”	Nădlac
Statuia lui Isus	Popuri
Calvaria	Parcul Central Nădlac
Bustul lui Ľudovít Boor	Budoi

5. Menționați numele a cinci autori de expresie slovacă din România. 5x2 = 10 puncte

6. Apreciați cu A (adevărat) sau F (fals) următoarele propoziții: 5x2 = 10 puncte

Nr. crt.	PROPOZIȚII	A	F
1.	Cercul Popular Slovac (<i>Slovenský ľudový kruh</i>) urmărea educarea slovacilor locali în spiritul culturii naționale.		
2.	Înființarea școlii primare cu predare în limba slovacă din Nădlac în anul 1945 a reprezentat un moment crucial în dezvoltarea învățământului slovac din România.		
3.	Liceul Teoretic „Jozef Kozáček” poartă numele unui scriitor slovac realist.		
4.	Revista „Năzuințele noastre” este o revistă bilingvă.		
5.	Societatea Culturală și Științifică „Ivan Krasko” are editură proprie.		

7. Completați spațiile libere cu răspunsul corect: 10 puncte

- a) Prima carte de povesti scrisă de Pavol Bujtár și publicată în Slovacia poartă denumirea _____.
- b) Uniunea Democratică a _____ și _____ din România a fost fondată în anul 1990.
- c) Prima piesă de teatru a fost jucată la Nădlac în anul _____.
- d) În județele Bihor și Sălaj școlile cu predare în limba slovacă au fost construite cu ajutorul statului _____.

8. Descrieți în 10-15 rânduri școala voastră.

15 puncte

Titlul proiectului: : „Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România”

Beneficiarul proiectului: Ministerul Educației

Elaborator: Ludmila SOMRAK

Validatori: Iuliana GALEŞ, Ramona LUCACIU

Data publicării:

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

